

170.30332

6. 27. 0

1.5

การศึกษารายรวมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา

ปริญญาโท

ของ

สุวิรัตน์ พันธุ์ดี

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

16 เม.ย. 2539

เสนอหอวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177068

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... *Dr. S. S. Pan* ประธาน
..... *S. S. Pan* กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... *Dr. S. S. Pan* ประธาน
..... *S. S. Pan* กรรมการ
..... *S. S. Pan* กรรมการ

ประกาศคุณประการ

การทำปฏิญาณฉบับนี้ สำเร็จลงได้เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และ
รองศาสตราจารย์ หทัย กันหยง ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระเฉลิม สุกิวัฒน์ แห่งวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ปากเกร็ด
นนทบุรี และผู้ทรงคุณวุฒิท่านจริยธรรม ตลอดจน ผู้บริหารโรงเรียน และ บรรณารักษ์
ห้องสมุด โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้อนุเคราะห์ในการตอบแบบ
สอบถาม และให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณสุพน ทิมคำ คุณพูนศรี อัมประไพ ที่ได้ช่วยเหลือในการจัดหา
หนังสืออ่านเพิ่มเติม และเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขา
การประถมศึกษาทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ แนะนำ และให้กำลังใจ จนปฏิญาณฉบับนี้
สำเร็จลงได้ด้วยดี

คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีของปฏิญาณฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา
แด่พระคุณพ่อ พระคุณแม่ ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่สนับสนุน ช่วยเหลือ และ
เป็นกำลังใจในการศึกษาตลอดมา

สุวีรทัศน์ พันธุศิริ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม	29
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์จริยธรรมในหนังสือ	39
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	44
	การดำเนินการศึกษาค้นคว้า	44
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
	การวิเคราะห์ข้อมูล	66
	สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	67
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	99
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	99
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	101
อภิปรายผล	104
ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	121

บัญชีการวาง

ตาราง

หน้า

1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขอธรรมเนียมในวิทยมรรค มงคลชีวิต จริยธรรมใน หลักสูตรและขอธรรมเนียมวิชาการ	20
2	แสดงรายชื่อหนังสือ ผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า กลุ่มวิชา ของหนังสือ อ่านเพิ่มเติมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2	46
3	แสดงรายชื่อหนังสือ ผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า กลุ่มวิชา ของหนังสือ อ่านเพิ่มเติมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4	46
4	แสดงรายชื่อหนังสือ ผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า กลุ่มวิชา ของหนังสือ อ่านเพิ่มเติมระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6	47
5	แสดงความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม ชั้น ป.1 - 2	71
6	แสดงความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม ชั้น ป.3 - 4	73
7	แสดงความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม ชั้น ป.5 - 6	75
8	แสดงอัตราส่วนร้อยละของจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.1 - 2	77
9	แสดงอัตราส่วนร้อยละของจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.3 - 4	79
10	แสดงอัตราส่วนร้อยละของจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.5 - 6	81
11	แสดงร้อยละของจริยธรรมแต่ละข้อในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ทั้ง 3 ระดับชั้น	83

12	แสดงความดีและรอยละของขอมชายทางจริยธรรมในหนังสืออ่าน เพิ่มเติมชั้น ป.1 - 2	85
13	แสดงความดีและรอยละของขอมชายทางจริยธรรมในหนังสืออ่าน เพิ่มเติมชั้น ป.3 - 4	87
14	แสดงความดีและรอยละของขอมชายทางจริยธรรมในหนังสืออ่าน เพิ่มเติมชั้น ป.5 - 6	89
15	แสดงความสอดคล้องกันจริยธรรมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับ จริยธรรมที่นำมาสอนระดับชั้น ป.1 - 2	93
16	แสดงความสอดคล้องกันจริยธรรม ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับ จริยธรรมที่นำมาสอนระดับชั้น ป.3 - 4	95
17	แสดงความสอดคล้องกันจริยธรรมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับ จริยธรรมที่นำมาสอนระดับชั้น ป.5 - 6	97
18	การหาความเชื่อมั่นของเกณฑ์การหของผูีเคราะห์ 2 ท่าน ...	129

บทนำ

ปัจจุบันสภาพสังคมไทยประสบปัญหาอันเนื่องมาจาก ความประพฤติการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ของสมาชิกในสังคมมากขึ้น โดยพิจารณาจากเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น มีคดีอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น มีการฉ้อโกง หลอกลวง การใช้กำลัง และความรุนแรงเข้าตัดสินปัญหาแทนเหตุผล โดยเฉพาะ ในเด็กและเยาวชน พบปัญหาทางความประพฤติที่มีอยู่ในขณะนี้ เช่น นักเรียนหนีโรงเรียน ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาทางเพศ ปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท การกระทำที่ก่อให้เกิดความ เสียหายแก่สาธารณชน (สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย 2525 : 249) การกระทำผิด ดังกล่าว นับว่าเป็นปัญหาสังคมลักษณะหนึ่ง อันเป็นผลมาจากสภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคม และความเสื่อมทางจริยธรรมของบุคคล ทำให้คนประพฤตินอกจากหลักคำสอนของศาสนา มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น และกระทำทุกวิถีทางเพื่อแสวงหาความสุข ผลประโยชน์ส่วนตน โดยไม่คำนึง ถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น

สภาพปัญหาดังกล่าว ทำให้สถาบันต่าง ๆ ในสังคมมองเห็นความสำคัญที่จะต้องรีบเร่ง พัฒนาเสริมสร้างจริยธรรมให้ฝังรากลึกเป็นค่านิยมในลักษณะนิสัยและจิตใจของบุคคลทั่วไป (กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา 2524 : 1) โดยควรจะเริ่มตั้งแต่สมาชิกอยู่ในวัยเด็ก ทั้งที่ ควณเกื้อน พันทมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์จติก โคกลาวไวว่า การปลูกฝังจริยธรรม ควรเริ่มตั้งแต่วัยทารกและวัยเด็กเล็ก ซึ่งในช่วงแรกของชีวิตนี้เด็กจะได้รับการปลูกฝังจริยธรรม มากกว่าช่วงอื่น ๆ ของชีวิต (ควณเกื้อน พันทมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์จติก 2520 : 8) และธีระพร อูรรณโณ โคกลาวไวว่าตนเองเคยเห็นว่า วัยของคนที่จำเป็นต้องเน้นในการเสริมสร้าง จริยธรรมคือวัยเด็ก โดยเฉพาะวัยก่อนประถมศึกษาและวัยประถมศึกษา เพราะเด็กในวัยนี้อยู่ ในระยะเริ่มที่จะเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมด้วย (ธีระพร อูรรณโณ 2526 : 4) ดังนั้นเด็กวัยก่อนประถมศึกษา และวัยประถมศึกษาจึงเป็น เป้าหมายสำคัญในการวางพื้นฐานทางจริยธรรมให้เข้มแข็งที่สุด และวิธีหนึ่งที่สามารถทำได้คือ การจัดการศึกษาที่เน้นจริยธรรม

ในปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา รัฐบาลมีแนวนโยบายเน้นหนักในการปลูกฝังคุณสมบัติ
 จริยธรรมแก่นักเรียนมาก เห็นได้จากกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการส่งเสริมค่าน
 จริยธรรมอย่างกว้างขวางทั้งด้านหลักสูตร วิธีสอน และการเน้นการปฏิบัติทางจริยธรรมมากขึ้น
 แต่เมื่อพิจารณาการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียนพบว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการสอนที่ยังขาดการ
 เชื่อมโยงเนื้อหาจริยธรรมให้สอดคล้องกับปัญหาชีวิตประจำวัน วิธีการสอนมองข้ามความสำคัญ
 ที่จะให้โรงเรียนคนหาความรู้ด้วยตนเองและวิธีการในการฝึกอบรมจริยธรรมที่จะทำให้เกิดความ
 ชាប់ซึ้ง โดยไม่รู้สึกเบื่อหรือรู้สึกท้อถอยนัก (กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา 2525 : 5)
 ปัญหาเหล่านี้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การปลูกฝังจริยธรรมในโรงเรียนยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร
 เพราะจุดมุ่งหมายสำคัญสำหรับการจัดจริยศึกษา คือ การให้การศึกษากลุ่มเด็กเพื่อให้เป็นคนที่มี
 คุณธรรมกายใจดี มองเห็นความถูกต้องของการกระทำด้วยเหตุผลของตนเอง และเลือกทำสิ่ง
 ที่ถูกต้องด้วยตนเอง มีไว้เพราะคำสั่ง คำขู่ หรือต้องการหลีกเลี่ยง การลงโทษ (ศักดิ์ชัย นิธิยัทวี
 2525 : 57 - 58)

คุณสมบัติด้านจริยธรรม จึงปลูกฝังได้ยากยิ่งกว่าด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านทักษะ
 เพราะต้องให้โรงเรียนรู้จักใช้เหตุผล หลักเกณฑ์ที่โรงเรียนมาพิจารณาแยกคิชั่ว และฝึกปฏิบัติในสิ่ง
 ที่ควรเกิดเป็นนิสัย ซึ่งไมอาจจะอาศัยการเรียนรู้อย่างเดียวจากกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
 แต่เพียงกลุ่มเดียวได้ เนื้อหาวิชาใดที่ผู้อ่านายกควรสอดแทรกจริยธรรมลงไปด้วย นอกจากนี้
 จะต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ครู วิธีสอน หนังสือ สื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะ
 หนังสือแนวนโยบายหลักสูตรประเภทหนึ่ง (Curriculum Materials) และเป็นสื่อใน
 กระบวนการเรียนการสอนที่สำคัญต่อการส่งเสริมการศึกษาสำหรับเด็กประถมศึกษา (หทัย ต้นหยง
 2527 : 29) ที่น่าจะได้นำมาใช้ในการปลูกฝังบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และจริยธรรมทางอ้อม
 เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรมในโรงเรียนดังกล่าวข้างต้นได้

การอ่านหนังสือจะทำให้เด็กมีความรู้ ความคิดกว้างขวาง ส่งเสริมการดำรงชีวิต และสร้างสมบัติคุณภาพแก่อนาคต (สุภาวคง กำเนิดเพชร 2522 : 40) ยังช่วยเสริมสร้าง จริยธรรมด้วย เพราะนอกจากจะเสนอความรู้ในลักษณะต่าง ๆ แล้ว ยังสอดแทรกคุณธรรม คติธรรมลงไปด้วย เมื่อเด็กอ่านหนังสือย่อมจะได้อ่านรู้ถึงแบบอย่าง บรรทัดฐานของสังคมที่ หนังสือสะท้อนให้เห็นการกระทำ ข้อควรประพฤติ ขาดตามปฏิบัติ กฎศีลธรรม ที่เด็กจะเรียนรู้ ได้แบบ และสะสมไปทีละน้อย จนยึดเป็นแนวทางปฏิบัติเมื่อเจริญวัยขึ้น (ถาวร สอนะเสน 2516 : 39) ดังนั้นเด็กจะเรียนรู้แบบแผนการประพฤติปฏิบัติ ลักษณะนิสัยที่จากหนังสือได้ กว้างใหญ่จะพาสอนหรือบังคับให้ทำ เพราะนอกจากจะทำให้รำคาญแล้ว ยังผลักดันให้ปฏิเสธ จริยธรรมที่ผู้ใหญ่หยิบยื่นให้ด้วย แต่ประสบการณ์การอ่านจะช่วยให้เด็กตัดสินใจ และซึมซาบ จริยธรรมในหนังสือไปโดยไม่รู้ตัว ทำให้สามารถเลือกแนวทางการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม ยิ่งขึ้น

การจัดหาหนังสือให้เด็กศึกษากันว่า กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรายการหนังสือไว้ในคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดหนังสือเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียน ระดับ ประถมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 1 - 2) เพื่อให้โรงเรียนใช้หนังสือเป็น มาตรฐานเดียวกัน ซึ่งในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยจะไม่หนังสือเรียนโดยตรง แต่กระทรวง ศึกษาธิการ ได้กำหนดหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ให้โรงเรียนจัดหาเช่าห้องสมุดเพื่อให้เด็กเรียนที่ ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความสำคัญในการปลูกฝังลักษณะนิสัย ที่ดี และจริยธรรมแก่เด็กได้ นอกจากนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมก็อยู่ในรายการหนังสือของโครงการ ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526 : 67 - 77) โดยมีวัตถุประสงค์ ให้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ และส่งเสริมความสามารถในการอ่านของนักเรียนเป็นประโยชน์ สำหรับครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร และส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วย ตนเองของเด็ก ทำให้มีการใช้หนังสือกว้างขวางยิ่งขึ้น

การเลือกและกำหนดหนังสือให้เด็กอ่านจึงมีความสำคัญ เพราะหนังสือที่นำมาให้เด็กอ่านตรงกับจุดประสงค์การสอน และมีคุณภาพเหมาะสมแล้ว ย่อมทำหน้าที่สื่อสาร ให้ความรู้ และเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่เด็กได้ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ครูให้นักเรียนค้นหาหาความรู้เพิ่มเติมนั้น ครูควรจะได้พิจารณาในกาจริยธรรมที่มีในหนังสือ เพื่อนำมาใช้ปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนได้อีกทางหนึ่งจะทำให้หนังสือมีประโยชน์ทางการศึกษายิ่งขึ้น

เนื่องจากจริยธรรมมีองค์แปด เป็นหลักธรรมขั้นหัวใจของศาสนา ซึ่งพบว่า สามารถนำเอาขอธรรมของหลักธรรมทาง ๆ มารวมเข้าไว้ในขอธรรมทั้งหลายของจริยธรรมได้ และเป็นหลักธรรมที่ได้รับความสนใจในขณะนี้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้นำจริยธรรมมาเป็นหลักสำคัญในการปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมแก่เด็กประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำจริยธรรมมาใช้ในการศึกษาจริยธรรมในการศึกษารังนี้

ความสำคัญขงปัญหาดังกล่าวข้างบน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาว่า หนังสือแต่ละเล่มมีจริยธรรมด้านใดบ้าง และจริยธรรมที่ปรากฏนั้นปรากฏในลักษณะขอขยายของจริยธรรมนั้นอย่างไร สามารถนำมาใช้ในการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียนที่ประถมศึกษาใดมากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่วงการเกี่ยวกับการศึกษาที่จะนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกหนังสือให้เด็กอ่าน การปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้มีการพัฒนาจริยธรรมในกับบุคคล ปลูกฝังให้มีความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ในแต่ละเล่ม

2. เพื่อหาผลรวมของค่าของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่มในแต่ละระดับชั้น

3. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะข้อขยายพฤติกรรมของจริยธรรมที่วิเคราะห์ได้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม

4. เพื่อหาความสัมพันธ์สอดคล้องของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม กับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น จากการแบ่งหัวข้อธรรม ของโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ได้ผลการวิเคราะห์จริยธรรมในหนังสือ ซึ่งจะเป็แนวทางแกุ่ที่สนใจในการนำไปไว้วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสือต่าง ๆ ได้สะดวกรวดเร็วเชื่อถือได้

2. ทำให้ทราบจริยธรรม และข้อขยายของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม อันเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา

3. เป็นแนวทางสำหรับนักพัฒนาหลักสูตร และผู้เขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หนังสือในโรงเรียน ในการปรับปรุงหนังสือ สอดแทรกจริยธรรมในหนังสือ มีคุณค่าต่อการศึกษา และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4. เป็นแนวทางสำหรับผู้ปกครอง ในการเลือกหนังสือแนะนำหนังสือให้เด็กอ่าน เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมในส่วนที่เด็กยังบกพร่องทางจริยธรรมนั้นด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งสำรวจเฉพาะจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่น่าสนใจ โดยพิจารณาจากลักษณะ ดังนี้

2.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับประถมศึกษา "คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 452/2526 เรื่อง การกำหนดหนังสือเรียนสำหรับใช้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา"

2.2 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่ครูสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ใช้ประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียน และ/หรือแนะนำให้เด็กอ่านนอกเวลาเรียน

2.3 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่ให้จริยธรรมแก่ผู้เรียน โดยดูจากค่าน้ำของหนังสือ และจากบทกวีที่หนังสือเสริมประสบการณ์ ระดับประถมศึกษา ของกรมวิชาการ

3. จริยธรรมที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยพิจารณาจากคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ขอบเขตของจริยธรรมที่โรงเรียนประถมศึกษาควรสอน ระดับประถมศึกษา มงคลชีวิต 38 ข้อธรรมและจริยธรรม 30 ข้อ ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และนำข้อธรรมที่ได้ใหญ่ทรงคุณคุณเลือกธรรมที่จำเป็นต่อการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่เด็กประถมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านและพิจารณาเนื้อเรื่องของหนังสือ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมการวิเคราะห์ คำหรือข้อความที่เขียนในหนังสือ ว่าเนื้อเรื่องมี คำ วลี ที่แสดงคุณลักษณะทางจริยธรรม ตรงกับเกณฑ์การวิเคราะห์ของจริยธรรมข้อใดบ้าง แล้วลงคะแนนความถี่ความถี่ในการวางบันทึกความถี่

เกณฑ์การวิเคราะห์ หมายถึง เกณฑ์ที่สร้างขึ้นโดยกำหนดหน่วยเป็น คำ หรือวลี ที่แสดงถึงคุณลักษณะทางจริยธรรมของจริยธรรมที่เรากำลังศึกษา โดยนำคุณลักษณะที่ปรากฏในเกณฑ์นั้น เพื่อใช้วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสือที่ศึกษาเพิ่มเติม

จริยธรรม หมายถึง หลักหรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ที่สังคมต้องการให้ผู้นั้นในสมาชิกของสังคม และยึดถือเพื่อเป็นประโยชน์แก่ตนเอง ผู้อื่น และสังคม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่สาระถึงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านหรือ
ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่าน
ของแต่ละบุคคล

ขยายพฤติกรรมทางจริยธรรม หมายถึง ลักษณะการปรากฏของจริยธรรม ในเชิง
คุณภาพเพื่อใช้ตัดสินว่าการกระทำนั้นมีเจตนาหรือเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากน้อยเพียงใด

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษา และเพื่อให้ได้เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ โดยเสนอเป็นหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์คุณธรรม จริยธรรมในหนังสือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

ความหมายของจริยธรรม

ได้มีผู้ให้ความหมายของจริยธรรม ไว้อย่างแตกต่างกัน ที่จะนำมาถวามีดังนี้

พระราชวรานี (พระราชวรานี 2523 : 9) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า คือ การนำความรู้ในความจริงหรือกฎของธรรมชาติ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตที่งดงาม ก่อให้เกิดประโยชน์ตนเองและสังคม

สาโรช บัวศรี (สาโรช บัวศรี 2526 : 13 - 30) กล่าวว่า จริยธรรมก็คือ ค่านิยมในระดับต่าง ๆ ซึ่งบุคคลในสังคมจำเป็นต้องยึดมั่นถือมั่น และยอมจะนำสันติสุขมาให้แก่ บุคคลในสังคมได้ตามการแก่งแย่ง เพราะจริยธรรมทำหน้าที่เป็นเครื่องควบคุมอันตรกิริยา (Interaction) ระหว่างมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมทั้งปวง... ถ้าตีความหมายอย่างแคบ จริยธรรมหมายถึงพิธีกรรมประการหนึ่งและคุณธรรมอีกประการหนึ่ง... แต่ถ้าตีความหมาย อย่างกว้างจริยธรรมย่อมรวมเอาค่านิยมที่จำเป็นเข้าไว้ด้วย

ทองเคื่อน ชัยชนะวัน (ทองเคื่อน ชัยชนะวัน 2524 : 2) กล่าวว่า จริยธรรม เป็นคำที่มีความหมายกว้าง หมายถึง ลักษณะทางสังคมของมนุษย์หลายลักษณะที่เกี่ยวกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งก็ถือเป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคม เป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ สนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าเป็นการกระทำที่เหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งก็ถือเป็นลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสังคมนั้น เพราะเป็นการกระทำที่สังคมรังเกียจ พยายามกำจัดไม่ให้เกิดขึ้น

จากการศึกษาจริยธรรมไทย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 4) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง แนวทางการประพฤติปฏิบัติตนที่ถูกต้อง กตัญญู และอดทนอดกลั้น (Good. 1971 : 314) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้องหรือดีงาม ซึ่ง โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1969 : 5) ได้กล่าวว่า จริยธรรมเป็นความรู้สึกร่วมที่ดีเป็นเกณฑ์และมาตรฐานของพฤติกรรมในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นมาจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง โดยสังคมจะเป็นตัวตัดสินการกระทำว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือผิด

จากความหมายของ จริยธรรม ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง หลักหรือแนวทางในการประพฤติ ปฏิบัติที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคม และยึดถือเพื่อเป็นประโยชน์แก่ตนเอง กตัญญู และอดทนอดกลั้น

ลักษณะทางจริยธรรมของบุคคล

จริยธรรมของบุคคลประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 3 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2523 : 3) ได้แก่

1. ส่วนประกอบทางปัญญา (Moral Reasoning) คือความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องโดยการใช้การคิด

2. ส่วนประกอบทางด้านการรับรู้ (Moral Attitude and Belief) คือ ความพึงพอใจ สรรพคุณ เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดี ที่จะรับเอาจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ

3. ส่วนประกอบทางด้านการปฏิบัติตาม (Moral Conduct) คือ พฤติกรรม การกระทำที่บุคคลตัดสินใจที่จะกระทำหรืออดิ ในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ

ดวงเคียน พันธมนาวิน โดยแบ่งลักษณะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ที่เกี่ยวกับจริยธรรมออกเป็น 4 ลักษณะ คือ (ดวงเคียน พันธมนาวิน 2524 : 4 - 6)

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในสังคม ว่าสิ่งใดควรกระทำ และสิ่งใดไม่ควรกระทำ ซึ่งสมาชิกในสังคมจำเป็นต้องเรียนรู้ ปริมาณความรู้เชิงจริยธรรมขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล

2. พัฒนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งที่เป็นไปในทางที่ดีและไม่ชอบ

3. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ และต้องการ หรือลดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม

4. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลเชิงจริยธรรม จะทำให้ทราบถึงเหตุจริงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งการกระทำบางอย่างอาจขัดกับความรู้สึกของบุคคลส่วนใหญ่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผล และสถานการณ์เป็นสำคัญ

พัฒนาการทางจริยธรรม

ไรท์ (Wright. 1975 : 24 - 30) นักสังคมวิทยาที่มีความถนัดเป็นพิเศษเกี่ยวกับอิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาจริยธรรม ซึ่งเขาเชื่อว่า เด็กเล็ก ๆ จะเรียนรู้ว่าอะไรคืออะไรชั่วจากผู้อื่นที่ใกล้ชิด ซึ่งเป็นตัวแทนของสังคม ด้วยการเลียนแบบจากผู้ที่ตนรัก และมีความเห็นว่าเห็นอกวาทนในที่สุดเด็กจะยอมรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมมาเป็นหลักในการปฏิบัติโดยอัตโนมัติ

ซึ่งนักทฤษฎีส่วนมากยอมรับว่า จริยธรรมจะถูกปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก ๆ เช่นกัน แม้ว่านักทฤษฎีบางคนจะยอมรับการผันแปรของสังคมและสถานการณ์ในชีวิต ที่อาจมีผลให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่ได้ก็ตาม ตามแนวความคิดนี้ กลุ่มบุคคลที่รับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็กมากที่สุดคือ สมาชิกในครอบครัวของเด็กเอง รองลงมาคือ โรงเรียน นอกจากนี้ยังมี สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์

ส่วนเพียเจต์ (Piaget, 1962 : 16 - 19) เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดที่ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคมนั้นเอง เพียเจต์ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนากฎทางสติปัญญา ออกเป็น 4 ขั้นคือ

1. ขั้นรับรู้จากประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensorymotor Operation)
2. ขั้นเริ่มคิดด้วยญาณ (Pre - Operation Thinking)
3. ขั้นคิดด้วยรูปธรรม (Concrete Operation Thinking)
4. ขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา (Formal Operation Thinking)

จากพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง 4 ขั้น ได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งขั้น

พัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ขั้นคือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม (แรกเกิดถึง 2 ขวบ) เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมและระเบียบกฎเกณฑ์ได้ การประพฤติปฏิบัติจะกระทำเพื่อสนองความต้องการทางร่างกาย

2. ขั้นปฏิบัติตามคำสั่ง (อายุ 2 - 8 ปี) เด็กสามารถรับรู้สภาพแวดล้อม และบทบาทของคนที่อยู่รอบตัว รู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่ เห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม

3. ขั้นยึดหลักแห่งตน (อายุ 8 ปีขึ้นไป) เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา ซึ่งเด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ จะประเมินความถูกต้องโดยดูเจตนาของผู้กระทำ และทั้งเกณฑ์ของตนเองได้

ต่อมา โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976 : 341) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลกับระดับอายุ โดยอาศัยแนวคิดของเพียเจต์ได้แบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ชั้น เรียงเหตุผลตามระดับอายุของผู้ใช้เหตุผล ซึ่งพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง 6 ชั้น ถูกจัดเป็น 3 ระดับ ดังนี้

จริยธรรมระดับกฏเกณฑ์ หมายถึง ระดับของการตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อื่น แบ่งเป็นสองชั้นคือ

ชั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (อายุ 2 - 7 ปี) มุ่งหลบหลีกมิให้ตนเอง ถูกลงโทษทางกายเพราะกลัวความเจ็บปวด และขานทำตามคำสั่งผู้ใหญ่

ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 - 10 ปี) จะเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความ พอดีมาให้ตนเอง

จริยธรรมระดับตามกฎเกณฑ์ หมายถึง ระดับของการกระทำตามเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตน หรือทำตามกฎหมายหรือหลักศาสนา แต่ยังคงมีการควบคุมจากภายนอก แบ่งเป็น

ชั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (อายุ 10 - 13 ปี) โดยเฉพาะเพื่อน และบุคคลในวัยเดียวกัน ชอบกลายตามและชอบการชักจูงของผู้อื่น

ชั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (อายุ 13 - 16 ปี) จะเลือกกระทำตาม บทบาทหน้าที่ของตน ในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม

จริยธรรมระดับเหนือกฎเกณฑ์ หมายถึง ระดับของการตัดสินใจขัดแย้งทาง ๆ ด้วย การนำมโนคติหรือตรรกะของตนเองเสียก่อน แล้วจึงตัดสินใจแล้วเท่านั้นจะเห็นความสำคัญของสิ่งใด มากกว่า แบ่งเป็นสองชั้นคือ

ชั้นที่ 5 หลักการทำตามลัทธิสัญญา (16 ปีขึ้นไป) จะเลือกกระทำโดยไม่ให้ขัด ท่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น เพราะเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก สามารถควบคุมบังคับใจ ตนเองได้

ขั้นที่ 6 หลักการยึดหลักอุดมคติสากล (วัยผู้ใหญ่) เป็นขั้นที่บุคคลนำความรู้สากลที่อยู่เหนือกฎเกณฑ์ในสังคมมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกกระทำ โดยจุดมุ่งหมายเพื่อความสงบสุขของสังคมส่วนรวม

จากแนวความคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากสังคมภายนอก บุคคลที่เกิดขึ้นในสังคมจะคงเรียนรู้และยอมรับกฎเกณฑ์ ระเบียบประเพณีในสังคมของตน เพื่อให้เกิดความสุขและเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งหนังสือ สามารถสะท้อนรูปแบบให้เห็นการกระทำ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ประเพณี ตลอดจนที่ธรรม จริยธรรมที่ตนในสังคมนั้นเห็นว่าเป็นค่า และกำหนดขึ้นได้

การปลูกฝังจริยธรรมในระดับประถมศึกษา

จริยธรรมที่ตอกการปลูกฝังให้แก่เด็กในระดับประถมศึกษา ให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นกำหนดเป็นวิชาจริยศึกษา ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดเนื้อหาจริยธรรมที่ควรเรียนไว้ 30 ข้อ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 280 - 323) ได้แก่

1. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์
2. ความเมตตา กรุณา
3. การไม่โลภและไม่งมงาย
4. ความเคารพเพื่อตนเองและผู้อื่น
5. การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น
6. การรู้จักความพอใช้
7. การไม่พูดปด ไม่พูดโกหกเบี่ยง ไม่อ้างพรางความจริง ไม่พูดกำหนัด
8. การมีสติจะและความจริงใจ
9. การไม่ลองเสียดังเสียดังให้โทษ
10. การเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งใจและรู้จักอดทน

11. ความเป็นผู้มีเหตุผล
12. ความละเอียดและแรงกล้าของการกระทำ
13. ความซื่อสัตย์สุจริต
14. ความอดทนอดกลั้น
15. ความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง
16. ความกตัญญูทุกเวลา
17. ความซื่อสัตย์สุจริต
18. การทำใจให้สงบ มีสมาธิ และการมีไหวพริบ
19. ความไม่เห็นแก่ตัว
20. ความประณีต สะอาดเรียบร้อย
21. ความรับผิดชอบ
22. ความมีน้ำใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง
23. ความมีระเบียบวินัย ความตรงต่อเวลา และหน้าที่
24. การยอมรับการเปลี่ยนแปลง
25. มารยาทและนิสัยส่วนตัวในการกิน นอน ขับถ่าย แต่งกาย และสิ่งอื่น
26. มารยาทในการแสดงความเคารพ
27. หลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี เสียสละ ให้อภัย
28. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม
29. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
30. การแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติทางจริยธรรม ได้แก่ ผิดศีลธรรม ระเบียบ

กฎหมาย และจารีตประเพณี

การปลูกฝังจริยธรรมทั้ง 30 ข้อ ให้เกิดขึ้นในหัวใจเด็กจนกลายเป็นลักษณะนิสัยที่ติดตัวเด็กตลอดไปนั้น จะกองกระทำกันอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งประจักษ์ผลที่เห็นได้ชัด ถึงขั้นประจักษ์ผลที่เห็นได้ชัดที่จะกระทำโดยบุคคล สถาบันต่าง ๆ ในสังคมอย่างพร้อมเพรียง ดังเช่นในครอบครัว โรงเรียนชุมชน บุคคลในสังคม และในพระพุทธศักราช 2523 เป็นต้นมา โดยมีหน่วยงานทางราชการให้ความสนใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็ก และคนในสังคมไทย ได้แก่

(กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 83 - 88)

1. กานินัยมีอยู่ 5 ประการ ที่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชากรปฏิบัติตามดังนี้

- 1.1 พึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
- 1.2 ประหยัดและหมั่นออม
- 1.3 มีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย
- 1.4 ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา
- 1.5 รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2. คุณลักษณะของคนไทยที่มีความจำเป็นต่อการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน 10 ประการ ของกรมการศาสนา ได้แก่

- 2.1 มีระเบียบวินัย
- 2.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม
- 2.3 ขยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาชีพ
- 2.4 ดำเนินหน้าที่ และความรับผิดชอบ ต่อสังคม และประเทศชาติ
- 2.5 รู้จักสิทธิ เสรีภาพ วิจาร์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
- 2.6 กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัก และให้ทุนชาติ

ศาสนา พระมหากษัตริย์

- 2.7 มีศานาณัติสมบูรณ์ พึ่งทางร่างกาย และจิตใจ

2.8 รู้จักพึ่งตนเอง และมีคุณกตัญญู

2.9 มีความภาคภูมิใจและทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ

2.10 มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และสามัคคีกัน

3. จริยธรรม 8 ประการ ของคณะกรรมการดำเนินการโครงการศึกษาจริยธรรม
ที่ได้จากการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมที่กระทรวงศึกษาธิการ โดย
(กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2523 : 53)

3.1 การไม่สัจธรรม

3.2 การไม่ปฏิกูลในการแก้ปัญหา

3.3 เมตตาภาว

3.4 สติสัมปชัญญะ

3.5 ความไม่ประมาท

3.6 ความซื่อสัตย์สุจริต

3.7 ความขยันหมั่นเพียร

3.8 นิริ - โลกตัปปะ

จริยธรรมทั้ง 8 ประการนี้ กองวิจัยทางการศึกษา (กรมวิชาการ) กองวิจัยทางการศึกษา
2523 : 5 - 7) ได้นำมาศึกษาหาเหตุผลของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบ
ที่ผลของระดับพัฒนาการทางจริยธรรม จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และประชาชนอาชีพต่าง ๆ โดยใช้แบบประเมินความ
เห็นทั่วไป ซึ่งไว้วัดระดับพัฒนาการทางจริยธรรม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมี
คุณลักษณะทางจริยธรรม ระดับ 3 ซึ่งเป็นระดับที่กระทำความดีโดยคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมส่วน
รวมเป็นสำคัญในจริยธรรมความเมตตา ความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร สติสัมปชัญญะ และการไม่
ปฏิกูลในการแก้ปัญหา ส่วนจริยธรรมที่ยังมีลักษณะไม่เป็นที่น่าพอใจ คือ นิริโลกตัปปะ และการไม่
สัจธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับจริยธรรมอยู่ระดับ 2 ซึ่งเป็นระดับที่นิยมยึดถือแนวทางประพฤติปฏิบัติ

ในสิ่งที่ทำงาน เพื่อประโยชน์ของสังคมแบบ ๆ ไกล่ไกล่ เพื่อน ญาติพี่น้อง ส่วนจริยธรรม ความไม่
ประมาณ ทุกกลุ่มอยู่ในระดับ 3 ยกเว้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับ 2

ผลการวิจัยนี้เห็นว่า จริยธรรมที่ควรเร่งปลูกฝังพัฒนาให้มากขึ้นในทุกกลุ่ม ไกล่ไกล่
การไม่สัจจธรรมและหนีโลกกับปะ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ควรเพิ่มความ
สนใจในจริยธรรม ความไม่ประมาณ และความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งจริยธรรมทั้ง 8 ประการนี้
ผู้ทรงคุณวุฒิ หลายท่านได้วิเคราะห์ออกมาแล้วว่าเป็นจริยธรรมที่จำเป็นต่อการปลูกฝังและพัฒนา
โดยเร่งด่วนในสังคมไทย การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กประถมศึกษา นอกจากการอบรมสั่งสอน
และสอดแทรกในการสอนทุกวิชาแล้ว ควรจะได้มีการสอดแทรกจริยธรรมเหล่านี้ในหนังสือเรียน
หนังสืออ่านประกอบที่ไว้ในโรงเรียนไว้อยู่ ซึ่งจะได้นำมาใช้ประกอบการสอนไปพร้อมกับการ
ปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก

ในปี พ.ศ. 2527 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการ
พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษาขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2527 : 3 - 4) เนื่องจากปรารถนากถึงความเสื่อมที่เสื่อมของประชาชน โดยทั่ว ๆ ไป ซึ่ง
เป็นผลร้ายต่อประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จึงได้นำจริยธรรมเบื้องต้นมาแก้ไข ซึ่งเป็นหลัก
พระพุทธศาสนาอันหัวใจ มาเป็นหลักเกณฑ์ของจริยธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
จริยศึกษาในระดับประถมศึกษา และนำมรดกชีวิต 38 ประการ และจริยธรรม 30 ขกธรรมใน
หลักสุตร มาสังเคราะห์ให้เห็นความสัมพันธ์ของขกธรรมในจริยธรรมไว้อยู่

มรดกชีวิต 38 นั้น พระพุทธองค์ทรงดำริถึงการค้ารงชีวิตที่จะทำให้บรรลุถึงความสุข
ความเจริญไว้ 38 ประการ ไกล่ไกล่ (สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า 2518 : 5 - 7)

1. ไม่ยกยตนชาติ
2. กนภักดี
3. บรณคณทการบรูธา
4. อยู่ในที่ที่เหมาะสม

5. มีปัญญาสนามาก่อน
6. ถึงถนน
7. พหุส
8. มีกิลปะ
9. มีวินัย
10. มีวาจาสุภาณี
11. บำรุงบิดามารดา
12. เลี้ยงบุตร
13. สงเคราะห์ภรรยาหรือสามี
14. ทำงานไม่กังกาง
15. นำใจผูกพัน
16. ประพฤติธรรม
17. สงเคราะห์ญาติ
18. ทำงานไม่ผิดโทษ
19. งดเว้นการหยาบ
20. สำนวนจากการคบนำเมา
21. ไม่ประมาทในธรรม
22. มีความเกรงข
23. มีความกตัญญู
24. มีความสันโดษ
25. มีความกตัญญู
26. พึ่งธรรมตามกาล
27. มีความกตัญญู

28. เป็นคนว่าง่าย
29. เห็นสมณะ
30. สันทนาธรรมตามกาล
31. บำเพ็ญตบะ
32. ประพฤติพรหมจรรย์
33. เห็นอริยสัจ
34. ทำพระนิพพานให้แจ้ง
35. จิตไม่หวั่นไหวในโลกธรรม
36. จิตไม่โสภ
37. จิตปราศจากธุลีคือกิเลส
38. มีจิตเกษมสครน

สำหรับอริยมรรคมีองค์แปด มีองค์ประกอบที่เป็นเนื้อหา หรือรายละเอียดของการปฏิบัติ

8 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 3 - 83) ได้แก่

1. สัมมาทิฐิ คือ ความเห็นชอบ หมายถึง ความเห็นถูกต้องด้วยสติปัญญาภายใน รวมถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อที่ถูกต้องสอดคล้องกับความจริงของธรรมชาติ ได้แก่ เห็นในหลักธรรม ว่าแท้ที่ใดคือ ทำชั่วได้ชั่ว เห็นอริยสัจ คือเห็นในทุกๆ ในเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ ในความคับแค้นทุกข์ และ ในทางดำเนินให้ถึงความดับแห่งทุกข์

2. สัมมาสังกัปปะ คือ ความดำริชอบ เป็นความแน่วแน่แห่งจิตที่อยู่ในรูปของความดำรินึกคิด ได้แก่ การดำริออกจากเรื่องงาม ไม่หมกมุ่นตัวพันในสิ่งที่สนองความอยากทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ การดำริในการไม่พยายามหมกมุ่นใน การดำริในการไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น จะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม

3. สัมมาวาจา คือ การมีวาจาชอบ เป็นการพูดจาที่ดี มีระบบของการพูดจาที่ถูกต้อง ทุกชั้นตอน เป็นถ้อยคำที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น ได้แก่ เว้นจากการพูดปด การพูด ส่อเสียด ยุยงให้แตกแยกกัน เว้นจากการพูดคำหยาบ เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อไร้สาระ

4. สัมมากัมมันตะ คือ การกระทำชอบ เป็นการกระทำทางกาย ที่ไม่เป็นไปเพื่อ เบียดเบียนตนและผู้อื่น ได้แก่ เว้นจากการฆ่าทำลายชีวิต เว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของ ไม่ได้ให้ เว้นจากการประพฤติกิเลสในทางทั้งหลาย แต่เป็นการกระทำที่ดีงาม เป็นไปในทางที่ สร้างสรรค์ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สร้างความสัมพันธ์อันดีงามทำให้อยู่ร่วมกันด้วยดี

5. สัมมาอาชีวะ คือ การดำรงชีพชอบ ความเป็นอยู่โดยชอบ ไม่ทำความเดือดร้อน แก่ตนและผู้อื่น เป็นการประกอบอาชีพที่สุจริตตามสติปัญญาความสามารถของตน การดำรงชีพนี้ รวมถึงการแสวงหา การมี และใช้ปัจจัยเครื่องเลี้ยงชีพ การศึกษา และการคบหาสมาคม

6. สัมมาวายามะ คือ ความพากเพียรชอบ เป็นความเพียรพยายามกระทำที่ถูกต้อง อย่างเข้มแข็งอดทนไปจนกว่าจะสำเร็จ ได้แก่ เพียรระวังไม่ทำความชั่ว เพียรละความชั่ว ที่มีอยู่ในความประพฤติ เพียรสร้างความคิดความเจริญเพื่อความอยู่ดีกินดีของตน และความเจริญ ก้าวหน้าของสังคม และเพียรรักษาความดีไว้ตลอดไป

7. สัมมาสติ คือ ความระลึกชอบ ความรู้สึกตัวอยู่เสมอเพื่อมิให้มีการกระทำที่ผิด พลาด สกีนำเอาปัญญามาใช้ได้รวดเร็วทันเวลา ถูกต้อง ทันต่อเหตุการณ์ ควบคุมกาย วาจา ใจ ให้อยู่กับสิ่งที่เกี่ยวข้องของทองทำในเวลานั้นได้

8. สัมมาสมาธิ คือ ความตั้งใจมั่นชอบ หมายถึง ความมีจิตมั่นคงดำเนินอยู่ในกิจที่ทำ อย่างสม่ำเสมอ แน่วแน่ ไม่หวั่นไหว มีจิตบริสุทธิ์ ห่างจากสิ่งเส้าหมอง ไม่มีนิวรณ์รบกวน มี จิตดวงใสเหมาะสมที่จะทำงานในหน้าที่ ควรแก่การนึกคิด การตัดสินใจ การพิจารณาและการ เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ได้ตลอด

มรรคมีองค์แปดนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้นำมากระจาย ออกเป็นข้อธรรมย่อย 54 ข้อ ซึ่งเมื่อกระจายข้อธรรมออกมาแล้ว สามารถนำเอาข้อธรรมของ หลักธรรมต่าง ๆ มาสังเคราะห์เข้ากับข้อธรรมที่กระจายออกไปจากมรรคมีองค์แปดได้ ดัง แสดงในการร่างต่อไปนี้

177068

ตาราง 1 (ต่อ)

มรรคองคที่	ข้อธรรมที่ควรเสริมสร้าง ข้อธรรมจากอริยมรรค	จริยธรรม	มงคลชีวิต	จริยธรรม	ระดับชั้น
		30 ข้อ หลักสูตร	38 ข้อ	8 ข้อ ของ กรมวิชาการ	
2.. สัมมา- สังกัปปะ	14. การมีสัจจะความจริงใจ	8	—	—	ป.1,3,5
	15. ความละเอียดและเกรงกลัวต่อ การกระทำชั่ว	12	10	8	ป.3-6
	16. ความกล้าหาญ	15	—	—	ป.5,6
	17. ความกล้าญญกตเวที	16	11,25	—	ป.2,5
	18. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	29	—	—	ป.4,6
	19. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	4	15	—	ป.3,4,6
	20. ความเป็นผู้วางนอนสอนง่าย	—	28	—	ป.1,2
3. สัมมา- วาจา	21. การไม่พูดร้าย	7	19	—	ป.1-6
	22. การพูดจาที่ชวนฟังและมีประโยชน์	7	10	—	ป.1-6
4. สัมมา- กัมมันตะ	23. การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย ของสิ่งมีชีวิต	1	19	—	ป.3
	24. การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินสมบัติของ ผู้อื่น	3	19	—	ป.3
	25. การไม่ประทุษร้ายต่อของรักของ ผู้อื่น	5	19	—	ป.3

ตาราง 1 (ต่อ)

มรรถดงคที่	ขัธธรรคที่ควรสรรมสร้ง	จรรยขรรค	มทลขัธวฤท	จรรยขรรค	ระคัษัณ
	ขัธธรรคจากรยมรรค	30 ขอ หลัศศร	38 ขอ	8 ขอขณ กรมวระชาการ	
5. สัณมา อาขัระ	26. การม่ม่การกระทำที่ม่ม่การ ประทษรายสทศสมประคัษองตนเอง	9	19,20	—	ป.4,5,6
	27. ความม่ม่ระเปยมวณัและตรงเวลา	23	9	—	ป.4
	28. การม่ม่มารยาทและนัสนัของสัภาพชน	25	—	—	ป.1,2,4
	29. การม่ม่มารยาทในการเลาพรและ เอ้อเพ้อ	26	22	—	ป.2
	30. การปฏิบัติตนเป้นม่ม่วัณขรรค	28	32	—	ป.4,5,6
	31. การม่ม่ความประพฤตประคอบควษ ขรรค	—	6,16,18	—	ป.3,5,6
	32. การทำความค้อขางตคตอกันมา	—	5	—	ป.1,5,6
	33. การม่ม่กิจกรรมประคอบควษสนทรียาภาพ	—	8	—	ป.4
	34. การทำทลล้งควษความประนัค ละเอียคถัถวณ	20	—	—	ป.3
	35. การแสวงหาและม่ม่จัจัยเกร้อง เล้ยงขัฟประคอบควษขรรค	—	24	—	ป.1,4-6
	36. ความน้อถัศยสัจรรค	17	18	6	ป.4,6

ตาราง 1 (ต่อ)

มรรคองคที่	ข้อธรรมที่ควรเสริมสร้าง ข้อธรรมจากอริยมรรค	จริยธรรม	มงคลชีวิต	จริยธรรม	ระดับชั้น
		30 ข้อ หลักสูตร	38 ข้อ	8 ข้อของ กรมวิชาการ	
6. สัมมา- วาจา	37. การคบบัณฑิต	—	2,4	—	ป.2,3,5,6
	38. การไม่ตกอยู่ในอำนาจคนพาล	—	1	—	ป.2-6
	39. ความสภาพไม่เหยียงยะโสโอวด	—	23	—	ป.1,3,5
	40. ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่	13	14	7	ป.1,3-6
	41. ความพยายามหาญและทำตาม ตัวอย่างที่ดี	—	29	—	ป.2-4,6
7. สัมมาสติ	42. การแก้ไขข้อบกพร่องอยู่ตลอดเวลา	30	21	—	ป.1-6
	43. ความมีสติในการควบคุมตนเอง	—	—	5	ป.1-6
	44. ความมีสติรวดเร็วทันเวลา	—	—	4,5	ป.3-6
	45. ความเป็นผู้มีสติยับยั้งชั่งใจ	10	—	5	ป.1-6
	46. ความมีสติในการแสวงหาเครื่อง บริโภค	9	—	—	ป.4-6
8. สัมมา- สมาธิ	47. การทำจิตใจให้สงบมีสมาธิจิตแจ่มใส	18	—	—	ป.2,4
	48. ความไม่หวั่นไหวในสิ่งที่มีผลกระทบ	—	35	—	ป.3,5,6
	49. ความอดทนอดกลั้น	14	27	—	ป.1,2
	50. ความเมตตากรุณา	2	—	3	ป.3,4,6
	51. ความเป็นผู้มีจิตไม่โลภนารังเกียจ	—	37	—	ป.3,5

ตาราง 1 (ต่อ)

มรรคองคค	" " " "	จริยธรรม 30 ข้อ หลักสูตร	มงคลชีวิต 38 ข้อ	จริยธรรม 8 ข้อ กรมวิชาการ	ระดับชั้น
	" " " "				
	52. ความเป็นผู้มีจิตไร้โรค	-	36	-	ป.5
	53. ความเป็นผู้มีจิตเกษมสละนอมนใจ	-	38	-	ป.5,6
	54. ความเป็นผู้มีจิตบริสุทธิ์ผ่องใส ว่องไวในหน้าที่	-	31	-	ป.1,4,6

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า ขอบธรรมในหลักสูตรต่าง ๆ สามารถจัดเข้ากับขอบธรรมที่กระจายออกไปจากอริยมรรคได้ครบถ้วน แสดงว่า อริยมรรคนี้เป็นประมวลหลักความประพฤติหรือระบบจริยธรรมทั้งหมดในพุทธศาสนา สมควรที่จะให้เด็กได้รู้จักคุ้นเคยกับหลักสูตรนี้ ผู้วิจัยจึงนำอริยมรรคมาเป็นหลักในการศึกษาครั้งนี้ โดยมุ่งศึกษา เชื้อตมเนื้อหา และประโยชน์ของขอบธรรมเป็นเกณฑ์ให้เหมาะสมเท่าที่จะสามารถนำมาปฏิบัติตามได้สำหรับเด็กระดับประถมศึกษา

การกำหนดลำดับชั้นทางจริยธรรม

หลักจริยธรรมที่เป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ ได้อาศัยหลักสูตรทางพุทธศาสนา คือ อริยมรรคมีองค์แปด อันเป็นทางสายกลางสำหรับประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องของการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบให้เกิดความสงบสุข ความมีระเบียบเรียบร้อยในสังคม

สังคมจะสงบเรียบร้อยได้ ต้องมีวินัยอันเป็นกฎเกณฑ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อความดีงามของสังคม และความดีงามของสังคมย่อมเอื้อต่อพัฒนาการ และการบรรลุธรรมส่วนบุคคลด้วยเช่นกัน มรรคมงคลแปดเป็นส่วนที่พัฒนาขึ้นเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยบุคคลนั้นเองเป็นผู้กระทำ เพื่อให้บรรลุจุดหมายสูงสุดที่มนุษย์แสวงหา คือ ความสุข ซึ่งความสุขในทางจริยธรรมเป็นความสุขที่เกิดจากการละกิเลส เป็นความสุขที่เกิดจากความสงบ ความบริสุทธิ์ ไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น เป็นประโยชน์ต่อสังคม และก่อให้เกิดความสุขต่อส่วนรวมด้วย ดังนั้น ธรรม วินัยอันเป็นกฎระเบียบ และสังคม จึงมีความเกี่ยวข้องกัน

ตามหลักจริยศาสตร์ การปฏิบัติดีหรือความดี เป็นคุณค่าทางจริยธรรม การประเมินความดีทางจริยธรรมจึงเป็นการยากที่จะประเมินให้ได้มาตรฐานเดียวกัน เพราะแต่ละบุคคลอาจประเมินพฤติกรรมในสถานการณ์เดียวกันแตกต่างกันก็ได้ จึงการมีเกณฑ์ตัดสินขึ้น เพื่อสะดวกในการพิจารณาตัดสิน มิลล์ (พรพิมล สันติหิรัญภาท 2522 : 14 อ้างอิงมาจาก (Mill. 1970) นักปรัชญาชาวอังกฤษ ได้ถ้อยผลของการกระทำเป็นเกณฑ์ตัดสินความดี ซึ่งเขาได้กล่าวไว้ว่า การกระทำจะดีหรือไม่ ย่อมมีมาตรฐานตายตัวที่จะตัดสิน เพราะการกระทำที่ดี คือการกระทำที่ก่อให้เกิดความสุขมากที่สุด ความสุขในที่นี้หมายถึง ความสุขใจ ความระอากสบาย นั่นคือการตัดสินความดี ความผิด อยู่ที่ทำแล้วเกิดผลอะไรขึ้น ให้ความสุขแก่คนส่วนใหญ่ หรือให้ความทุกข์แก่คนส่วนใหญ่

ส่วนเกณฑ์ตัดสินความดีในพุทธปรัชญา คือเจตนาของการกระทำเป็นหลัก ซึ่งเจตนาที่ยอมให้มีการกระทำและผลที่เกิดจากการกระทำนั้นเป็นหลักในการตัดสิน เกณฑ์ตัดสินความดีทางพุทธศาสนา จึงมีลักษณะเป็นกระบวนการ มีองค์ประกอบ 3 ประการคือ เจตนา การกระทำ และผลของการกระทำ การกระทำ ดังนั้นการตัดสินการทำความดีจึงไม่ถือเพียงองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเพียงอย่างเดียว เพราะการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์มีลักษณะเป็นกระบวนการคือ มีทั้งจุดประสงค์ของการกระทำ ลักษณะพฤติกรรมของการกระทำ และผลที่เกิดจากการกระทำนั้น

การประเมินพฤติกรรมทางจริยธรรม นอกจากอาศัยเกณฑ์ตัดสินความดีทางจริยธรรมแล้ว ได้อาศัยหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นแนวทาง คือมาตรฐานการปฏิบัติ อันประกอบด้วย

1. มาตรฐานความมรรควิธี โดยอาศัยแก่นคำสอนของพระพุทธเจ้า อันได้แก่
 - 1.1 สหุปปาส อกรณ คือ ไม่กระทำความชั่วทั้งปวง
 - 1.2 กุสสุปปสมปทา คือ กระทำแต่ความดี
 - 1.3 สัจจกัมม ปรีโยทปนํ คือ ทำจิตใจของตนให้สะอาดบริสุทธิ์
2. มาตรฐานทางค่านิยม โดยอาศัยบัญญัติ 2 หมวดที่ว่าด้วยประโยชน์ 3 อันบุคคลพึงบรรลุให้ได้อย่างสูงสุด ตามสถานภาพการณของชีวิตตน หมวดแรกประกอบด้วยเป้าหมายในระนาบดังต่อไปนี้
 - 2.1 ประโยชน์อันพึงได้ในปัจจุบัน หรือประโยชน์เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ที่มุ่งหมายกันในโลกนี้ มีโภคทรัพย์ สุขภาพ เกียรติ ฐานะชื่อเสียง กัลยาณมิตร และชีวิตครอบครัวที่เป็นสุข เป็นต้น อันเกิดขึ้นด้วยกำลังความเพียรสติปัญญาของตนโดยทางชอบธรรม และรู้จักปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นในทางที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น
 - 2.2 ประโยชน์อันพึงได้ในภพภาคหน้า หรือประโยชน์ด้านคุณค่าของชีวิต คือ ความสุข ความสงบทางใจ ชีวิตจิตใจที่เจริญก้าวหน้าขึ้นด้วยคุณธรรม มีศรัทธา คือ จาคะ และปัญญา ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมให้บริสุทธิ์ไม่มีกมลละ (ประโยชน์ปัจจุบัน) ในทางที่ชอบธรรม เป็นคุณประโยชน์ จนเป็นเหตุมีความบันเทิงใจในความดีของตน ถึงเวลาจะโลกไปก็มีใจสงบกระตือรือร้น ไม่ห่วงกังวลทุกข์ทรมาน หรือหวาดหวั่นกลัวภัยในโลกหน้า
 - 2.3 ประโยชน์สูงสุด หรือประโยชน์ที่เป็นสาระแห่งชีวิต ซึ่งเป็นจุดหมายชั้นสุดท้ายที่ชีวิตควรจะเข้าถึงคือ การรู้แจ้งสภาวะของสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง ไม่ตกเป็นทาสของโลกและชีวิต ไม่ถูกบีบคั้นด้วยอำนาจความยึดถือติดมั่น สามารถทำจิตให้เป็นอิสระ ปลอดโปร่งผ่องใส สะอาดสว่าง และสงบมีความสุขประณีตภายใน เรียกว่า นิพพาน คือ คัมภีเรศและกองทุกข์ได้ (พระราชนิพนธ์ 2528 : 49 - 50)

อรรถหรือประโยชน์ 3 ประการนี้ จัดใหม่เป็นเป้าหมายระยะนานจน ไค่คั้งนี้

1. อัตถะ ประโยชน์ส่วนตน คือ การที่ไค่ไค่ฝนอนมมทนเองคี่ บรรลุผลแห่งการศึกษาที่แท้จริง ถึงความเจริญองงานแห่งสติปัญญาและคุณธรรมทาง ๆ เช่น สมบูรณ์ควยวิชาและจรรยา ฟังตนเอง ไค่ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม และจริยธรรม
2. ปรัตถะ ประโยชน์ผู้อื่น คือ ประกอบควย เมตตากรุณา และมีความสามารถที่จะทำชีวิตของผู้อื่นให้ไค่เกิดกุศลแกผู้อื่น ควยการช่วยเหลือ ทำหน้าที่เป็นคฤประโยชน์แกผู้อื่น ทั้งทางวัตถุและทางจิตใจ
3. ลุภัตถะ ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย ที่เป็นทั้งของตนและของผู้อื่น คือ ประโยชน์ร่วมกันอันเกิดจากสิ่งที่เป็นของกลาง ในทางวัตถุ เช่น ถนนหนทาง ในทางนามธรรม เช่น ศีลวิทยาและศีลธรรม คำเนิชีวิตของผู้อื่นเป็นไปเพื่อประโยชน์สุข และความคังงามร่วมกัน อย่างน้อยไค่ไม่ไค่การแสวงประโยชน์ของตนเป็นไปเพื่อกระทบกระเทือนเสียหาย ต่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

(พระราชนวณนี้ 2527 : 26 - 28)

นอกจากนี้ของการปฏิบัติอันก่อให้เกิดประโยชน์คังกล่าวแล้ว พระพุทธองค์ทรงนำเพิ่มประโยชน์ให้เกิดขึ้นเช่นกัน เรียกว่า พุทธจริยา 3 ไค่แก

1. พุทธัตถจริยา พระพุทธจริยาที่ทรงนำเพิ่มประโยชน์ตามหน้าที่ของพระพุทธเจ้า
2. สวาทถจริยา พระพุทธจริยา เพื่อประโยชน์แก่พระภิกษุสามเณร
3. โลกัตถจริยา พระพุทธจริยาที่ทรงนำเพิ่มเพื่อประโยชน์แก่โลก

อนึ่ง จากผลการประชุมทางวิชาการ เกี่ยวกับจริยธรรมไทย คณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย ไค่แบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรม ตามลักษณะโครงสร้างของจริยธรรมไทย โดยกำหนดระดับเรียงจากระดับต่ำไปหาระดับสูง คังนี้ (กรมวิชาการ 2525 : 7)

- ระดับ 1 ทำความคี่เพื่อผลประโยชน์ทางประการของตนเป็นใหญ่
- ระดับ 2 ทำความคี่เพื่อประโยชน์ที่ไค่ลัทธิหรือในสังคมแบบ ๆ ไค่รับผลประโยชน์ เช่น ขอลแะ ขวาคี่ตนเอง เพื่อตนสันท
- ระดับ 3 ทำความคี่เพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน โรงเรียน ประเทศ
- ระดับ 4 ทำความคี่เพื่อความคี่ เพื่อความถูกต้องคังงาม อันเป็นอุดมการณ์ในจิตใจ

กล่าวโดยสรุปแล้ว จากลักษณะและผลการประชุมการแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรม ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สามารถนำมากำหนดเป็นเกณฑ์เพื่อวิเคราะห์ขอบข่ายพฤติกรรมของจริยธรรมแต่ละข้อ โดยจำแนกขอบข่ายทางจริยธรรมออกเป็นระดับต่าง ๆ ตามลักษณะเนื้อหาที่กระทบถึงบุคคล และเพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละระดับประถมศึกษาจะพึงปฏิบัติได้ โดยแบ่งระดับจากต่ำไประดับสูง ดังนี้

- ระดับ 1 ระดับค้อย หรือขาดคุณสมบัติของจริยธรรม
- ระดับ 2 ระดับมีจริยธรรมที่ทำประโยชน์เพื่อตน หรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตน
- ระดับ 3 ระดับมีจริยธรรมที่ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นที่ใกล้ชิดหรือในหมู่คณะเล็ก ๆ
- ระดับ 4 ระดับมีจริยธรรมที่ทำประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม

2. เอกสารเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หลักสูตรการศึกษาปัจจุบัน บังคับให้โรงเรียนมีประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง การเรียนรู้จึงไม่จำกัดเฉพาะในหนังสือเรียน ผู้เรียนควรจะได้มีโอกาสอ่านหนังสืออื่น ๆ ไป และใ้การแนะแนวการอ่านจากครูหรือผู้ปกครอง หนังสือหลายเล่มได้รับการคัดเลือกเป็นหนังสือเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยมีรายชื่อกำหนดไว้ในคำสั่งการให้หนังสือในโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ แต่หนังสืออีกหลายเล่ม ซึ่งผู้เรียนอาจหาได้จากตลาดหนังสือหรือหาอ่านจากห้องสมุด ก็มีคุณค่าแก่การเรียนรู้เช่นเดียวกัน (หัตถ์ ถิ่นทอง 2527 : 34) ซึ่งควรจะได้ให้ความสำคัญเช่นกัน

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือเรียนประเภทหนึ่งที่ไว้ในโรงเรียน ซึ่ง สมิท (Smith. 1962 : 751 - 755) ได้จำแนกหนังสือเรียนออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. หนังสือเรียนพื้นฐาน (Basal Text Books) ซึ่งเป็นแกนของลักษณะวิชาในแต่ละระดับการศึกษา

2. หนังสือเรียนเสริมพื้นฐาน (Co - basal Text Books) ซึ่งส่วนใหญ่จะผลิตเพื่อสนองความแตกต่างของสภาพการศึกษาของแต่ละท้องถิ่น

3. หนังสืออ่านประกอบ (Supplementary Text Books) เป็นหนังสือที่จัดขึ้นเพื่อขยายและเสริมประสบการณ์ ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนให้ความบันเทิงใจแก่นักเรียน
4. หนังสือแบบฝึกหัด (Work books) จัดขึ้นเพื่อฝึกทักษะในการเรียนรู้โดยเฉพาะ
5. คู่มือการสอนของครู (Teacher's Editions and Guides) เป็นหนังสือที่จัดขึ้นสำหรับครูผู้สอนจะใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นหนังสือประเภทหนึ่ง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหนังสือที่ใช้ในโรงเรียน จำแนกประเภทตามลักษณะของหนังสือ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 31 - 32)

1. หนังสือเรียน คือหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นเล่ม เป็นแผ่น หรือเป็นชุด มีชื่อเรียกต่างกัน เช่น แบบเรียน แบบสอนอ่าน หนังสืออ่าน
2. หนังสือเสริมประสบการณ์ คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการให้ใช้ในโรงเรียน แต่มิได้กำหนดให้เป็นหนังสือเรียน โรงเรียนควรจัดหาบริการครูและนักเรียนในโรงเรียน โดยคำนึงถึงประโยชน์ในแง่ของ

- 2.1 การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
- 2.2 ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา
- 2.3 การเสริมสร้างทักษะ และนิสัยรักการอ่าน
- 2.4 การเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนตามหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น

หนังสือเสริมประสบการณ์ จำแนกประเภทได้ดังนี้

1. หนังสืออ่านนอกเวลา คือ หนังสือที่กำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่ากิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับหนังสือนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือเพิ่มสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

3. หนังสืออุเทศ คือ หนังสือสำหรับใช้ทดเวลา อาจถึงเกี่ยวกับการเรียนโดยเรียนเรียง หนังสือเป็นเชิงวิชาการ

4. หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่เน้นส่งเสริมให้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน มีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ ที่มีลักษณะไม่ยากต่อ วัฒนธรรม ประเพณี และศีลธรรมอันดีงาม ในความรู้ มีคติ และมีสาระประโยชน์

3. แบบฝึกหัด คือ สื่อการเรียน สำหรับใหญ่เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะ และความแตกฉานในบทเรียน

ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในภาษาไทยมีชื่อเรียกหนังสือที่ไม่ได้บังคับใช้ในโรงเรียนอยู่สองชื่อ คือ "หนังสืออ่าน ประกอบ" และ "หนังสืออ่านเพิ่มเติม" ซึ่งในภาษาอังกฤษคือ Supplementary Readers ดังนั้นเมื่อกล่าวถึง หนังสืออ่านประกอบ หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมย่อมมีความหมายเดียวกัน

วัดชัย ปราสาททองโอสถ (วัดชัย ปราสาททองโอสถ 2520 : 37) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่เลือกหาขึ้นเป็นประโยชน์แก่เด็กทั้งในแง่การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากแบบเรียน ในความสนุกสนานเพลิดเพลินและบรรเทา ร่องรวนารสำหรับเด็กเฝ้าคอย

กระทรวงศึกษาธิการ (กองบรรณาธิการ 2522 : 75) ได้ให้ความหมายที่คล้ายกัน ดังนี้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม (Supplementary Readers) หมายถึง หนังสือที่จัดทำประสงค์ มุ่งส่งเสริมการเรียน การค้นคว้าวิชาต่าง ๆ นอกเหนือจากที่หนังสือเรียนกำหนดไว้แล้ว โดย ขยายเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตร เพื่อให้เด็กเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตามความเหมาะสม กับวัย และความสามารถในการอ่านของนักเรียน

สรุปได้ว่า หนังสืออ่านประกอบ หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่เด็กสามารถอ่าน และเลือกอ่านได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน ผู้เรียนอาจใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมในหลายลักษณะด้วยกัน เช่น อ่านเพื่อค้นหาคำตอบ อ่านเพื่อขยายประสบการณ์ให้ลึกซึ้งเฉพาะเรื่อง อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน

เพื่อให้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และช่วยเสริมสร้าง ความสนใจในการอ่านได้อีกด้วย

หนังสือ พกประจำวัน (หนังสือ พกประจำวัน 2521 : 58) ได้แบ่งหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตามลักษณะการใช้ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. หนังสือเสริมทักษะการอ่าน เป็นหนังสือที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเพิ่มทักษะในการใช้ถ้อยคำภาษาอย่างกว้างขวาง และแตกฉานมากยิ่งขึ้น เช่น หนังสืออ่านทั่ว ๆ ไป หนังสือแบบฝึกหัด หนังสือประเภทพจนานุกรม สารานุกรม ศัพท์านุกรม เป็นต้น
2. หนังสือเสริมประสบการณ์ เป็นหนังสือที่ผู้เรียนได้อ่านเพิ่มเติม เพิ่มประสบการณ์ในการอ่านให้ลึกซึ้ง กว้างขวางยิ่งขึ้น หนังสือประเภทนี้จะเจาะลึกเนื้อหาสาระในความรู้เฉพาะวิชา เช่น หนังสือสัปดาห์โลกผู้น่ารัก เพื่อนบ้านของเรา เป็นต้น
3. หนังสือเสริมความสนใจในการอ่าน เป็นหนังสือที่มุ่งให้ความบันเทิง ความเพลิดเพลินต่อจิตใจของผู้อ่าน ซึ่งมีทั้งบันเทิงคดี (Fiction) และสารคดี (Non - fiction) เช่น หนังสือนวนิยาย นิทาน นิทานนิยายภาพ (Comic) หนังสือการ์ตูน หนังสือพิมพ์ และ นิตยสาร เป็นต้น

ลักษณะและหลักเกณฑ์การเลือกหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรเป็นหนังสือที่มีความชัดเจน เหมาะสมในการใช้ และ น่าสนใจ เป็นเครื่องกระตุ้นให้มีความอยากอ่าน เช่น อ่านเข้าใจง่าย ใช้ภาษาดี และนักเรียน สามารถวัดความรู้ ความเข้าใจของคนได้ หนังสือควรเน้นเรื่องที่สำคัญ และแสดงถึงความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (Rockart. 1973 : 280 - 288)

นอกจากนี้ควรมีลักษณะอื่น ๆ ที่ควรพิจารณา ดังนี้ (ศักดิ์ศรี ปาณะกุล 2525 : 191 - 192)

1. สนองความต้องการของนักเรียน และวัตถุประสงค์ในการจัดหนังสืออ่านประกอบแต่ละประเภท เช่น เพื่อขยายประสบการณ์ในการอ่าน การอ่านเพื่อพักผ่อน หรือ อ่านเพื่อแสวงหาความรู้

2. หนังสือนั้นควรเหมาะสมกับความสนใจของเด็กตามวัย
3. หนังสือนั้นควรเหมาะสมกับความสามารถของเด็กที่จะอ่าน ซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1 ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ควรอยู่ในระดับความสามารถในการอ่านของเด็ก และเป็นสิ่งที่เด็กเคยเห็นจากหนังสือแบบเรียนเป็นส่วนใหญ่
 - 3.2 ความเหมาะสมกับประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของเด็ก
 - 3.3 ควรเป็นนิทานสั้น ๆ หลาย ๆ เรื่อง หรือเรื่องจริงใกล้ตัวเด็กมากที่สุด
4. เนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม หรือแง่คิดที่เป็นสันทัดสอนใจ
5. เนื้อเรื่องมีแก่นสาร สาระ ถูกต้องตามเนื้อหาความเป็นจริง มีคุณค่าพอชักชวนให้สนใจ น่าสนใจ นอกจากนี้ยังให้ความเพลิดเพลิน ความคิดอยากค้นคว้าเพิ่มเติม
6. ตัวอย่างมีเหตุผล เข้าใจได้ แจ่มชัด เห็นจริงเห็นจัง ช่วยให้เข้าใจเรื่องได้เป็นอย่างดี

ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม นับว่ามีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างมาก ทั้งนี้เพราะแบบเรียนไม่สามารถบรรจุความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ ได้หมด อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของเวลาเรียนตามหลักสูตร หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ยังมีความสำคัญในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา คือ ในทัศนะของหลักสูตร นับว่าเป็นวัสดุหลักสูตร (Curriculum Materials) อย่างหนึ่ง ในด้านพฤติกรรมการเรียนรู้และพัฒนาการทางภาษา จัดว่าเป็นวัสดุการอ่าน (Reading Materials) ที่สำคัญต่อการส่งเสริมการศึกษาสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา และในทัศนะของนวัตกรรมและเทคโนโลยี จัดว่าเป็นเทคโนโลยีประเภท soft-ware หรือเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) ประเภทหนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่เหมาะสมที่สุดทั้งในเชิงเนื้อหาและในภาพ ซึ่งใช้กันอย่างกว้างขวางในทุกสถานการณ์ของการเรียนการสอน

(หทัย คัมภีร 2527 : 29)

นอกจากนี้แล้ว ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดี ย่อมช่วยเสริมสร้างคุณค่าในการอ่านของเด็กได้หลายด้านด้วยกัน คือ (บีบีโอ พุทธะวัน 2521 : 59)

1. เสริมสร้างความสนใจในการอ่าน เพราะอ่านแล้วสนุก ประทับใจ
2. เสริมสร้างประสบการณ์ ขยายประสบการณ์เฉพาะเรื่องได้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ คำอรรถ ตลอดจนการใช้ภาษาหลายรูปแบบ นับว่าเป็นการสร้างเสริมทักษะที่ดี
4. ช่วยพื้นฐานเตรียมความพร้อมในการฝึกอ่านการฟัง การพูด ฟังเขียน เขียนแบบ อันเป็นส่วนสำคัญ และจำเป็นอย่างมากสำหรับเด็กเริ่มเรียน
5. ช่วยส่งเสริมให้รักการอ่าน การใช้เวลาวางให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนสนองความต้องการของเด็กต่อการความเป็นอิสระในบางขณะ
6. ช่วยเชื่อมช่องว่างระหว่างทางบ้านกับตัวเด็ก ในด้านความบกพร่องในความรู้สึกละเลย และจิตใจ โดยการหาสิ่งทดแทนจากการอ่าน
7. ช่วยเสริมสร้างทักษะประสบการณ์ ในรูปแบบของการอ่านเร็วได้ การอ่านในใจ ก็ได้รับการฝึกเพิ่มเติมมากขึ้น
8. หนังสืออ่านประกอบบางชนิด ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง

คูลเชสธา (Kulshrestha. 1972 : 15 - 16) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหนังสืออ่านประกอบ (Supplementary Readers) สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนศึกษารายละเอียดเนื้อหาบางหัวข้อที่นักเรียนสนใจ แต่ไม่มีในหนังสือเรียน เป็นการขยายความรู้ในชั้นเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. สร้างนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง
3. ช่วยให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจ เป็นการตอบสนองความต้องการของเด็กในอันที่จะเลือกอ่านหนังสือ ได้ตามความสามารถของตน

4. ช่วยพัฒนาทักษะในการอ่าน การค้นคว้าหาความรู้ เช่น รู้จักใช้สารบัญ กัชนี เพื่อก่อนการเรียงพ้องการใคร่ครวญ สามารถสรุปความรู้ด้วยตนเอง
5. ช่วยพัฒนาเด็กให้เกิดความซาบซึ้ง มีความคิดรวบยอดในคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ
6. ช่วยให้เกิดรู้จักเห็นคุณค่าของมนุษย์ มีความคิดอ่านทางสังคม เกิดความนิยมในชาติ
7. เป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความรู้วิทยาศาสตร์ และสังคมที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ลักษณะและความสำคัญของหนังสือเรียนเพิ่มเติม ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าหนังสือเรียนส่วนนี้สร้างความเจริญงอกงามให้แก่ชีวิต การความรู้ สติปัญญาแล้ว หนังสือยังมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ ทัศนคติ ปลูกฝังคุณธรรม ความมีจริยธรรม วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ และยังสร้างลักษณะนิสัยที่ดี นิสัยรักการอ่าน การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอีกด้วย

3. เอกสารเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา

ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา

ไคน์ (Kain) ได้จำกัดความเกี่ยวกับความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหา ไว้ดังนี้

เบเรลสัน (Berelson. 1971 : 18) ได้ให้ความหมายว่า การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นเทคนิคการวิจัยทางสังคม เพื่ออธิบายเนื้อหาสาระของการสื่อความหมายอย่างหนึ่งลักษณะ มีระบบ และสามารถอธิบายในเชิงปริมาณได้ด้วย

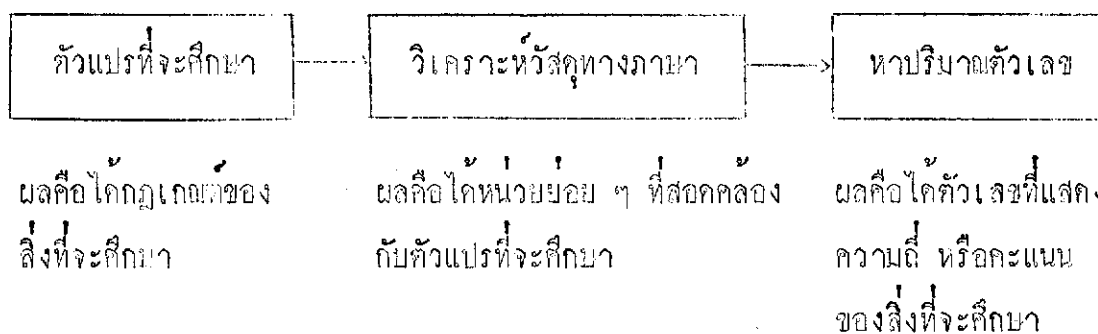
คาร์เนย์ (Carney. 1972 : 24) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาว่า การวิเคราะห์เนื้อหา ก็คือการที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาของเอกสารอย่างเป็นลักษณะ และกำหนดขั้นตอนอย่างมีระบบ

สงม อักษร (สงม อักษร 2525 : 119) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ไว้ว่า

การทำ Content Analysis ก็คือ การใช้เทคนิควิธีแบบหนึ่ง ที่ใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณตัวเลข ออกมาจากเนื้อหาใจความของวัสดุต่าง ๆ ที่เป็นสื่อความหมายของภาษา เช่น หนังสือ บทความ บันทึกการประชุม โดยเทคนิควิธีนี้ วัสดุที่เป็นสื่อความหมายทางภาษา จะถูกอ่าน วิเคราะห์อย่างมีระบบ วิธีเชิงปริมาณ ให้ออกมาเป็นสิ่งที่วัดได้ในเชิงปริมาณ โดยอาศัยตัวแปรที่ต้องการศึกษาเป็นหลัก

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การวิเคราะห์เนื้อหา คือวิธีที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาสาระของเอกสารอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีกฎเกณฑ์ กำหนดขั้นตอนอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยอาศัยตัวแปรที่จะศึกษาเป็นหลัก

เทคนิควิธีวิเคราะห์เนื้อหาใจความของสื่อทางภาษา มีดังนี้

ประเภทของการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือ ที่ใช้กันอยู่นั้น มีแนวทางในการวิเคราะห์ 2 ลักษณะได้แก่

1. การวิเคราะห์เพื่อคุณลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปเล่ม การนำเสนอเรื่อง ภาพประกอบ ขนาดตัวพิมพ์ เป็นต้น
2. การวิเคราะห์เพื่อคุณเนื้อหาภายใน เช่น คำศัพท์ ใช้คำง่าย คำอธิบายชัดเจนหรือไม่ มีความถี่รวมยอดที่จะสอนหรือไม่

3. การวิเคราะห์จุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของผู้เขียน ว่าสอนให้คิดเป็นหรือไม่ สอนให้รื้อรำนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่

การวิเคราะห์เนื้อหาภายใน จะเป็นการวิเคราะห์โดยใช้คำ วลี ประโยค ว่าคำหรือวลี หรือประโยคนั้นหมายถึงอะไร มุ่งบอกถึงอะไร แต่การใช้วิธีการวิเคราะห์ที่ละเอียดกว่า (Paragraph) ที่ละหัวข้อ (Theme) ว่าแต่ละหัวข้อนั้น มีเจตนารมณ์อย่างไร เป็นการเจาะเนื้อหาสำคัญ เอา ความคิดรวบยอดของเนื้อหาวิเคราะห์ เป็นการวิเคราะห์ไปในทางถึงเจตนารมณ์

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาใน อาจแบ่งชนิดของการวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือได้เป็น 2 ชนิดคือ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (ปราชญ์ โพธิ์สุ 2525 : 127)

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนหน้า จำนวนขนาดเนื้อที่ที่ใส่ในหัวข้อต่าง ๆ ในหนังสือเรียน ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการนำมาเปรียบเทียบกัน อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์เชิงปริมาณมีข้อจำกัด และอาจนำไปสู่ความไม่เที่ยงตรงในการสรุปได้ เนื่องจากการกำหนดจำนวนหน้าให้ท้ายเนื้อเรื่อง เช่น ประเทศต่าง ๆ หรือยุคสมัยแต่ละยุค หัวข้อแต่ละหัวข้อ มีจำนวนมากน้อยแตกต่างกัน จึงอาจนำไปสู่การสรุปที่ไม่ถูกต้องกับสภาพที่แท้จริงได้

2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis)

หลักการพื้นฐานของการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ มาจากข้อเท็จจริงที่ว่าเพียงข้อความสั้น ๆ ที่อาจอิงมาจากเรื่องที่น่าทึ่งในประวัติศาสตร์ หรือข้อเท็จจริงทางภูมิศาสตร์ จะมีอิทธิพลต่อความมากกว่าการสอนเป็นเวลานาน ๆ เกี่ยวกับข้อเสนอยกเท็จจริงนั้น ๆ เพียงอีก ดังนั้นจึงไม่ใช่แค่เพียงการถามเกี่ยวกับว่า มีการกล่าวถึงเนื้อเรื่องมากน้อยเพียงใดเท่านั้น แต่ต้องการทอดความว่า มีการกล่าวถึงเรื่องนั้น ๆ อย่างไร รวมทั้งแนวทางในการเขียนและการสอดแทรกความเห็นของผู้เขียนเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ การพิจารณาหลัก 3 ประการคือ ความถูกต้องแม่นยำ ความละเอียด และความเข้าใจในสิ่งเหล่านั้น

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (ศักดิ์ศรี ปาณะกุล 2521 : 20) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์หนังสือเรียน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์คุณภาพของหนังสือ การวิเคราะห์คุณภาพของผู้แต่งหนังสือ เป็นต้น
2. การวิเคราะห์เนื้อหาทางวิชาการ ได้แก่ การวิเคราะห์ เนื้อหาวิชาโดยทั่วไป เช่น จำนวนเรื่องในเล่ม สัดส่วนของเรื่อง ความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน การวิเคราะห์ประเภทของเนื้อหาวิชา ซึ่งแต่ละวิชาย่อมมีลักษณะเฉพาะของเนื้อหาแตกต่างกันออกไป การวิเคราะห์เนื้อหาที่ตรงตามความมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาต้องมีเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมา ในรูปของตารางวิเคราะห์ ที่ประกอบด้วย ถ้อยคำภาษา หน่วยของถ้อยคำภาษา ซึ่งมีตั้งแต่หน่วยที่ย่อยที่สุด ได้แก่ คำ วลี ประโยค จนถึงข้อความ ย่อหน้า หรือหัวข้อ ที่มีความหมายตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวิเคราะห์ ในการวิเคราะห์เพื่อคูปริมาณมากน้อยของเนื้อหานั้น อาจจะใช้วิธีนับจำนวนครั้งของเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในสิ่งพิมพ์ที่ต้องการวิเคราะห์ และสรุปออกมาในรูปของการบรรยาย ประกอบการเสนอเป็นตัวเลข เช่น ตารางยลละ เป็นต้น (กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา 2525 : 312 - 319)

โกชัย สาริกบุตร และ สมพร สาริกบุตร (โกชัย สาริกบุตร และ สมพร สาริกบุตร 2521 : 14 - 16) ได้กล่าวถึงวิธีวิเคราะห์หนังสือ ที่มีวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์แตกต่างกัน เช่น

1. วิเคราะห์เพื่อพัฒนาการของหนังสือตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยนำหนังสือของวิชาเดียวกัน มาเปรียบเทียบกันทุกเล่ม
2. วิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่าง ความคล้ายคลึง หรือจุดเด่นของหนังสือเล่มนั้น โดยนำหนังสือเรียนของวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกัน มาเปรียบเทียบกันทุกเล่ม เพราะมีผู้แต่งหลายท่าน และแนวการแต่งหนังสือแตกต่างกันไป

3. วิเคราะห์เพื่อศึกษาอิทธิพลของหนังสือ ที่มีผลต่อผู้เรียนในทางใดทางหนึ่ง โดยสอบถามความเห็นจากผู้เรียน ความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจะวัดความน่าสนใจของหนังสือได้

4. วิเคราะห์เพื่อตัดสินคุณค่าของหนังสือเล่มนั้น ๆ โดยสังเกตจากความถักเห็นจากครูผู้สอนหนังสือเล่มนั้น ซึ่งจะประเมินคุณค่าบางประการของหนังสือนั้นได้

5. วิเคราะห์เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของวิชา โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้อย่างเป็นเหตุผล ซึ่งจะคงศึกษาลักษณะสำคัญ ความมุ่งหมายเฉพาะเรื่องของวิชาใน เพื่อคงเกณฑ์ตามมาตรฐานที่ควรเป็น

เอกสารการวิเคราะห์เนื้อหา หรือการวิเคราะห์หนังสือทั้งเล่ม สรุปคือการวิเคราะห์หนังสือนี้ สามารถกระทำโดยหลายวิธี ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าและการวิเคราะห์หนังสือนั้นเพื่ออะไร ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า การวิเคราะห์โดยทั้งเล่ม และกำหนดหน่วยการวิเคราะห์เป็นคำ วลี ประโยค เป็นวิธีที่น่าพอใจ ที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้การวิเคราะห์หรือวิจารณ์ในหนังสือมีลักษณะดังนี้

4. งานวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์วรรณกรรม จริยธรรมในหนังสือ

สำหรับการวิเคราะห์วรรณกรรม จริยธรรมในหนังสือ ไม่ควรจะเป็นหนังสือเรียน หนังสืออ่านสำหรับเด็ก หรือหนังสืออ่านประกอบ มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้

สุนทรี มีพรหม (สุนทรี มีพรหม 2522 : 70) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็ก มีกระบวนการประกอบ ในงานศึกษาหนังสือแห่งชาติ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2515 - 2519 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า หนังสือประเภทสารคดีสอนให้รู้จักการปฏิบัติตนในสังคม และสอนให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมในสมัยก่อน ส่วนหนังสือประเภทบันเทิงคดี สอนให้เรื่องคำสั่งสอน และมีความกตัญญูรู้คุณบิดามารดา สอนในเรื่องความสามัคคี ความซื่อตรง ความกล้าหาญ และออกแนวรวมพลังให้ความเมตตาแก่ผู้อื่น เอาใจใส่เผื่อแผ่แก่กัน และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

วิจิตร สภากร (วิจิตร สภากร 2523 : 88 - 94) ได้วิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กในด้านคุณธรรม เฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทยระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2522 จำนวน 103 เล่ม แบ่งหนังสือเป็นสามประเภท คือ นิทานชาดก บารมีกรรมปัจจุบัน และวรรณกรรมร้อยกรอง เพื่อสำรวจคุณธรรม 30 ข้อ ในหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จากเนื้อเรื่องในหนังสือ และหาการรอยละของค่าของคุณธรรมแต่ละข้อ มาจัดอันดับคุณธรรมที่มีปรากฏในหนังสือแต่ละประเภท โดยใช้เกณฑ์วิเคราะห์จากลักษณะพฤติกรรมของคุณธรรมเป็นเกณฑ์ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า หนังสือทุกประเภท คุณธรรมที่ปรากฏมาก ตามลำดับคือ ด้านมารยาทและนิสัยส่วนบุคคล ความเมตตากรุณา และหลักธรรมในการอยู่ร่วมกัน คุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือทุกประเภทน้อยที่สุดคือ ด้านความสะอาดและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และพบว่า คุณธรรมแต่ละข้อที่ปรากฏในหนังสือแต่ละประเภท ขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือด้วย

นิสา ชูโต (นิสา ชูโต และคนอื่น ๆ 2526 : 5 - 6) ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาและสาระของหนังสือที่จัดจำหน่ายอยู่ในตลาดหนังสือปัจจุบัน คือปี พ.ศ. 2523 จำนวน 737 เล่ม สรุปลักษณะสาระของหนังสือที่เด็กได้รับจากการอ่านหนังสือ ดังนี้

1. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งมีอยู่มากในหนังสือวรรณกรรมพื้นบ้าน และเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่ คิดเป็นร้อยละ 20 ของหนังสือทั้งหมด
2. ให้สาระความรู้ประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยควบคู่กันไป ได้แก่ หนังสือประเภทสารคดี ซึ่งมีอยู่ประมาณ 1 ใน 4 ของหนังสือทั้งหมด
3. ให้ความสำคัญบางประการทั้งทางตรงและทางอ้อม คุณธรรมที่ผู้แต่งพยายามให้สาระแก่นผู้อ่านเรียงตามลำดับดังนี้ คือ การรู้จักใช้สติปัญญาและความฉลาดเพื่อช่วยให้พ้นภัย ความกตัญญู การทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ความกล้าหาญ เป็นคนดี มีเหตุผล อื้อเพื่อ เสียสละ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเมตตากรุณา ความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ การไม่โลภ ความรักระหว่างเพื่อน การไม่พุดตบ ความรอบคอบ ความเห็นใจผู้อื่น ฯลฯ ในทางตรงกันข้ามหนังสือก็ให้ความคิดแบบอย่างในทางที่ผิด ๆ เช่น ฉลาดแกมโกง กบใจเป็นเหยื่อคนฉลาด เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2525 วรรณิกา ศรีเจริญ (วรรณิกา ศรีเจริญ 2525 : 130 - 137) ได้ทำการวิจัย การวิเคราะห์พฤติกรรมในหนังสือการ์ตูนไทยเล่มละบาทที่ปรากฏในแผงจำหน่ายหนังสือ กรุงเทพมหานคร จำนวน 250 เล่ม โดยสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์และแจกแจงพฤติกรรมออกมา เป็นพฤติกรรมด้านส่งเสริมพฤติกรรมและทำลายพฤติกรรม ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่ปรากฏในหนังสือมี 28 พฤติกรรม พฤติกรรมด้านส่งเสริมพฤติกรรมที่พบมากที่สุด คือ ความเมตตา การให้ความรักความห่วงใย ความสุภาพอ่อนน้อม พฤติกรรมด้านทำลายที่พบมากที่สุด คือ การไม่ประนีประนอมต่อชีวิตและร่างกาย ความมีนิสัยสุจริต ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา พฤติกรรมที่ไม่ปรากฏ คือ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การถือประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งผลการวิเคราะห์สอดคล้องและใกล้เคียงกับการวิจัยของ สุรางค์ รุ่งเรือง (สุรางค์ รุ่งเรือง 2525 : 124 - 135) ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมในหนังสือการ์ตูนไทยเล่มละ 3 - 10 บาท จำนวน 79 เล่ม โดยได้เกณฑ์วิเคราะห์เหมือนกัน ผลการวิจัยปรากฏว่า พฤติกรรมด้านส่งเสริมพฤติกรรมที่พบมากที่สุด คือ ความเมตตา ความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง ความสุภาพอ่อนน้อม พฤติกรรมด้านทำลายพฤติกรรมที่พบมากที่สุด คือ การไม่ประนีประนอมต่อชีวิตและร่างกาย ความมีนิสัย การไม่ประนีประนอมในทาง พฤติกรรมที่ไม่ปรากฏ คือ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น

นอกจากผลงานวิจัยของ วรรณิกา ศรีเจริญ และ สุรางค์ รุ่งเรือง ยังปรากฏว่า ใกล้เคียงกับการวิจัยของ เบญจา มุขยสนธิกุล (เบญจา มุขยสนธิกุล 2525 : 116 - 121) ซึ่งทำการวิจัยการวิเคราะห์พฤติกรรมในหนังสือการ์ตูนที่ใดก็ได้จากทางประเทศ ราคา เล่มละ 3 - 10 บาท จำนวน 80 เล่ม ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า พฤติกรรมที่ปรากฏในหนังสือมี 26 พฤติกรรม พฤติกรรมด้านส่งเสริมที่ปรากฏมากที่สุด คือ ความกล้าหาญและเชื่อมั่นในตนเอง ความเมตตา การกตัญญู พฤติกรรมด้านทำลายที่พบมากที่สุด คือ การไม่ประนีประนอมต่อชีวิตและร่างกาย ความมีนิสัยสุจริต การรู้จักความเขลา ส่วนพฤติกรรมที่ไม่ปรากฏเลย คือ การไม่ลองและเสี่ยง เสพติด การไม่ประนีประนอมในทาง

บุญเกษม ดวงจิต และคนอื่น ๆ (บุญเกษม ดวงจิต และคนอื่น ๆ 2525 : 1 - 24) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าในหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 ที่สอดคล้องกับคุณสมบัติที่ต้องการเน้นในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยวิเคราะห์ลักษณะในหนังสือเรียน และเปรียบเทียบอัตราส่วนลำดับความสำคัญของคุณธรรมที่ได้วิเคราะห์แล้ว ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า คุณธรรมที่มีความถี่สูงในอันดับ 1 - 3 คือ ความซื่อสัตย์สุจริต นามายา และนิสัยส่วนตัว และความรับผิดชอบ ส่วนคุณธรรมที่มีความถี่น้อยในอันดับ 1 - 3 คือ การทำจิตใจให้สงบ มีสมาธิ ความมีใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น คุณธรรมที่ไม่ปรากฏคือ การไม่พูดปดและพูดโกหก ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของคุณธรรมในหนังสือกับคุณสมบัติที่ต้องการเน้นในหลักสูตร พบว่า คุณธรรมทุกข้อสอดคล้องกับคุณสมบัติที่ต้องการเน้นทั้ง 7 ข้อ

จรัส บัวขาว และคนอื่น ๆ (จรัส บัวขาว และคนอื่น ๆ 2525 : 1 - 15) ได้ทำการวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 2 โดยทำการวิเคราะห์ในด้านการส่งเสริมคุณธรรม และลักษณะของความเป็นไทย ผลการวิเคราะห์ พบว่า คุณธรรมที่ปรากฏมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบ การปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความจงรักภักดี ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความเป็นผู้มีเหตุผล คุณธรรมที่ปรากฏน้อยคือ ความมีระเบียบวินัย การตรงต่อเวลา การรู้จักความพอที่ ความอดทนอดกลั้น และความมีน้ำใจเป็นธรรมไม่ลำเอียง ส่วนในด้านการส่งเสริมความเป็นไทย พบว่า หนังสือเรียนภาษาไทยมีเนื้อหาที่เน้นความเป็นไทยเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรมเกี่ยวกับการเป็นอยู่ วัฒนธรรมทางความประพฤติ วัฒนธรรมทางศิลปะประเพณีไทย และวัฒนธรรมทางศาสนา

สุปราณี ไกรวัตนุสสรณ์ (สุปราณี ไกรวัตนุสสรณ์ 2527 : 110 - 112) ได้ทำการวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 เล่ม และศึกษาความสอดคล้องของคุณธรรม กับ จุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงการวิเคราะห์หนังสือในวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

เป็นคำ วลี หรือประโยค ที่แสดงถึงคุณธรรมของคุณธรรม 27 ประการ ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนสังคมที่มีปรากฏมากคือ การรู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเอง ความเป็นผู้มีวินัยและปฏิบัติตามระเบียบ ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความไม่เห็นแก่ตัว และการมีสัมมาคารวะ คุณธรรมที่ปรากฏน้อยคือ ความยุติธรรม การรู้จักฟังตนเอง ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป การรู้จักความพอคิ การใช้ปัญญาและวิธีทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหา ความเมตตากรุณา และการยึดมั่นในสัมมาชีพ

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือ แสดงให้เห็นว่า หนังสือมีส่วนช่วยในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กได้ทางหนึ่ง เพราะในหนังสือต่าง ๆ นอกจากจะเสนอความรู้อ่านแล้วยังสอดแทรกจริยธรรมบางประการลงไปด้วย ทั้งยังมีตัวแบบที่ดีในการประพฤติปฏิบัติ ที่จะให้บทสอนแก่เด็กโดยไม่รู้ตัว จึงควรให้เด็กได้อ่านหนังสือไปพร้อมกับการเรียนการสอนจริยธรรมในห้องเรียน อันจะเป็นการพัฒนาปลูกฝังจริยธรรมในตัวผู้เรียนได้อีกทางหนึ่ง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาริขัยธรรม และลักษณะขอบข่ายของจริยธรรม ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษากันนี้

การดำเนินการศึกษาเบื้องต้น

1. ศึกษารวบรวมความรู้เกี่ยวกับจริยธรรม การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์ จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

2. สืบหาและรวบรวมรายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้นประถมศึกษา ที่ใช้ในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา โดยพิจารณาและคัดเลือกหนังสือ ดังนี้

2.1 สืบหารายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่กำหนดตามคำสั่ง กระทรวงศึกษาธิการ ที่ รก 452/2526 เรื่องการกำหนดหนังสือเรียนสำหรับใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา พ้นบทตั้งแต่ พ.ศ. 2521 ถึง พ.ศ. 2528

2.2 นำรายชื่อนี้มาเพิ่มในข้อ 2.1 มาจัดทำเป็นข้อสำรวจรายการ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อสำรวจหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ครูใช้ในโรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างโรงเรียน ประถมศึกษา ซึ่งตั้งกรุงเทพมหานครมา 20 โรงเรียน ด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ให้ครูทำเครื่องหมายในรายการหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ครูนำมาใช้ประกอบการเรียน การสอน และแนบใบนี้กับรายงานค้นคว้าส่งไปและนอกห้องเรียน

2.3 นำหนังสือที่ได้อาจพิจารณาว่าเป็นหนังสือส่งเสริมจริยธรรมแยกดู โดยดู จากคำนำในหนังสือ และจากบรรณานิตหนังสือเสริมประสบการณ์ ระดับประถมศึกษา ที่กรม วิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ทำไว้ ทำให้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนำมาใช้ในการวิเคราะห์ จริยธรรมจำนวนประมาณ 34 เล่ม

2.4 แบ่งหนังสือที่สำรวจได้ออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับชั้นป.1 - 2 ระดับชั้น ป.3 - 4 และระดับชั้น ป.5 - 6 โดยมีรายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สปช) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (สสน) กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ (กพอ) ดังตาราง

ตาราง 2 แสดงรายชื่อหนังสือ ผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับชั้น ป.1 - 2 จำนวน 18 เล่ม

ชื่อหนังสือ	ชื่อผู้แต่ง	ปีที่พิมพ์	จำนวนหน้า	กลุ่มวิชา
1. กองขวานอย	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 9,10	2526	19	สสน
2. การช่วยตนเอง	เขตการศึกษา กทม	2527	9	สปช
3. โลกคนแดง	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 5	2525	27	สสน
4. ขึ้นรถไฟไปบ้านนอก	เบญจา แสงมณี	2528	27	สปช
5. ดินช่วยพ่อแม่	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 9,10	2527	18	สสน
6. ถ้างามดาว	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 9,10	2527	12	สปช
7. เพี้ยวเพิงเงินหลง	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 7	2524	12	สปช
8. เป็ดขางตาม	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 11	2527	19	สปช
9. เมฆาหารี	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 3	2523	21	สปช
10. ยอดกตัญญู	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 8	2525	19	สสน
11. โรงเรียนใหม่	บุญสม เอรวารพ	2521	30	สปช
12. เล่นขายของ	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 8	2527	19	สสน
13. เลือกรับอาหารกินอย่างไร	เขตการศึกษา กทม	2523	14	สปช
14. วัวเพื่อนรัก	สำนักงานศึกษาธิการ เขต 7	2524	12	สสน
15. เวลาคือของมีค่า	เขตการศึกษา กทม	2523	16	สปช

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง	ปีพิมพ์	จำนวนหน้า	กลุ่มวิชา
16. หนังสือพิมพ์	สำนักงานศึกษาธิการเขต 4	2527	13	สปช
17. หนังสือพิมพ์	สำนักงานศึกษาธิการเขต 2	2527	12	สปช
18. หนังสือพิมพ์	สำนักงานศึกษาธิการเขต 1	2526	14	สสน

ตาราง 3 แสดงรายชื่อหนังสือ ผู้แต่ง ปีพิมพ์ จำนวนหน้า กลุ่มวิชา ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ระดับชั้น ป.3 - 4 จำนวน 7 เล่ม

ชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง	ปีพิมพ์	จำนวนหน้า	กลุ่มวิชา
1. ความฝันของบัวทอง	สมสมัย สังขสิทธิ์	2525	34	สปช
2. ฉันรักแม่	สำนักงานศึกษาธิการเขต 7	2527	11	สปช
3. นักปั้นน้อย	กรมวิชาการ	2525	98	สสน
4. บ้านไร่ของไผ่ตุง	กรมวิชาการ	2524	60	กพอ
5. ปองคนขยัน	สำนักงานศึกษาธิการเขต 1	2527	14	กพอ
6. สายสัมพันธ์	สำนักงานศึกษาธิการเขต 2	2527	27	สสน
7. อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้	ฉวีวรรณ จุฑามานนท์	2526	28	สปช

ตาราง 4 แสดงรายชื่อหนังสือ ผู้แต่ง ปีพิมพ์ จำนวนหน้า กลุ่มวิชา ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ระดับชั้น ป.5 - 6 จำนวน 9 เล่ม

ชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง	ปีพิมพ์	จำนวนหน้า	กลุ่มวิชา
1. คนคัมภีร์	กรมวิชาการ	2524	103	กพอ
2. ครอบครัวลูกดอก	พิมพ์พิมพ์ ชงเขียว	2526	17	สปช
3. จากใจแม่	ฐะปะนีย์ นาครทรรพ	2522	29	สสน
4. เด็กชาวเขื่อน	มนัทยา ฐะภูมิ	2527	39	สปช
5. ยังไม่สายเกินไป	กรมวิชาการ	2524	137	สสน
6. รักน้อง	นิศยา คชภักดิ์	2528	42	สปช
7. เรื่องของออก	สุพัศรา สุภาพ	2525	34	สปช
8. สังสรรค์สโมสร	วันเพ็ญ บุญประกอบ	2527	33	สปช
9. การออกกำลังกาย	กรงไกร เจนพาณิชย์	2528	40	สปช

3. กำหนดจริยธรรมที่จะนำมาศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม และข้อคิดเห็นที่ค้นพบ จากการประชุมสัมมนา เกี่ยวกับจริยธรรมที่ควรให้ความสำคัญ และจำเป็นสำหรับการปลูกฝังและส่งเสริมให้แก่เด็กในระดับประถมศึกษา

3.2 นำหลักธรรมที่น่าสนใจในปัจจุบัน มาสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อธรรมที่มีลักษณะทางจริยธรรมใกล้เคียงกัน หรือคล้ายคลึงกันมาจัดเป็นหมวดหมู่ หลักธรรมที่นำมาสังเคราะห์ความสัมพันธ์ ได้แก่

3.2.1 จริยธรรม 30 ข้อ ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

3.2.2 จริยธรรม 8 ประการ ซึ่งกรมวิชาการนำมาใช้ศึกษาหาเกณฑ์

ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรม และการทดลองหารูปแบบการสอนจริยธรรมระดับประถมศึกษา

3.2.3 มงคลชีวิต 38 สำหรับการดำเนินชีวิตให้บรรลุความสุขความเจริญ

3.2.4 อริยมรรคมีองค์แปด ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติกระจายให้โรงเรียนย่อย 54 ข้อ เพื่อนำมาใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
จริยศึกษาในระดับประถมศึกษา

3.3 นำข้อธรรมของอริยมรรค มาเป็นหลักในการศึกษา โดยนำข้อธรรมต่าง ๆ
มาจัดสร้างเป็นแบบสอบถาม นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบแก้ไข
แล้วนำไปให้ครูผู้สอนทางจริยธรรม 15 ท่าน แสดงความเห็นเพื่อเลือกข้อธรรมที่จะนำมา
ปลูกฝัง และเสริมสร้างให้แก่เด็กระดับประถมศึกษา

3.4 นำความคิดเห็นของครูผู้สอนทางศึกษาศาสตร์ โดยถือเกณฑ์อย่างต่ำของ
จริยธรรม แต่ละข้อที่จะเลือกมาศึกษา ต้องผ่านร้อยละ 80 ของครูผู้สอน ทำให้ได้ข้อธรรมที่
จะนำมาศึกษา 21 ข้อธรรม ดังนี้

3.4.1 ความรู้สึกนึกชอบชั่วดี มีเหตุผล

3.4.2 ความรับผิดชอบ

3.4.3 ความไม่เห็นแก่ตัว

3.4.4 การเคารพบูชาเทวดา

3.4.5 คุณธรรมในการอยู่รวมกัน

3.4.6 ความกตัญญูทดแทน

3.4.7 ความกตัญญูต่อพ่อแม่และเสียสละ

3.4.8 ความเห็นคุณค่าตนเองสอนง่าย

3.4.9 การไม่พูดร้าย

1.1 ศึกษาวิธีสร้างเกณฑ์วิเคราะห์จากเอกสารรวบรวมเชิงปฏิบัติการ การวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา 2525 : 119 - 124) งานวิจัยของสุปรีย์ ไกรวัฑฒ์ (สุปรีย์ ไกรวัฑฒ์ 2527 : 149 - 150) และ งานวิจัยของก้องเกียรติ ภู่งาม (ก้องเกียรติ ภู่งาม 2527 : 151 - 152)

1.2 ศึกษาการวางแผนการสอน และการปรับปรุงคุณภาพการเรียน จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ชวน สาบดี และ วังศา สาบดี 2524 : 149 - 152) และ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2524 : 128 - 130)

1.3 นำข้อธรรมที่ได้จากความคิดเห็นของครูผู้สอน 21 ข้อธรรม มาเป็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อเป็นข้อสังเกตการสร้างเกณฑ์ โดยศึกษาความหมายของจริยธรรมจากนิยามศัพท์ทางศาสนา จากเอกสารและงานวิจัย เช่น เอกสารแนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย (กรมวิชาการ 2523 : 146 - 157) เอกสารการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 3 - 83) และงานวิจัยของ บุญเกษม กวงจิต (บุญเกษม กวงจิต 2525 : 1 - 24)

1.4 จัดสร้างรายการยกย่องคำหรือวลี ที่แสดงคุณลักษณะของจริยธรรมแต่ละข้อ ที่จะนำมาศึกษา โดยแจกแจงจากความหมายของจริยธรรมและศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ความหมาย และรายการยกย่องคำหรือวลี ที่แสดงคุณลักษณะของจริยธรรมแต่ละข้อ ดังนี้

1.4.1 ความรู้ลักษณะคำหรือวลี ที่เกี่ยวข้อง

ความรู้ลักษณะคำหรือวลี ที่เกี่ยวข้อง หมายถึงความมีสำนึกพื้นฐาน ในการพิจารณาการกระทำว่า ละไรดี ละไรชั่ว ละไรเหมาะหรือไม่เหมาะอย่างไร โดยใช้เหตุผล กันทุกข้อ จึงเป็นที่ยอมรับตกลงกันในสังคมหนึ่ง และเห็นกฎเกณฑ์ที่ควรประพฤติปฏิบัติเป็นจริงดีเหมาะสม ในการคุ้มครองตน ไม่สร้างความเดือดร้อนต่อกัน

- 1.4.1.1 รู้จักนิยามชีวิต และสำนึกได้ในการกระทำที่ไม่ดีของตน
- 1.4.1.2 ไม่คล้อยตามพวกที่ชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 1.4.1.3 ไม่กระทำความผิดอย่างรุนแรงจนกระทบกระเทือนจิตใจ
- 1.4.1.4 ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ไม่สรุปอะไรโดยไม่ไตร่ตรอง

1.4.2 ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบ หมายถึง การพยายามปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ทำงานตามหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่คำนึงถึงการบังคับบัญชาจากผู้บังคับบัญชา หรือการปฏิบัติตามคำสั่งและพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดีขึ้น

- 1.4.2.1 รู้จักหน้าที่และกระทำความดีของตน
- 1.4.2.2 ควบคุมความประพฤติของตนไม่ให้เป็นการเกินขอบเขต
- 1.4.2.3 เอาใจใส่และรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง
- 1.4.2.4 ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อยทันกำหนด
- 1.4.2.5 เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.4.2.6 เมื่อทำงานผิดพลาดก็ยอมรับ ไม่ปิดความผิดไว้ให้ผู้อื่น

1.4.3 ความไม่เห็นแก่ตัว

ความไม่เห็นแก่ตัว หมายถึง การไม่ทำตามอำเภอใจของกิเลส ไม่หลงใหลในสิ่งผิดๆ กระทั่งทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ แล้วถือเอาว่าเป็นประโยชน์ของตน ทำให้เกิดการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน เช่น ไม่ทำขายหน้าเขากรรมกรรมชาติ สาธารณสมบัติ หรือเอาเปรียบผู้อื่น เพื่อความสบายของตน

- 1.4.3.1 ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น เพื่อความสบาย
- 1.4.3.2 ไม่ถือประโยชน์ของผู้อื่นหรือส่วนรวมมากกว่าประโยชน์
- 1.4.3.3 ไม่ทำขายหน้าผู้อื่นเป็นประโยชน์ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์

ของตน

ส่วนตน

ของตน

1.4.4 การเคารพบูชาที่ถูกต้อง

การเคารพบูชาที่ถูกต้อง หมายถึง การอุทิศตนอย่างมีสติสัมปชัญญะ
ในฐานะเป็นสิ่งสูงสุดสำหรับเคารพบูชา การยอมรับนับถือและปฏิบัติตามคำสั่ง และ
บูชาถวายสิ่งของ

บุคคลหรือสิ่งที่มีการเคารพบูชา ได้แก่ โสภะ ฤๅษี อาจารย์
พระมหากษัตริย์ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ตลอดจนระบบสัทธิวรรณะ พระโอรสบุญ
กัมกับพระธรรม พระพุทธรูป ปุณนิสถาน

1.4.4.1 แสดงความเคารพ ด้วยการกราบไหว้ ในสิ่งของ
ทางเครื่องสักการะในโอกาสอันควร

1.4.4.2 ยอมรับนับถือและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ควรเท
การเคารพบูชา

1.4.4.3 ยกย่องเชิดชูบุคคลที่เคารพบูชา

1.4.4.4 แต่งกายสุภาพเหมาะสม สำนวณกาย วาจา ใจ
การพาศถานที่และบุคคล

1.4.4.5 เข้ายามรักษาน้ำใจ ทำตนให้เป็นที่น่าใจแก่ผู้
เราเคารพบูชา

1.4.5 กุศลธรรมในการอุทิศตน

กุศลธรรมในการอุทิศตน หมายถึง การมีธรรมะที่ก่อให้เกิด
ความรู้สึก ความกตัญญู การระงับการเบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น เชื้อสายโยชนรวกัน โสภะ
ความสะอาดใจ เสียสละ ให้อภัย ยอมรับความกตัญญูของผู้อื่น ความเห็นอกเห็นใจกัน (ความ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ หมวดที่ 7)

ความสามัคคี คือ การแสดงออกซึ่งการรวมแรงรวมใจกัน
เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างประโยชน์และความสุขแก่ส่วนรวม
การให้อภัย คือ การยกโทษให้กับบุคคลที่กระทำผิดตน หรือ
ทำงานผิดพลาดในงานที่ตนมีส่วนรวม โดยไม่มีการอาฆาต จองเวร หรือผูกแค้น
การยอมรับความผิดเห็นของผู้อื่น คือ การรับรู้เข้าใจในความผิด
เห็นของผู้อื่น ไม่ประณามความผิดเห็นที่ต่างไปจากของตน ไม่ถือเอาความผิดของตนเป็นที่ยึด
ความเห็นอกเห็นใจ คือ ความรู้สึกเห็นใจในความเดือดร้อน
ของผู้อื่น และช่วยเหลือเท่าที่ทำได้

1.4.5.1 มีความสามัคคี รู้จักทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์

ของหมู่คณะ

1.4.5.2 ไม่ทะเลาะวิวาทกันจนเป็นเหตุให้แตกแยกกัน

1.4.5.3 รู้จักให้อภัยผู้อื่น

1.4.5.4 มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และให้ความช่วยเหลือ

เท่าที่จะทำได้

1.4.5.5 ยอมรับความสามารถ และเคารพความผิดเห็นของผู้อื่น

1.4.5.6 รู้จักแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทำตามความสามารถ

1.4.6 ความกตัญญู-กตเวทิตะ

ความกตัญญูกตเวทิตะ หมายถึง ความรู้สำนึกในบุญคุณ หรือประโยชน์
ความดี ความช่วยเหลือ ของผู้อื่นที่มีต่อตน และแสดงออกด้วยการกระทำหรือคำพูดเป็นประโยชน์
ตอบแทน

1.4.6.1 ระลึกถึงบุญคุณผู้อื่นและหาทางแสดงน้ำใจตอบแทน

บุญคุณด้วยเงิน

1.4.6.2 ถวายพรมผู้มีพระคุณด้วยการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย

การกราบกราน

1.4.6.3 คุ้น ช่วยเหลือ เอาใจใส่รับใช้ เมื่อผู้กระทำความผิด

1.4.6.4 ในความเคารพที่มีต่อผู้กระทำความผิดตามสมควร

1.4.7 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การกระทำที่แสดงถึงไมตรีจิต

เพื่อให้ผู้อื่นได้รับความสะดวก ความพอใจ ด้วยการช่วยเหลือ แบ่งปันสิ่งของที่มีมากกว่า หรือ
เป็นของมีค่ามากกว่าในทางนาณิกแก่ผู้อื่น

ความเสียสละ หมายถึง การยอมเสียสละ ความสะดวกสบาย
และยอมลำบากเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น โดยไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อนมากนัก การมีน้ำใจรู้จัก
แบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่นที่ควรให้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจกัน และปฏิบัติตามประโยชน์จากของที่เราให้

1.4.7.1 มีน้ำใจช่วยเหลือในกิจการงานของผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

1.4.7.2 ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากจนแค้นท้อแท้

สละที่นั่งบนรถเมล์

1.4.7.3 ช่วยเหลือให้ความรู้ คำแนะนำ แก่ผู้ไม่รู้ตามกำลัง

สติปัญญา

1.4.7.4 รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันสิ่งของแก่กันและกันใน

โอกาสอันสมควร

1.4.7.5 บริจาคทรัพย์สินสิ่งของเพื่อสาธารณกุศล หรือผู้ด้อยโอกาส

สมการให้

1.4.8 ความเห็นพ้องความสนทนากัน

ความเห็นพ้องความสนทนากัน หมายถึง การที่มีความเคารพซึ่งกันและกัน
แล้วยินยอมทำตามคำสั่งสอนที่ได้รับรู้จนความถูกต้องและมีเหตุผล ก็จะตกลงเห็นพ้องในข้อ

ที่ถูกต้องของผู้อื่น

เมื่อถูกกล่าวหาว่าผิดเพี้ยน

1.4.8.1 วานอนสอนน่าย

1.4.8.2 การพ เชื้อทั้ง และยินดีทำตามคำสั่งสอน

1.4.8.3 ไม่ลื้อร้น โก่เลี้ยง หรือพุดกลบเกลื่อน

1.4.8.4 เมื่อถูกกล่าวหาว่าผิดเพี้ยนก็รีบแก้ไขไม่นิ่งเฉย

1.4.9 การไม่พคราย

การไม่พคราย หมายถึง การไม่ประทุษร้ายประโยชน์

ของผู้อื่น ด้วยการพุดจาของตน ได้แก่ ไม่พุดปก ไม่พุดบิดเบือนหรืออำพรางความจริง ไม่พุด
ยบยงสอเสียดให้เกิดความแตกแยก ไม่พุดคำหยาบ ไม่พุดจาเพอเจอเหลวไหล

1.4.9.1 ไม่พุดปก ไม่พุดบิดเบือนความจริง

1.4.9.2 ไม่พุดยบยงสอเสียดให้เกิดการแตกแยก

1.4.9.3 ไม่พุดคำหยาบ ไม่คดว่าร้ายผู้อื่น

1.4.9.4 ไม่พุดจาเหลวไหลไร้สาระ ไม่กล่าวถึง

ผู้อื่นในทางที่ไม่ดี

1.4.9.5 พุดจาทามความเป็นจริง และเป็น

ประโยชน์ต่อผู้อื่น

1.4.10 การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายของสิ่งมีชีวิต

การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายของสิ่งมีชีวิต หมายถึง

การไม่ทำร้ายหรือทำลายชีวิต คนหรือสัตว์ ให้ตาย เจ็บปวด รวมทั้งการกักขังทรมาน การใช้งาน
เกินพอดี การแสวงหาความสุขบนความทุกข์ของผู้อื่น

ของมนุษย์

1.4.12.1 ไม่จับตามนุษย์ นอกเหนือ มนุษย์

ของมนุษย์

1.4.12.2 ไม่ตามนุษย์ นอกเหนือ มนุษย์

1.4.12.3 ไม่ทำตามนุษย์ นอกเหนือ มนุษย์

1.4.12.4 ไม่ทำตามนุษย์ นอกเหนือ มนุษย์

หรือสิ่งที่เราไม่สนใจ

1.4.13 การไม่ประหลาดใจต่อสิ่งที่ปรากฏ

การไม่ประหลาดใจต่อสิ่งที่ปรากฏ หมายถึง

การพยายามไม่สนใจในสิ่งที่ปรากฏต่อความรู้สึกของมนุษย์ ความประหลาดใจ อันเกิดจากการดู เช่น สุนัข
ดูคน นก กิ้งก่า สิ่งที่ไม่เกิดความรู้สึกประหลาดใจ เช่น นกเห็นคนใน
ในการเดิน ดู คน ในสถานที่ บุคคลหรือสิ่งที่ไม่ทำให้เกิดความรู้สึกประหลาดใจ

1.4.13.1 ไม่ประหลาดใจ ไม่ประหลาดใจ ไม่ประหลาดใจ

หรือสิ่งที่เรารู้สึกไม่ประหลาดใจ

1.4.13.2 ไม่ประหลาดใจ ไม่ประหลาดใจ ไม่ประหลาดใจ

1.4.13.3 ไม่ประหลาดใจ ไม่ประหลาดใจ ไม่ประหลาดใจ

เช่น ในสิ่งที่นำไปในทางอื่น

1.4.14 ความประหลาดใจต่อสิ่งที่ปรากฏ

ความประหลาดใจต่อสิ่งที่ปรากฏ หมายถึง การปฏิบัติ

ตามข้อเท็จจริง ประเด็น หรือสิ่งที่เรารู้สึกประหลาดใจ เช่น การปฏิบัติ
ตามหน้าที่ของมนุษย์ในทางอื่น ตามเวลาที่กำหนด

1.4.14.1 รักการปฏิบัติ รักการปฏิบัติ รักการปฏิบัติ

ให้สะดวกแก่การปฏิบัติ

- 1.4.14.2 รักษาความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสถานที่ราชการ สถานาเรียน
สถานอื่น ๆ
- 1.4.14.3 ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ ข้อบังคับของ
กระทรวงมหาดไทย
- 1.4.14.4 รักษาความเป็นของสิ่งของ เสน การเข้า
แถวรดน้ำต้นไม้
- 1.4.14.5 ทำงานสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย
- 1.4.14.6 รักษาเวลาในการทำงาน ราชการ
ทำอะไรก่อนหลัง
- 1.4.14.7 รักษาเวลาในการทำงานให้เสร็จตาม
เวลาที่กำหนด
- 1.4.15 การมีมารยาทในการเคารพและเชื่อฟัง
- 1.4.15.1 แสดงความเคารพยกย่องต่าง ๆ โดย
การกราบไหว้ หรือทักทายด้วยคำทักทาย หรือทักทายด้วยคำทักทาย
- 1.4.15.2 ยกมือไหว้และ/หรือกล่าวขอโทษเมื่อทำ
ผิดหรือทำไปกระทบกระเทือนผู้อื่นโดยไม่เจตนา
- 1.4.15.3 ยกมือไหว้และ/หรือกล่าวขอบคุณเมื่อ
มีใครช่วยเหลือหรือช่วยเหลือให้
- 1.4.15.4 แสดงความเคารพยกย่องด้วยการขมแข
หรือประณามให้
- 1.4.15.5 ปฏิบัติตามคำสั่งจาก ผู้บังคับบัญชา
หรือแสดงความเคารพให้
- 1.4.15.6 ต้อนรับแขกให้เหมาะสมแก่ฐานะ เสน
จัดหาน้ำดื่มต้อนรับ

1.4.16 การแสวงหาและมีใจจับเครื่องเสียงซึ่งประกอบด้วย
การแสวงหาและมีใจจับเครื่องเสียงซึ่งประกอบด้วย

ธรรม หมายถึง การไถ่บาป การมีใจ และการใช้จากใจจับเครื่องเสียง ซึ่งเป็นการทำวัตร
ไว้อย่างถูกต้อง ไม่ให้เกิดความบกพร่องและผิด

1.4.16.1 ขันหาทรัพย์สินมาเก็บเงินและหาใจใน
สิ่งที่โยนในทางสุจริต

1.4.16.2 รู้จักทำของใจเองหรือรวมแผนของเก่า
ให้ใจโยนไปได้อีกต่อไป

1.4.16.3 รู้จักเก็บของมาได้อีกในคราวจำเป็น

1.4.16.4 รักษาทรัพย์สินให้ปลอดภัย เช่น ฝากทรัพย์สิน
ไว้ในธนาคาร

1.4.16.5 รู้จักใช้ทรัพย์สินโดยละเอียดจากใจทำเป็น
ให้สมควรแก่ฐานะ

1.4.16.6 ใจและแผนของใจให้มั่นคงและใจ
โยนไปได้อีก

1.4.17 ความมีจิตสุจริตในการประกอบการงาน

ความมีจิตสุจริตในการประกอบการงาน หมายถึง
การทำงานตามหน้าที่ของตนให้ตรงตามที่ควรจะเป็นอย่างถูกต้อง ตามหลักของจิตตนซึ่งถือ
ทั้งทางกาย วาจา ใจ

1.4.17.1 ทำงานตามหน้าที่ให้ตรงตามที่ควรจะเป็น

1.4.17.2 ขาดตรงตามหน้าที่ ไม่ทุจริตต่อหน้าที่การงาน

ของตน

1.4.17.3 ประกอบอาชีพหรือทำงานในทางสุจริต

1.4.17.4 ไม่ดื่มสุราหรือใช้ของมึนเมา ไม่หลอกลวง

ไม่คบโกงฉ้อฉล

1.4.18 ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ ทั้งที่เป็นการระแวงและ

การทำให้

ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ หมายถึง ความพยายาม
ประพฤติปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติการงานสำเร็จ ไม่ทอดทิ้ง กับการระแวง
ประพฤติไม่ดี ประพฤติแต่สิ่งที่ดีให้เกิดประโยชน์แก่ตนและสังคม

1.4.18.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต พยายาม กระทำ
วัดกัน ในการกระทำสิ่งต่าง ๆ อันเป็นงานสุจริตให้สำเร็จ

1.4.18.2 ทำการงานโดยไม่เกียจคร้าน ไม่หลบเลี่ยง

ไม่ฉ้อฉล

1.4.18.3 ตั้งใจทำจริง ตั้งใจทำงาน ไม่แสดง

อาการเบื่อหน่าย

1.4.19 การแก้ไขข้อบกพร่องของเวลา

การแก้ไขข้อบกพร่องของเวลา หมายถึง
การพยายามแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติตน ในทางที่จะนำมาซึ่งความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น
อันอยู่ในวิสัยที่ควรแก้ไขได้ให้ถูกต้อง โดยไม่ การกระทำที่ไม่ดีตามกฎหมาย จารีตประเพณี
ระเบียบข้อบังคับ ที่ควรคำนึงถึงงานที่ตนทำกันไว้ในกลุ่มนั้น

1.4.19.1 หมั่นสำรวจตัวเองแล้วปรับปรุงการ

ปฏิบัติตนอยู่เสมอ

1.4.19.2 เปลี่ยนแปลงความประพฤติการปฏิบัติที่

บกพร่องให้ดีขึ้น

๒๑ ๒

โหมโรงไปไกลโดยนาคไฉไล

1.4.19.3 ใบไม้และเศษอาหารที่ร่วงโรย ฯ

การนำเงินมาใช้

๑.๔.๑๙.๔ อวโธการชำโหนนถึมถองพูนทกภณ

1.4.20 การทำวิจัยในชั้นเรียน มีส่วนใด ที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติใจให้สงบ ไม่สนใจสิ่งนอกใจ
การรักษาศีลไม่ละเมิดกฎเกณฑ์ หรือเงื่อนไขใด ๆ ไม่ให้ใครมาข่มขู่หรือควบคุม ไม่สนใจสิ่งนอกใจ
ในการปฏิบัติงาน สามารถควบคุมอารมณ์และความคิดของตนเองได้

และทำกิจวิไลสงนไค

1.4.20.1 จำนวนการ ขาย ใน เดือน

มีใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำ

1.4.20.2 มีส่วนหรือในการกระทำซึ่งก่อให้เกิด

แจ่มใส และปลอดโปร่ง

1.4.20.3 ทำการงานทุกอย่างด้วยจิตใจที่กระตือรือร้น

1.4.21 ^๕ การปกครองปกครอง

ความขัดแย้งถกถัน หมายถึง การตักเินของจิตใจ
สามารถเป็นหยัคกตผู้กับการกระทำกระมังของสภากาารบระเหฤการที่เกิขึ้นได้ ไม่แสดงอาการ
หวั่นไหว คงอยู่ในอาการสงบปกติ

เกิดความเหนื่อยยาก

1.4.21.1 มีใจหนักแน่น หนักเอาเขาสู้ ไม่เหน็ด

ปริปากบณ

1.4.21.2 เพื่อเผยแพร่วรรณกรรมจากคำภีร์ไบเบิล

อาการทรนทราย

1.4.21.3 เมื่อเจ็บบ่อยเกินความเจ็บไวไ้โดยเสง

1.4.21.4 ไม่แสดงอาการโกรธโดยถือเอาเรื่อง

เล็ก ๆ น้อย ๆ มาเป็นการ

1.4.21.5 รู้จักมีใจ ไม่โทกาม เมื่อถูกขู่ข่ม

การข่มขู่อย่างอื่น ๆ

1.5 กำหนดขอบข่ายของจริยธรรม โดยศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับพระจริยธรรม
โคตม อรรถกถาวิสุทธิ (พระราชนิพนธ์ 2527 : 26 - 28) จากฐานพระจริยธรรมทางสังคม
เพื่อสังคมไทยร่วมสมัย (พระราชนิพนธ์ 2528 : 49 - 50) งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาทางเทว
ภาคีธรรมระดับชั้นการทางจริยธรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
(ลพพิชิตการ กางวิจิตรทางการศึกษา 2523 : 5 - 7) และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม
ทำให้ได้กรอบงานของจริยธรรมที่เน้นเกณฑ์สำหรับวิเคราะห์ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

- ระดับ 1 ระดับถือปฏิบัติหรือปฏิบัติตามจริยธรรม
- ระดับ 2 ระดับมีจริยธรรมที่นำประโยชน์ของตนเอง
- ระดับ 3 ระดับมีจริยธรรมที่นำประโยชน์เพื่อผู้อื่นที่ไม่ได้คิดหรือเห็นแก่ตัวเล็ก ๆ
- ระดับ 4 ระดับมีจริยธรรมที่นำประโยชน์เพื่อสังคมหรือส่วนรวม

1.6 นำรายการดุษฎีนิพนธ์ที่ส่งคุณลักษณะทางจริยธรรม ของขอธรรมแต่ละ
ขอมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบว่า รายการดุษฎีนิพนธ์ที่ส่งคุณลักษณะ
ทางจริยธรรมทางานและการวัดหรือไม่

1.7 นำแบบสอบถามมาส่งคุณวุฒิพิจารณาให้ความเห็นแล้ว มาใช้คะแนน รวม
ความถี่ของขอธรรมของขอธรรมแต่ละขอ เปรียบเทียบหาความสอดคล้องในความเห็นของผู้ทรง
คุณวุฒิ โดยถือเกณฑ์กลางว่า 80 % ของผู้ทรงคุณวุฒิ มีการให้ความเห็นพบว่า ยานเกณฑ์ 94 ข้อ
คิดเป็น 87.04 %

ปรับปรุงโครงสร้างอาคารวิเคราะห์ที่เหมาะสม ตามผลการพิจารณาและชักชวนและของ
 ผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับโลกการความสอดคล้อง 60 % ลงมาที่ลดลง ระดับที่ระหว่าง 61 - 79 % ปรับปรุง
 หรือที่ลดลง ส่วนที่เหลือการความสอดคล้อง 80 % ขึ้นไปให้คงไว้ ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควรและ
 ผู้วิจัยได้ทำการพิจารณาไปตลอด และแก้ไข เพราะการการคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้
 การพิจารณาแก้ไข

2. สร้างการวิเคราะห์วิธีกรรม

การสร้างการร่างสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ดำเนินการโดย

2.1 ศึกษาการสร้างการร่างวิเคราะห์วิธีกรรม จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 กับการวิเคราะห์วิธีกรรม วิจัยวิธีกรรม ในหนังสือ

2.2 รวบรวมร่างที่หนังสืออ่านเพิ่มเติม และรวบรวมไว้ในการศึกษา เพื่อ
 กำหนดและวางรูปแบบของการร่าง วิเคราะห์วิธีกรรมออกมาโดยทางตรงการ

2.3 สร้างการร่างวิเคราะห์ ซึ่งมี 2 ลักษณะ ได้แก่

2.3.1 การร่างที่เก็บความถี่ของวิธีกรรมที่มีในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 ไว้สำหรับที่เก็บความถี่ของวิธีกรรมและรายการของวิธีกรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละระดับ
 ชั้น 3 การร่าง คือ

2.3.1.1 การร่างวิเคราะห์ สำหรับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ชั้น 1.1 - 2

2.3.1.2 การร่างวิเคราะห์สำหรับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ชั้น 1.3 - 4

2.3.1.3 การร่างวิเคราะห์สำหรับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ชั้น 1.5 - 6

ภายในการร่างจะแสดงความถี่ของวิธีกรรมแต่ละข้อ กับรายการหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม

2.3.2 ตารางเปรียบเทียบความก้าวหน้าระหว่าง จริยธรรมที่ปรากฏใน หนังสืออ่านเพิ่มเติม กับจริยธรรมที่นำมาสืบในบทละครสมัยนี้ ซึ่งได้จากการแบ่งหัวข้อธรรมใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และการสอนวิชา สำหรับงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 87 - 167) จำนวน 3 ตาราง โดยแบ่งตารางเป็นระดับชั้นเรียนได้แก่ข้อ 2.3.1 เพื่อจะเปรียบเทียบว่า จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือคัดลอกด้วยจริยธรรมแห่งการสอนในระดับ ชั้นนั้นหรือไม่

2.4 ทำตารางที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการการศึกษา เพื่อตรวจสอบในข้อ เสนอแนะนำมาแก้ไข ก่อนนำตารางไปไว้ในวารวิเกราะจริง

3. การตรวจสอบคุณภาพของวารวิเกราะ

การตรวจสอบคุณภาพของวารวิเกราะ เพื่อหาความเชื่อมั่นของวารวิเกราะ ของผู้วิจัย โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ทดลองใช้วารวิเกราะ โดยผู้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งแบ่งหนังสือออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับชั้น ป.1 - 2, ป.3 - 4 และ ป.5 - 6 ระดับชั้นละ 1 เล่ม ได้ หนังสือ 3 เล่ม ได้แก่

3.1.1 ขึ้นรถไฟไปมาบนรถ ระดับชั้น ป.1 - 2

3.1.2 ความดีของบัวทอง ระดับชั้น ป.3 - 4

3.1.3 เรื่องของออก ระดับชั้น ป.5 - 6

3.2 ผู้วิจัยและบรรณวิเกราะห้องหนึ่งงาน ทำการวิเกราะหจริยธรรมในหนังสือ ที่ใช้ได้ โดยใช้วารวิเกราะหจริยธรรมการพิจารณาจากคุณทรงคุณดี และได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปแจ้งแนบกับคำชี้แจงที่ออกทางจริยธรรมตรงกับเกณฑ์ โดยอ่านหนังสือออกมา

3.3 บันทึกความก้าวหน้าของคำชี้แจงที่ออกทางจริยธรรมตรงกับเกณฑ์ ลงใน ตารางบันทึกความดี แล้วรวมความดีของจริยธรรมแต่ละข้อจากหนังสือทั้ง 3 เล่ม

3.4 นำความถี่ที่เรารู้ได้จากวิธีหาความถี่ของ มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ตาราง Scott (Ober. 1971 : 80) และใช้เกณฑ์การตัดสินจากค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.8 ผลการวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ความถี่ของความเชื่อมั่น 0.89 ซึ่งหมายความว่าความถี่ของความถี่ที่อยู่ในเกณฑ์ความถี่ที่เรารู้ได้ ไว้ในตารางนี้ในการวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบในหนังสือความถี่ในเล่ม ใช้ค่าในการดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบในหนังสือความถี่ในเล่ม โดยใช้ค่าในการดังนี้
 - 1.1.1 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบในหนังสือความถี่ในเล่ม โดยใช้ค่าในการดังนี้
 - 1.1.1.1 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบในหนังสือความถี่ในเล่ม โดยใช้ค่าในการดังนี้
 - 1.1.1.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบในหนังสือความถี่ในเล่ม โดยใช้ค่าในการดังนี้
 - 1.1.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบในหนังสือความถี่ในเล่ม โดยใช้ค่าในการดังนี้
 - 1.2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบในหนังสือความถี่ในเล่ม โดยใช้ค่าในการดังนี้
 - 1.3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบในหนังสือความถี่ในเล่ม โดยใช้ค่าในการดังนี้

2. การวิเคราะห์ความเข้มแข็งของผลของรางวัลจรรยาบรรณที่ปรากฏในหนังสือถามเพิ่มเติมกับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น โดยพิจารณาว่า หนังสือแต่ละเล่มมีจริยธรรมข้อใดสอดคล้องกับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละชั้น และทำเครื่องหมายแสดงการสอดคล้องไว้ในตารางวิเคราะห์ผลของผลของจริยธรรม ตามความถี่ หากการวัดผล และวัดกันถึงความสอดคล้องจากตาราง ซึ่งถ้าได้จะบอกถึงน้ำหนัก และดัชนีความเข้มแข็งกับ โดยนัยนี้ใน

3 ลักษณะ ที่

2.1 หนังสือถามเพิ่มเติมเป็นคำถามจริยธรรมสอดคล้องกับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น

2.2 จริยธรรมที่นำมาสอนที่สอดคล้องกับจริยธรรมที่ในหนังสือถามเพิ่มเติม

2.3 จริยธรรมที่นำมาสอนไม่สอดคล้องกับจริยธรรมที่ในหนังสือถามเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หนังสือ มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หากอัตราส่วนร้อยละ ของความถี่ของจริยธรรมแต่ละข้อ ในหนังสือถามเพิ่มเติมแต่ละระดับชั้น เพื่อให้ทราบว่าในแต่ละระดับชั้น มีจริยธรรมแต่ละข้อปรากฏมากน้อยเท่าใด

2. หากการวัดผลของความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือถามเพิ่มเติมของจริยธรรมแต่ละข้อ เพื่อให้ทราบว่าในแต่ละชั้น มีข้อยกเว้นจริยธรรมอยู่ในระดับใดมากน้อยอย่างไร

3. วิเคราะห์ความสอดคล้องของจริยธรรม โดยหาการวัดผล และวัดกันถึงความสอดคล้องของจริยธรรม เพื่อให้ทราบว่าหนังสือถามเพิ่มเติมในแต่ละระดับชั้น มีจริยธรรมข้อใดที่ตรงกับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น

4. อภิปรายและสรุปผลการวิเคราะห์ ในลักษณะการบรรยาย จากตารางวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. สถิติที่ใช้ในการวัดประสิทธิภาพการวิเคราะห์

1.1 การหาความสอดคล้องระหว่างความเห็นของบุคคลทุกตัวในการพิจารณาความ
จริงเท็จในหลักฐานประกอบของคดีอาชญากรรม โดยหาความสัมพันธ์ของร้อยละ

$$\text{ร้อยละความสอดคล้อง} = \frac{\text{ความน่าเชื่อถือของรายการนั้น}}{\text{ความน่าเชื่อถือทั้งหมด}} \times 100$$

1.2 การหาความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์ โดยใช้สูตรของ Scott

(Ober. 1971 : 60)

$$\text{Reliability (r)} = \frac{P_o - P_e}{1.00 - P_e}$$

เมื่อ	r	คือ	ค่าความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์
	P _o	คือ	ผลต่างระหว่างผลรวมของสัดส่วนของจริยธรรม จากการ วิเคราะห์ของนักกฎหมายหนึ่ง กับผลรวมของผลต่างของสัดส่วน ของจริยธรรมจากการวิเคราะห์ของนักวิเคราะห์ทั้งสองคน
	P _e	คือ	ผลรวมของกำลังสองของจริยธรรมที่จำนวนสูงสุด และ ลดลงมาจากการวิเคราะห์ของนักวิเคราะห์นักกฎหมายหนึ่ง

2. วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หากค่าอัตราส่วนรวมของค่าเฉลี่ยของวิธีกรรมแต่ละระดับปรากฏในหนังสือความนิยมเกิน ๒๕๐๐

2.2 หากค่าอัตราส่วนรวมของค่าเฉลี่ยของวิธีกรรมแต่ละระดับปรากฏในหนังสือความนิยมเกิน ๕๐๐ ถึง ๒๕๐๐

2.3 หากค่าอัตราส่วนรวมของค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยของวิธีกรรมแต่ละระดับปรากฏในหนังสือความนิยมเกิน ๑๐๐ ถึง ๕๐๐

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษา ได้เสนอ
ในรูปของตาราง ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม
2. ผลการวิเคราะห์รอยละและอันดับของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
แต่ละระดับชั้น และจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 ระดับชั้น
3. ความถี่และรอยละของขอบข่ายจริยธรรม ที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในแต่ละ
ระดับชั้น
4. รอยละของความสอดคล้องกันจริยธรรมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กับจริยธรรมที่
นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม จริยธรรม 21 ข้อ
ที่เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม มีดังนี้

- 1.1 ความรู้สึกนึกชอบชั่วดี มีเหตุผล
- 1.2 ความรับผิดชอบ
- 1.3 ความไม่เห็นแก่ตัว
- 1.4 การเคารพบูชาหลักทอง
- 1.5 คุณธรรมในการอยู่รวมกัน
- 1.6 ความกตัญญูกตเวที
- 1.7 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ
- 1.8 ความเป็นผู้วางตนสง่างาม

- 1.9 การไม่พูดร้าย
- 1.10 การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายของสิ่งมีชีวิต
- 1.11 การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น
- 1.12 การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น
- 1.13 การไม่ประทุษร้ายสติสมประกิจของตนเอง
- 1.14 ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา
- 1.15 การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ
- 1.16 การดำรงชีวิตและการแสวงหาเครื่องเลี้ยงชีพประกอบด้วยธรรม
- 1.17 ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน
- 1.18 ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่
- 1.19 การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม
- 1.20 การทำใจให้สงบ มีสมาธิ วิชฌาย์
- 1.21 ความอดทนอดกลั้น

จากหนังสืออ่านเพิ่มเติม 34 เล่ม ที่ใช้ในการวิเคราะห์จริยธรรม แบ่งเป็น 3 ระดับชั้น

คือ

- ป. 1 - 2 จำนวน 18 เล่ม
- ป. 3 - 4 จำนวน 7 เล่ม
- ป. 5 - 6 จำนวน 9 เล่ม

จากการวิเคราะห์ปรากฏผลความถี่ของจริยธรรมแต่ละข้อ ที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
แต่ละเล่มดังตาราง

ตาราง 5 แสดงความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือตามเพิ่มเพิ่มเติมและเล่ม ระดับชั้น ป.1-2 จำนวน 18 เล่ม

เล่มที่	ชื่อหนังสือ	จริยธรรม																				รวม	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		21
1	กองสุวรรณมัย	2	-	-	2	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	11
2	กวีชวยุทธนเอง	-	3	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	7
3	โกศลเนก	1	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	2	-	-	-	11
4	สุนทรโวหารไปบ้านนอก	-	1	-	9	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	9	-	-	-	-	-	-	21
5	สุนทรโวหาร	-	2	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	4	-	-	1	14
6	อู่ทองขาว	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	5
7	เพ็ญใจเพลินเพลิน	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4
8	แม่หลวงงาม	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
9	เมธาวาร	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	9
10	ยอดกษัตริย์	-	1	-	1	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	11
11	ไกรสรณ์ใหม่	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	6
12	เจนนายของ	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	8
13	เลื้อยอากาหารกินอย่างไร	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3
14	วัวเพื่อนรัก	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
15	เวฬุเป็นของมีค่า	-	3	-	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	11
16	พินิจา พินิจา	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	10
17	พินิจา พินิจา	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	4
18	พินิจา พินิจา	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	4
รวม		5	20	2	21	1	13	4	7	3	5	-	1	-	12	18	7	2	19	1	1	3	145

จากตาราง 5 ปรากฏว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้น ป.1 - 2 ทั้ง 18 เล่ม หนังสือที่มี
 จริยธรรมปรากฏมากเป็นอันดับ 1 คือเรื่อง ขึ้นรถไฟไปบ้านนอก มีความถี่ 21 อันดับ 2 คือเรื่อง
 จินช่วยพ่อแม่มีความถี่ 14 อันดับ 3 คือเรื่อง กองขวานน้อย โกงคนเก่ง ยอดกตัญญู เวลาเป็น
 ของมีค่า มีความถี่ 11 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีจริยธรรมปรากฏน้อย คือเรื่อง เปิด창ถาม
 เลือกออาหารกินอย่างไร และเรื่องว่าเพื่อนรัก มีความถี่ 3

ตาราง 6 แสดงความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม ระดับชั้น ป. 3 - 4 จำนวน 7 เล่ม

เลขที่	ชื่อหนังสือ	จริยธรรม																				รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1	ความดีของบัวทอง	-	-	1	1	1	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
2	ฉันทน์เม่น	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	นกน้อย	1	4	3	6	-	4	2	1	-	-	1	-	-	1	8	4	4	3	-	-	2
4	นายไธสงใหญ่	-	4	1	4	3	2	4	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
5	ปอองคนชยัน	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-
6	สาวน้อย	1	-	1	-	1	-	9	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-
7	อุทัยเทวี	-	2	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	2
รวม		2	11	10	11	7	11	18	2	-	-	1	-	-	4	17	6	5	6	3	-	4
																						118

จากตาราง 6 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.3 - 4 จำนวน 7 เล่ม หนังสือ
 ที่มีจริยธรรมปรากฏมากเป็นอันดับ 1 คือเรื่อง นักปั้นน้อย มีความถี่ 44 รองลงมาคือเรื่อง
 บ้านไร่ของไผ่ทุเรียน สายสัมพันธ์ อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ ความฝันของบัวทอง ปองคนขยัน โดย
 มีความถี่ 21, 19, 11, 10 และ 5 ตามลำดับ หนังสือที่มีจริยธรรมปรากฏน้อย คือเรื่อง
 จันรักแม่น้ำ มีความถี่ 5

ตาราง 7 แสดงความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือตามเติมเติมและเล่ม ระดับชั้น ป.5 - 6 จำนวน 9 เล่ม

เล่มที่	ชื่อหนังสือ	จริยธรรม																				รวม	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		21
1	คนดีมีชื่อ	2	7	1	3	7	4	4	-	2	1	-	1	-	4	3	-	1	2	-	-	1	43
2	ครอบครัวลูกกตัญญู	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3
3	จากใจแม่	2	2	1	3	1	2	2	5	1	-	-	-	-	1	4	-	1	1	-	-	6	32
4	เด็กชาวเขื่อน	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	6
5	ยังไม่สายเกินไป	2	7	3	-	3	2	3	1	-	1	2	-	2	4	9	5	3	4	2	1	4	58
6	รักน้อง	-	2	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	8
7	ห้องของออก	2	1	-	2	1	3	1	2	-	-	-	-	2	-	1	1	-	2	3	-	1	22
8	ตั้งสิ่วรอกสี่ไม้นร	-	4	-	1	4	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	16
9	การออกกำลังกาย	-	2	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	2	2	2	-	-	1	-	2	-	12
รวม		8	25	6	10	17	12	15	9	7	3	3	1	6	11	21	6	5	13	5	3	14	200

จากตาราง 7 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น 1.5 - 6 จำนวน 9 เล่ม หนังสือที่มีจริยธรรมปรากฏมากเป็นอันดับ 1 คือเรื่อง ยังไม่สายเกินไป มีความถี่ 58 อันดับ 2 คือเรื่อง คนคัมภีร์ มีความถี่ 43 อันดับ 3 คือเรื่อง จากใจแม่ มีความถี่ 32 หนังสือที่มีจริยธรรมปรากฏน้อย คือเรื่อง ครอบครัวดุดก มีความถี่ 3 เรื่อง เด็กชาวเขื่อน มีความถี่ 7 และเรื่อง รักน้อง มีความถี่ 8

2. ประเภทของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม พัง 3 ระดับชั้น

วิเคราะห์ข้อมูลจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งสามระดับชั้น เพื่อให้ทราบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละระดับชั้น มีจริยธรรมข้อใดปรากฏมากหรือน้อยเพียงใด ผู้วิจัยได้รวบรวมความถี่ของจริยธรรมแต่ละข้อจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับชั้นเดียวกันเข้าด้วยกัน หากอัตราส่วนร้อยละของจริยธรรมแต่ละข้อจากความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏทั้งหมด ได้ผลดังตาราง 8, 9, 10 และ 11

ตาราง 8 แสดงอัตราส่วนร้อยละของความถี่ของจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับชั้น ป.1 - 2

ข้อ	จริยธรรม	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1	ความรู้สึกนึกชอบชั่วดี มีเหตุผล	5	3.45	9
2	ความรับผิดชอบ	20	13.79	2
3	ความไม่เห็นแก่ตัว	2	1.38	14
4	การเคารพบูชาที่ถูกต้อง	21	14.48	1
5	คุณธรรมในการอยู่รวมกัน	1	0.69	16
6	ความกล้าแสดงออก	13	8.97	5
7	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	4	2.76	11
8	ความเป็นผู้วางตนอ่อนน้อม	7	4.83	7
9	การไม่พูดร้าย	3	2.07	12
10	การไม่ประทุษร้ายร่างกาย ชีวิตของสิ่งมีชีวิต	5	3.45	9
11	การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินบุคคล	-	-	-
12	การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น	1	0.69	16
13	การไม่ประทุษร้ายสิทธิสมบัติของตนเอง	-	-	-
14	ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา	12	8.28	6
15	การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ	18	12.41	4
16	การดำรงชีวิตและการแสวงหาปัจจัยเครื่องเลี้ยงชีพ	7	4.83	7
17	ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการงาน	2	1.38	14
18	ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่	19	13.10	3
19	การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม	1	0.69	16
20	การทำจิตใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส	1	0.69	16
21	ความอดทนอดกลั้น	3	2.07	12
	รวม	145	100	

จากตาราง 8 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.1 - 2 จริยธรรมที่ปรากฏมาก คือ การเคารพบูชาบุคคลและสถานที่ที่ควรบูชา มีการร้อยละ 14.48 รองลงมาคือ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ การมีมารยาทในการเคารพและเชื่อฟัง มีการร้อยละ 13.79 13.10, และ 12.41 ตามลำดับ จริยธรรมที่ปรากฏน้อยในหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ กุศลธรรมในการอยู่รวมกัน การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม การทำใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส มีการร้อยละ 0.69 ส่วนจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับชั้น ป.1 - 2 คือ การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น และการไม่ประทุษร้ายสิทธิสมบัติของตนเอง

ตาราง 9 แสดงอัตราส่วนร้อยละของความถี่ของจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ระดับชั้นป.3 - 4

ข้อ	จริยธรรม	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1	ความรู้สึกลึกซึ้งว่าดี มีเหตุผล	2	1.69	14
2	ความรับผิดชอบ	11	9.32	3
3	ความไม่เห็นแก่ตัว	10	8.47	6
4	การเคารพชาติถูกต้อง	11	9.32	3
5	คุณธรรมในการอยู่รวมกัน	7	5.93	7
6	ความกตัญญูทุกเวที	11	9.32	3
7	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	18	15.25	1
8	ความเป็นผู้วางตนอ่อนง่าย	2	1.69	14
9	การไม่ขี้เกรง	-	-	-
10	การไม่ประทุษร้ายร่างกาย ชีวิตของสิ่งมีชีวิต	-	-	-
11	การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินบุคคล	1	0.85	16
12	การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น	-	-	-
13	การไม่ประทุษร้ายสิทธิประโยชน์ของตนเอง	-	-	-
14	ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา	4	3.39	11
15	การไม่มายุ่งเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาท	17	14.41	2
16	การดำรงชีวิตและการแสวงหาปัจจัยเครื่องเลี้ยงชีพ	6	5.08	8
17	ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน	5	4.24	10
18	ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่	6	5.08	8
19	การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม	3	2.54	13
20	การทำจิตใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส	-	-	-
21	ความอดทนอดกลั้น	4	3.39	11
	รวม	118	100	

จากตาราง 9 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.3 - 4 จริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุดคือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ มีค่าร้อยละ 15.25 อันดับ 2 คือ การมีมารยาทในการเคารพ และเอื้อเฟื้อ คิดเป็นร้อยละ 14.41 อันดับ 3 คือ ความรับผิดชอบ ความกตัญญู กตเวทิต์ การเคารพ บูชาบุคคลและสถานที่ควรเคารพบูชา คิดเป็นร้อยละ 9.32 จริยธรรมที่ปรากฏน้อย คือ การไม่ ประทุษร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 0.85 ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีเหตุผล และความเป็น ยาวนานอดทนง่าย คิดเป็นร้อยละ 1.69 การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 2.54 ส่วนจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในหนังสือชั้น ป.3 - 4 คือ การไม่พูดร้าย การไม่ประทุษร้ายชีวิตร่างกาย ของสิ่งมีชีวิต การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การไม่ประทุษร้ายสิทธิของตนเอง

ตาราง 10 แสดงอัตราส่วนร้อยละของความคิดของจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับชั้น ป.5 - 6

ข้อ	จริยธรรม	ความคิด	ร้อยละ	อันดับ
1	ความรู้สึกนึกชอบชั่วดี มีเหตุผล	8	4.00	11
2	ความรับผิดชอบ	25	12.50	1
3	ความไม่เห็นแก่ตัว	6	3.00	13
4	การเคารพบูชาเทือกทอง	10	5.00	9
5	คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	17	8.50	3
6	ความกตัญญูแก่เวที	12	6.00	7
7	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	15	7.50	4
8	ความเห็นพ้องฉันท์อันสวยงาม	9	4.50	10
9	การไม่พยาย	7	3.50	12
10	การไม่ประทุษร้ายร่างกายชีวิตของสิ่งมีชีวิต	3	1.50	18
11	การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินบุคคล	3	1.50	18
12	การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น	1	0.50	21
13	การไม่ประทุษร้ายสิทธิของตนเอง	6	3.00	13
14	ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา	11	5.50	8
15	การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ	21	10.50	2
16	การดำรงชีวิตและการแสวงหาปัจจัยเครื่องเลี้ยงชีพ	6	3.00	13
17	ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน	5	2.50	16
18	ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่	13	6.50	6
19	การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม	5	2.50	16
20	การหาจิตใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส	3	1.50	18
21	ความอดทนอดกลั้น	14	7.00	5
	รวม	200	100	

จากตาราง 10 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้น ป.5 - 6 จริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบคิดเป็นร้อยละ 12.50 อันดับ 2 คือ การมีมารยาทในการเคารพและเชื่อฟัง คิดเป็นร้อยละ 10.50 อันดับ 3 คือ คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 8.50 จริยธรรมที่ปรากฏน้อยคือ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 0.50 รองลงมาคือ การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายของสิ่งมีชีวิต การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น การทำใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส คิดเป็นร้อยละ 1.50

ถ้าพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 8, 9 และ 10 หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 ระดับชั้น มีค่าอัตราส่วนร้อยละของความถี่ของจริยธรรมแต่ละข้อ ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงรายละเอียดของกิจกรรมแต่ละข้อ ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 ระดับชั้น

	กิจกรรม	ความถี่			รวม	ร้อยละ
		ป.1-2	ป.3-4	ป.5-6		
1.	ความรู้สึกลึกซึ้งต่อชีวิต มีเหตุผล	5	2	8	15	3.24
2.	ความรับผิดชอบ	20	11	25	56	12.10
3.	ความไม่เห็นแก่ตัว	2	10	6	18	3.89
4.	การเคารพบูชาที่ถูกต้อง	21	11	10	42	9.07
5.	คุณธรรมในการอยู่รวมกัน	1	7	17	25	5.40
6.	ความกล้าแสดงออกในที่	13	11	12	36	7.78
7.	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	4	18	15	37	7.99
8.	ความเป็นผู้นำเสนอรายงาน	7	2	9	18	3.89
9.	การไม่พูดร้าย	3	0	7	10	2.16
10.	การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายผู้อื่น	5	0	3	8	1.73
11.	การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินผู้อื่นใด	0	1	3	4	0.86
12.	การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น	1	0	1	2	0.43
13.	การไม่ประทุษร้ายสิทธิของตนเอง	0	0	6	6	1.30
14.	ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา	12	4	11	27	5.83
15.	มารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ	18	17	21	56	12.10
16.	การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องได้ยังชีพ	7	6	6	19	4.10
17.	ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน	2	5	5	12	2.59
18.	ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่	19	6	13	38	8.21
19.	การแก้ไขข้อบกพร่องทางกิจกรรม	1	3	5	9	1.94
20.	การทำใจให้สงบ มีสมาธิจิตแจ่มใส	1	0	3	4	0.86
21.	ความอดทนอดกลั้น	3	4	14	21	4.54
	รวม	145	118	200	463	100

จากตาราง 11 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 ระดับชั้น จริยธรรมที่มีปรากฏมาก
อันดับ 1 คือ การมีมารยาทในการเคารพและเชื่อฟัง และความรักใคร่ชอบน ถักเป็นร้อยละ 12.10
อันดับ 2 คือ การเคารพชามกกล และสถานที่ที่การเคารพบูชา ถักเป็นร้อยละ 9.07 อันดับ 3 คือ
ความซันหมั้นเพียรในหน้าที่ ถักเป็นร้อยละ 8.21 จริยธรรมที่ปรากฏน้อยในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ทั้ง 3 ระดับ อันดับ 1 คือ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น ถักเป็นร้อยละ 0.43 อันดับ 2 คือ
การไม่ประทุรรายทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น และการทำใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส ถักเป็นร้อยละ
0.86 อันดับ 3 คือ การไม่ประทุรรายสติสมประดีของตนเอง ถักเป็นร้อยละ 1.30

3. ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละระดับชั้น

การวิเคราะห์ขอบข่ายของจริยธรรม เพื่อให้ทราบว่า จริยธรรมแต่ละข้อที่ปรากฏ
ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละระดับชั้น มีขอบข่ายของจริยธรรมอยู่ในระดับใดบ้าง โดยแบ่งขอบข่าย
ทางจริยธรรมออกเป็น 4 ระดับ คือ

- ระดับ 1 ระดับที่เป็นการกระทำที่ขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม เช่น อกตัญญู เห็นแก่ตัว
- ระดับ 2 การทำความดีเพื่อประโยชน์ของตนเอง
- ระดับ 3 การทำความดีเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นใกล้ชิด ใกล้แ ถักดีพี่น้อง เพื่อนสนิท
หรือหมู่คณะเล็ก ๆ

ระดับ 4 การทำความดีเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
ผู้วิจัยได้รวมความถักของระดับขอบข่ายของจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละระดับชั้นเข้าด้วยกัน
แล้วหาการอยละของขอบข่ายจริยธรรม ปรากฏถักตาราง 12, 13 และ 14

ตาราง 12 แสดงความถี่และร้อยละของข้อหาทางจริยธรรมในหนังสือฉบับ 1.1 - 2

	จริยธรรม	ข้อหาของจริยธรรม			
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4
1.	ความรู้สึกลึกซึ้งของชีวิต มีเหตุผล	3	1	1	0
2.	ความรับผิดชอบ	0	15	5	0
3.	ความไม่เห็นแก่ตัว	0	0	1	1
4.	การเคารพบูชาที่ถูกต้อง	0	9	12	0
5.	คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	0	0	0	1
6.	ความกตัญญูต่อบุคคล	1	0	12	0
7.	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	0	0	3	1
8.	ความเป็นนิมิตอันสอนน่าย	1	5	1	0
9.	การไม่ทุจริต	1	1	1	0
10.	การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายสิ่งมีชีวิต	3	0	2	0
11.	การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินบุคคล	0	0	0	0
12.	การไม่ละเมิดของรักผู้อื่น	1	0	0	0
13.	การไม่ประทุษร้ายสิทธิเสรีภาพของตนเอง	0	0	0	0
14.	ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา	0	5	1	6
15.	การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ	0	4	14	0
16.	การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องใช้สิ่งชีพ	0	3	4	0
17.	ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน	1	1	0	0
18.	ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่	0	12	6	1
19.	การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม	0	0	1	0
20.	การทำใจให้สงบ มีสมาธิ	0	1	0	0
21.	ความอดทนอดกลั้น	1	1	1	0
	รวม	12	58	65	10
	ร้อยละ	8.28	40.01	44.85	6.90

จากตาราง 12 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.1 - 2 มีขอบข่ายของจริยธรรม ปรากฏมากใน ระดับ 3 คือระดับที่ทำความดีเพื่อประโยชน์ของผู้ใกล้ชิด ได้แก่ ญาติพี่น้องหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 44.85 โดยปรากฏมากในจริยธรรม มารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ การเคารพบูชาที่ถูกต้อง ความกตัญญูแก่เวท ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏรองลงมาคือ ระดับ 2 คือระดับที่ทำความดีเพื่อประโยชน์ของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 40.01 ปรากฏมากในจริยธรรม ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ การเคารพบูชาที่ถูกต้อง ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏเป็นอันดับ 3 คือ ระดับ 1 ซึ่งเป็นระดับที่เป็นการกระทำที่ขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 8.28 ปรากฏมากในจริยธรรม ความรู้สึกนึกชอบชั่วดี มีเหตุผล การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายของสิ่งมีชีวิต ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดอยู่ใน ระดับ 4 คือระดับที่ทำความดีเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ได้แก่ โรงเรียน ชุมชน ในจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และตรงเวลา ความไม่เห็นแก่ตัว คุณธรรมในการอยู่รวมกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ และความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่

ตาราง 13 แสดงความถี่และร้อยละของขอบข่ายจริยธรรมในหนังสือชั้น ป.3 - 4

	จริยธรรม	ขอบข่ายของจริยธรรม			
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4
1.	ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีเหตุผล	0	1	1	0
2.	การรับผิดชอบต่อสังคม	2	4	4	1
3.	ความไม่เห็นแก่ตัว	2	1	0	7
4.	การเคารพบูชาที่ถูกต้อง	0	6	5	0
5.	คุณธรรมในการอยู่รวมกัน	0	0	6	1
6.	ความกล้าแสดงออกในที่	0	0	11	0
7.	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	0	0	15	3
8.	ความเป็นผู้วางนอนสอนง่าย	0	1	1	0
9.	การไม่พูดร้าย	0	0	0	0
10.	การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายสิ่งมีชีวิต	0	0	0	0
11.	การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินบุคคล	0	0	0	0
12.	การไม่ละเมิดของรักของเพื่อน	0	0	0	0
13.	การไม่ประทุษร้ายสิทธิของตนเอง	0	0	0	0
14.	ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา	0	2	0	2
15.	การมีมารยาทในการเคารพและเชื่อฟัง	0	1	13	3
16.	การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องเลี้ยงชีพ	0	3	3	0
17.	ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน	1	0	0	4
18.	ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่	0	1	5	0
19.	การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม	0	3	0	0
20.	การทำให้สังคม มีสมาธิ	0	0	0	0
21.	ความอดทนอดกลั้น	1	1	2	0
	รวม	6	24	66	22
	ร้อยละ	5.08	20.34	55.93	18.64

จากตาราง 13 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้น ป.3 - 4 มีขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏมากใน ระดับ 3 คือ การทำความดีเพื่อประโยชน์ของผู้ที่ใกล้ชิด มีการร้อยละ 55.93 โดยมีในจริยธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ ความกตัญญูกตเวที ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏรองลงมาคือ ระดับ 2 ซึ่งเป็นการทำความดีเพื่อประโยชน์ให้ตนเอง มีการร้อยละ 20.34 มีในจริยธรรม การเคารพบูชาที่ถูกต้อง ความรับผิดชอบ การดำรงชีวิต และแสวงหาเครื่องเลี้ยงชีพประกอบกฏธรรม การแก้ไขข้อบกพร่อง ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏเป็นอันดับ 3 ก็ระดับ 4 ซึ่งเป็นการทำความดีเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม มีการร้อยละ 18.64 มีในจริยธรรม ความไม่เห็นแก่ตัว ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย และตรงเวลา ความรับผิดชอบต่อคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน และการไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินบุคคลใด ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏน้อยคือ ระดับ 1 ซึ่งเป็นระดับที่ผู้ทำการศึกษาคุณสมบัติทางจริยธรรม โดยมีในจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม ความไม่เห็นแก่ตัว ความซื่อสัตย์สุจริต และความอดทนอดกลั้น

ตาราง 14 แสดงความถี่และร้อยละของขอบข่ายจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้น ป.5 - 6

	จริยธรรม	ความถี่ของระดับขอบข่ายจริยธรรม			
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4
1.	ความรู้สึกลึกซึ้งของชีวิต มีเหตุผล	0	5	3	0
2.	ความรู้สึกลึกซึ้ง	0	13	12	0
3.	ความไม่เห็นแก่ตัว	0	0	1	5
4.	การเคารพบูชาที่ถูกต้อง	0	3	7	0
5.	คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน	0	1	13	3
6.	ความกตัญญูต่อบุคคล	0	0	12	0
7.	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	0	0	13	2
8.	ความเป็นผู้มีความอดทนง่าย	0	3	6	0
9.	การไม่พูดร้าย	2	1	4	0
10.	การไม่ประทุษร้ายชีวิตร่างกายสิ่งมีชีวิต	1	0	2	0
11.	การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น	1	0	0	2
12.	การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น	1	0	0	0
13.	การไม่ประทุษร้ายสิทธิสมบัติของตนเอง	4	1	1	0
14.	ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา	0	3	7	1
15.	การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ	0	5	12	4
16.	การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องเลี้ยงชีพ	0	5	1	0
17.	ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน	0	2	0	3
18.	ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่	1	7	5	0
19.	การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม	0	3	2	0
20.	การทำใจให้สงบ มีสมาธิ	0	3	0	0
21.	ความอดทนอดกลั้น	1	6	7	0
	รวม	11	61	108	20
	ร้อยละ	5.50	30.50	54.00	10.00

จากตาราง 14 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้น ป.5 - 6 มีขอบข่ายของจริยธรรม ปรากฏมากในระดับ 3 คือ การทำความดีเพื่อประโยชน์ของผู้ที่ใกล้ชิด คิดเป็นร้อยละ 54.00 โดยปรากฏในจริยธรรม คุณธรรมในการอยู่รวมกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความรับผิดชอบ การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ ความกตัญญูต่อบุคคลที่ ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏรองลงมา คือ ระดับ 2 ซึ่งเป็นการทำความดีเพื่อประโยชน์ของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 30.50 ปรากฏมากใน จริยธรรม ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ ความอดทนอดกลั้น ขอบข่ายของจริยธรรม ที่ปรากฏเป็นอันดับ 3 คือ ระดับ 4 ซึ่งเป็นการทำความดีเพื่อประโยชน์ให้แก่วรรณ กิดเป็นร้อยละ 10.00 ปรากฏมากในจริยธรรม ความไม่เห็นแก่ตัว การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ คุณธรรมในการอยู่รวมกัน ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกรงาน ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏ น้อยที่สุดคือ ระดับ 1 ซึ่งเป็นระดับที่มีการกระทำที่ขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม ในจริยธรรม การไม่ ประทุษร้ายสติสมประสงค์ของตนเอง การไม่ทุกลาย การไม่ประทุษร้ายชีวิตร่างกายของสิ่งมีชีวิต การ ไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินสมบัติใด การไม่ละเมิดของรัฏฐาณ ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ และความ อดทนอดกลั้น

ถ้าพิจารณาการร้อยละ จากตาราง 12, 13 และ 14 จะเห็นว่า ขอบข่ายของจริยธรรม ที่ปรากฏมากอยู่ในระดับ 3 รองลงมาคือ ระดับ 2 ส่วนขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏน้อย ชั้นป.1 - 2 อยู่ในระดับ 4 แต่ชั้น ป.3 - 4 และ ป.5 - 6 อยู่ในระดับ 1

4. ความสอดคล้องกันกิจกรรมระหว่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับกิจกรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น โดยดูว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม ในแต่ละชั้นมีกิจกรรมข้อใดบ้างที่ตรงกับกิจกรรมที่นำมาสอนในแต่ละชั้น โดยแต่ละชั้นมีกิจกรรมที่นำมาสอน ดังนี้

ชั้น ป.1 - 2	ชั้น ป.3 - 4	ชั้น ป.5 - 6
1. ความรับผิดชอบ 2. ความกตัญญูต่อเวที 3. ความเป็นผู้วางตนสอนง่าย 4. การไม่พูดร้าย 5. การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ 6. การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องเสียงสี่ประกอบด้วยธรรม 7. ความขยันหมั่นเพียร 8. การแก้ไขข้อบกพร่อง 9. การทำจิตใจให้สงบ มีสมาธิ 10. ความอดทนอดกลั้น	1. ความรู้สึกนึกชอบชั่วดี 2. คุณธรรมในการอยู่รวมกัน 3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละ 4. การไม่พูดร้าย 5. การไม่ประทุษร้ายชีวิตผู้อื่น 6. การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สิน 7. การไม่ละเมิดของรักผู้อื่น 8. การไม่ประทุษร้ายสติของตน 9. ความมีระเบียบวินัย 10. การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องเสียงสี่ประกอบด้วยธรรม	1. ความไม่เห็นแก่ตัว 2. การเคารพบูชาที่ถูกต้อง 3. ความกตัญญูต่อเวที 4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละ 5. การไม่พูดร้าย 6. การไม่ประทุษร้ายสติของตน 7. การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องเสียงสี่ประกอบด้วยธรรม 8. ความซื่อสัตย์สุจริต 9. ความขยันหมั่นเพียร 10. การแก้ไขข้อบกพร่อง

ชั้น ป.1 - 2	ชั้น ป.3 - 4	ชั้น ป.5 - 6
	11. ความซื่อสัตย์สุจริต 12. ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ 13. การแก้ไขข้อบกพร่อง 14. การทำใจให้สงบ มีสมาธิ	

การเสนอผลการวิเคราะห์หน้าเสนอในรูปของตาราง ดังนี้

ตาราง 15 แสดงความสอดคล้องงานจริยธรรมระหว่างหนังสือพิมพ์เดิมกับจริยธรรมที่สามารถสะท้อนให้เห็น ป.1 - 2

ลำดับ เลขที่	รายชื่อหนังสือ	จริยธรรมที่สามารถสะท้อนในระดับชั้น ป.1 - 2										รวม	ร้อยละ	อันดับ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
1	กองข่าวนอญ		✓					✓			✓	3	30.0	6
2	กฎราชยุคนแดง	✓						✓				3	30.0	6
3	โลกแดง	✓	✓			✓		✓				4	40.0	4
4	หนังสือพิมพ์สยามนอก	✓	✓			✓						3	30.0	6
5	หนังสือพิมพ์และ	✓	✓				✓	✓			✓	5	50.0	1
6	ตำรวจการ	✓										1	10.0	16
7	หนังสือพิมพ์เตือนกลาง					✓						2	20.0	10
8	หนังสือพิมพ์	✓										2	20.0	10
9	หนังสือ นารี	✓						✓				2	20.0	10
10	นอกกฤษฎี	✓	✓			✓		✓				5	50.0	1
11	โรงเรียนใหม่							✓		✓		2	20.0	10
12	เสียงของ	✓							✓			3	30.0	6
13	เลือกอาหารกินอย่างไร				✓		✓					2	20.0	10
14	วิธีเพื่อนรัก		✓					✓				1	10.0	16
15	เวลาดูหนังของมด	✓	✓				✓	✓				5	50.0	1
16	หนังสือพิมพ์		✓				✓	✓				4	40.0	4
17	หนังสือพิมพ์กลาง				✓		✓	✓				2	20.0	10
18	หนังสือพิมพ์หน้า				✓							1	10.0	16
รวม		10	8	6	2	5	4	11	1	1	2	50		
ร้อยละ		20.0	16.0	12.0	4.0	10.0	8.0	22.0	2.0	2.0	4.0	100		
อันดับ		2	3	4	7	5	6	1	9	9	7			

จากตาราง 15 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีจริยธรรมสอดคล้องกับจริยธรรมที่น่ามาสอนในระดับชั้น ป.1 - 2 เรื่อง ฉันทายพจนม โขลกคณู เวลาเป็นของมีค่า มีความสอดคล้องเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือเรื่อง โทคนเกว หนุจามมีเจ้า คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมีจริยธรรมสอดคล้องกันน้อย ในหนังสือเรื่อง ถ้ากางคาว วัวเพื่อนรัก หนุป่ากับหนุป่า คิดเป็นร้อยละ 10.00

จริยธรรมที่สอดคล้องกันมาก คือ ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 22.00 อันดับที่ 2 คือ ความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 20.00 อันดับที่ 3 คือ ความกตัญญูกตเวที คิดเป็นร้อยละ 16.00 จริยธรรมที่สอดคล้องกันน้อย คือ การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม และการทำใจให้สงบ มีสมาธิ คิดเป็นร้อยละ 2.00 รองลงมาคือ การไม่พูดร้าย และความอดทนอดกลั้น คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตาราง 16 แสดงการสอดคล้องของกิจกรรมระหว่างหนังสือแนบท้ายกิจกรรมที่นำมาสอนในชั้น.3 - 4

เลข เล่ม	รายชื่อนักเรียน	กิจกรรมที่นำมาสอนในชั้น.3 - 4														รวม	ร้อยละ	อันดับ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1	ความเข้าใจของนักเรียน เกี่ยวกับน้ำ		✓	✓						✓		✓			4	28.57	2	
2	นักเรียน เข้าใจเรื่อง ประโยชน์ของพืช	✓	✓	✓			✓		✓	✓	✓	✓			-		7	
3	นักเรียน เข้าใจเรื่อง ประโยชน์ของพืช		✓	✓					✓	✓	✓	✓			8	57.14	1	
4	นักเรียน เข้าใจเรื่อง ประโยชน์ของพืช		✓	✓					✓	✓	✓	✓			3	21.43	4	
5	นักเรียน เข้าใจเรื่อง ประโยชน์ของพืช		✓	✓					✓	✓	✓	✓			3	21.43	4	
6	นักเรียน เข้าใจเรื่อง ประโยชน์ของพืช	✓	✓	✓					✓						4	28.57	2	
7	นักเรียน เข้าใจเรื่อง ประโยชน์ของพืช			✓									✓		2	14.29	6	
รวม		2	4	5	-	-	1	-	-	3	3	2	3	1	-	24		
ร้อยละ		8.33	16.67	20.83	-	-	4.17	-	-	12.5	12.5	8.33	12.5	4.17	-	100		
อันดับ		6	2	1	-	-	8	-	-	3	3	6	3	8	-			

จากตาราง 16 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 7 เล่ม หนังสือที่มีจริยธรรมสอดคล้องกับจริยธรรมที่นำมาสอนในชั้นป.3 - 4 เป็นอันดับ 1 คือเรื่อง นักปราชญ์ คิดเป็นร้อยละ 57.14 ของจริยธรรมที่นำมาสอน อันดับที่ 2 คือ เรื่อง ความดีของบัวทอง และสายสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 28.57 อันดับ 3 คือเรื่อง บ้านไร่ของไผ่ตุง และปองคนขยัน คิดเป็นร้อยละ 21.43 อันดับ 4 คือเรื่อง ภูมิคุ้มกันเกิดขึ้นได้ คิดเป็นร้อยละ 14.29 ซึ่งเห็นว่าสอดคล้องน้อยที่สุด หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาจริยธรรมที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมที่นำมาสอน คือเรื่อง จันทน์รักแม่น้ำ

จริยธรรมที่นำมาสอน ที่สอดคล้องกับจริยธรรมในหนังสือ อันดับ 1 คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ คิดเป็นร้อยละ 20.83 ของจริยธรรมที่สอดคล้องทั้งหมด อันดับ 2 คือ คุณธรรมในการอยู่รวมกัน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อันดับ 3 คือ ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องเลี้ยงชีพประกอบด้วยความดี และความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 12.50 จริยธรรมที่มีความสอดคล้องน้อยคือ การแก้ไขข้อบกพร่อง และการไม่ประทุรรายทุกข์ของผู้ใด คิดเป็นร้อยละ 4.17 จริยธรรมที่ไม่มีจริยธรรมในหนังสือสอดคล้องเลย คือ การไม่ประทุรราย การไม่ประทุรรายชีวิต ร่างกายสิ่งมีชีวิต การไม่ละเมิดของรักผู้อื่น การไม่ประทุรรายสิทธิของตนเอง และการทำใจให้สงบ มีสมาธิจิตแจ่มใส

ตาราง 17 แสดงการทดสอบองค์ความรู้ระหว่างหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในระด. 5 - 6

ผู้ ตอบ	รายชื่อนางสาว	จริยธรรมตามมาตรฐานในระด. 5 - 6										รวม	ร้อยละ	อันดับ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			
1	คุณสมชาย	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		7	70	2
2	คุณศรีวิไล									✓		1	10	9
3	จากใจ	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		7	70	2
4	คุณชวเชื้อน	✓			✓		✓					3	30	6
5	ยังไม่สายเกินไป	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	8	80	1
6	รักของ			✓		✓						2	20	8
7	ผู้ของของ		✓		✓		✓			✓		7	70	2
8	ผู้ของของ		✓		✓					✓		4	40	5
9	ผู้ของของ		✓		✓					✓		3	30	6
รวม		4	5	5	7	4	3	2	3	7	2	42		
ร้อยละ		9.52	11.90	11.90	16.67	9.52	7.14	4.76	7.14	16.67	4.76			
อันดับ		5	3	3	1	5	7	9	7	1	9			

จากตาราง 17 แสดงว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีเนื้อหาจริยธรรมสอดคล้องกับจริยธรรมที่นำมาสอนในชั้น ป.5 - 6 อันดับ 1 คือเรื่อง ยังไม่สายเกินไป คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของจริยธรรมที่นำมาสอน อันดับ 2 คือเรื่อง คนคัมภีร์ จากใจแม่ และเรื่อง เรื่องของออก คิดเป็นร้อยละ 70.00 อันดับ 3 คือเรื่อง สังสรรค์สโมสร คิดเป็นร้อยละ 40.00 หนังสือที่มีจริยธรรมสอดคล้องน้อย คือเรื่อง ครอบครัวลูกกตัญญู คิดเป็นร้อยละ 10.00 และเรื่อง รักน้อง คิดเป็นร้อยละ 20.00

จริยธรรมที่มีความสอดคล้องกันมาก อันดับ 1 คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ และความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 16.67 ของจริยธรรมที่สอดคล้องกัน รองลงมา คือ การเคารพบูชาบุคคล สถานพืชมงคลเคารพบูชา และความกตัญญูต่อบุคคล คิดเป็นร้อยละ 11.90 จริยธรรมที่สอดคล้องกันน้อย คือ การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องเลี้ยงชีพประกอบด้วยธรรมและการแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 4.76

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีลำดับชั้นและผลการวิจัย โดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในแต่ละเล่ม
 2. เพื่อหาผลรวมของค่าเฉลี่ยของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในแต่ละระดับชั้น
 3. เพื่อวิเคราะห์ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏ ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม
 4. เพื่อหาความสอดคล้องกันเนื้อหาจริยธรรมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น ตามการแบ่งหัวข้อธรรม ของโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน
- จริยศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. สืบรวจและรวบรวมชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่กำหนดตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดหนังสือเรียน ที่ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา และเป็นหนังสือที่ส่งเสริมจริยธรรมแก่ผู้อ่าน
2. กำหนดจริยธรรมที่นำมาศึกษา โดยนำหัวข้อธรรมของอริยมรรค ซึ่งเป็นหลักของการศึกษาค้นคว้า มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกข้อธรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่ง ในการปลูกฝังแก่เด็กระดับประถมศึกษา โดยเลือกข้อธรรมที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้อง 80 % ขึ้นไป ทำให้ได้ข้อธรรมที่จะนำมาศึกษา 21 ข้อ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

3.1 เกณฑ์การวิเคราะห์หาค่านจริยธรรม ประกอบด้วยถ้อยคำและวลี ที่แสดง คุณลักษณะของจริยธรรมแต่ละข้อ ซึ่งทำเป็นแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาขอกระหนงของ จริยธรรมแต่ละข้อ โดยขอกระหนงที่ผ่านเกณฑ์ 94 ข้อ นำมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์หนังสือ และ เกณฑ์ขอบข่ายของจริยธรรม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ระดับ ตามเจตนาหรือผลของการกระทำ

3.2 ตารางวิเคราะห์จริยธรรม

3.2.1 ตารางบันทึกความถี่ของจริยธรรม และขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏ ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม แต่ละระดับชั้น

3.2.2 ตารางเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างจริยธรรมที่ปรากฏใน หนังสืออ่านเพิ่มเติม กับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น

4. การดำเนินการวิเคราะห์

4.1 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์จริยธรรมในหนังสือด้วยตัวเอง โดยอ่านเนื้อเรื่องใน หนังสือแต่ละเล่มทุกหน้า ในกรณีที่หนังสือมีจำนวนมากกว่า 30 หน้า จะวิเคราะห์หน้าคี่ แล้วพิจารณา ถ้อยคำหรือวลีใดตรงกับเกณฑ์จริยธรรม และขอบข่ายของจริยธรรม บันทึกความถี่ของจริยธรรมและ ขอบข่ายของจริยธรรม รวมความถี่ของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือแต่ละเล่ม และความถี่ของ จริยธรรมแต่ละข้อเข้าด้วยกัน

4.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม กับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น โดยพิจารณาว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม มีจริยธรรม ข้อใดบ้างที่ตรงกับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น แล้วทำเครื่องหมาย (✓) แสดงความ สอดคล้องไว้ในตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 หากอัตราส่วนร้อยละของความถี่ของจริยธรรมแต่ละข้อ ในหนังสืออ่าน เพิ่มเติมทั้ง 3 ระดับชั้น เพื่อให้ทราบว่า ในแต่ละระดับชั้น มีจริยธรรมแต่ละข้อปรากฏมากน้อยเท่าใด

5.2 หากการย่อยละของคำของชมชายจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.3 วิเคราะห์ความสอดคล้องของจริยธรรมที่วิเคราะห์ได้ในหนังสือ กับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละชั้น หากการย่อยละ และจัดอันดับความสัมพันธ์ของจริยธรรม

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิเคราะห์จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้นป.1 - 2 หนังสือเรื่อง ขึ้นรถไฟไปบ้านนอก ส่งเสริมจริยธรรมมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือเรื่อง ฉันช่วยพ่อแม่ กองขวานอย โกงคนเก่ง ยอดกตัญญู และเวลาเป็นของมีค่า หนังสือที่ส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุดคือเรื่อง เป็ดขวางตาม เลือดกษัตริย์กินอย่างไรดี วัวเพื่อนรัก

จริยธรรมที่ปรากฏมาก คือ การเคารพบูชาที่ถูกต้อง ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ ความกตัญญูกตเวที จริยธรรมที่ปรากฏน้อย คือ คุณธรรมในการอยู่รวมกัน การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การแก้ไขข้อบกพร่อง การทำใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส จริยธรรมที่ไม่มีในหนังสือเลย คือ การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น และการไม่ประทุษร้ายสิทธิของตนเอง

1.2 ชั้น ป.3 - 4 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ส่งเสริมจริยธรรมมาก ได้แก่เรื่อง นักปราชญ์ บ้านไร่ของไพฑูริย์ สายสัมพันธ์ อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ ความฝันของบัวทอง หนังสือที่ส่งเสริมจริยธรรมน้อย คือเรื่อง ฉันรักแม่น้ำ ปองคนขยัน

จริยธรรมที่ปรากฏมากในหนังสือคือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ การเคารพบูชาที่ถูกต้อง ความกตัญญูกตเวที จริยธรรมที่ปรากฏน้อย คือ การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีเหตุผล ความเป็นผู้วางนอนสอนง่าย การแก้ไขข้อบกพร่องทางจริยธรรม จริยธรรมที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ การไม่พูดร้าย การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายของสิ่งมีชีวิต การไม่ละเมิดของรัก

ของผู้อื่น การไม่ประทุรรายสติสมประดีของตนเอง และการทำจิตใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส

1.3 ชั้น ป.5 - 6 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ส่งเสริมจริยธรรมมาก ได้แก่ เรื่อง
ยังไม่สายเกินไป คนคัมภีร์ จากใจแม่ เรื่องของอดด หนังสือส่งเสริมจริยธรรมน้อยมากคือ
ครอบครัวอุกคก เด็กชาวเขื่อนและเรื่องรักน้อง

จริยธรรมที่ปรากฏมากในหนังสืออ่านเพิ่มเติมคือ ความรับผิดชอบ การมีมารยาท
ในการเคารพและเอื้อเฟื้อ คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความอดทน
อดกลั้น จริยธรรมที่ปรากฏน้อยคือ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การไม่ประทุรรายชีวิต ร่างกาย
สิ่งมีชีวิต การไม่ประทุรรายทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น การทำใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส

1.4 หนังสืออ่านเพิ่มเติมพหุ 3 ระดับ ปรากฏว่า จริยธรรมที่ปรากฏมากคือ มารยาท
ในการเคารพและเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ รองลงมาคือ การเคารพบูชาที่ถูกต้อง ความเอื้อเฟื้อ
เผื่อแผ่และเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต จริยธรรมที่ปรากฏน้อย คือ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น
การทำใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส การไม่ประทุรรายทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น

2. ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม พบว่า

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.1 - 2 ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุด คือ
ระดับ 3 คือ การทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นที่ใกล้ชิดหรือในหมู่คณะเล็ก ๆ รองลงมาคือ ระดับ 2 คือ
การทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง และระดับ 1 คือ ระดับที่เพิ่มการกระทำที่ซื่อสัตย์สุจริตทางจริยธรรม
ส่วนระดับ 4 การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นขอบข่ายจริยธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุด

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.3 - 4 ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุด คือ
ระดับ 3 คือ การทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นที่ใกล้ชิด รองลงมาคือ ระดับ 2 คือ การทำประโยชน์แก่
ตนเองและระดับ 4 คือ การทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ขอบข่ายจริยธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดอยู่ใน
ระดับ 1 คือ ระดับที่เพิ่มการกระทำที่ซื่อสัตย์สุจริตทางจริยธรรม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.5 - 6 ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุดตามลำดับ
คือ ระดับ 3 คือ การทำประโยชน์ให้ผู้อื่นที่ใกล้ชิด ระดับ 2 คือ การทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง
ระดับ 4 คือ การทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมและระดับ 1 คือ มีการกระทำที่ซื่อสัตย์สุจริตทาง
จริยธรรมปรากฏน้อยที่สุด

หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งสามระดับ ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏมากอยู่ในระดับ 3 คือ การทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นที่ใกล้ชิด รองลงมาคือ ระดับ 2 คือ การทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง ส่วนขอบข่ายจริยธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุด ชั้น ป.1 - 2 อยู่ในระดับ 4 คือ การทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ชั้น ป.3 - 4 และ ป.5 - 6 อยู่ในระดับ 1 คือ ระดับที่เน้นการกระทำที่เข้าคุณสมบัตินทางจริยธรรม

3. ความสอดคล้องของจริยธรรมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับจริยธรรมที่นำเสนอในแต่ละระดับชั้น

ชั้น ป.1 - 2 หนังสือที่เนื้อหาจริยธรรมสอดคล้องกับจริยธรรมที่กำหนดให้เรียนมากที่สุดคือ เรื่อง ฉันช่วยพ่อแม่ รองลงมาคือ ยอดกตัญญู เวลาเป็นของมีค่า โกลนเก่ง หนูจำนั้นจำ หนังสือที่เนื้อหาจริยธรรมสอดคล้องกันน้อยคือ เรื่อง จำคำกล่าว วัวเพื่อนรัก หนูปากกับหมาป่า เนื้อหาของจริยธรรมที่สอดคล้องกันมาก ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ ความกตัญญูกตเวที ความเป็นผู้วางนอนสอนง่าย มารยาทอันเหมาะสมและเอื้อเฟื้อ จริยธรรมที่สอดคล้องกันในระดับน้อย ได้แก่ การแก้ไขข้อบกพร่อง การทำใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส ความอดทนอดกลั้น

ชั้น ป.3 - 4 หนังสือที่เนื้อหาจริยธรรมสอดคล้องกับจริยธรรมที่กำหนดให้เรียนมากที่สุดคือ นกปั้นน้อย รองลงมาคือ เรื่อง ความดีของบัวทอง สายสัมพันธ์ บ้านไร่ของไฟพระยง ปองคนขยัน อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ หนังสือที่เนื้อหาจริยธรรมไม่สอดคล้องกับจริยธรรมที่นำเสนอคือ เรื่องฉันรักแม่ ในด้านความสอดคล้องของจริยธรรมที่นำเสนอในชั้น ป.3 - 4 จริยธรรมที่สอดคล้องกันมากที่สุดคือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ อดทนในการอยู่รวมกัน ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา การดำรงชีวิตและแสวงหาเกรงใจซึ่งกันและกัน ความขยันหมั่นเพียร ในหน้าที่จริยธรรมที่สอดคล้องกันน้อยมากคือ การแก้ไขข้อบกพร่อง ความรู้สึกนึกชอบชั่วดี มีเหตุผล ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน จริยธรรมในหนังสือที่ไม่สอดคล้องกับจริยธรรมที่นำเสนอคือ การไม่ขี้เกรง การไม่ประทุษร้ายชีวิต ร่างกายสิ่งมีชีวิต การไม่ละเมิดครองรักของผู้อื่น การไม่ประทุษร้ายสิทธิผลประโยชน์ของตนเอง การทำใจให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส

ชั้น ป.5 - 6 หนังสือที่เนื้อหาจริยธรรมสอดคล้องกับจริยธรรมที่กำหนดให้เรียนมากที่สุด คือ เรื่อง ยังไม่สายเกินไป รองลงมาคือ คนดีมีฝีมือ จากใจแม่ เรื่องของออก สังสรรค์สโมสร หนังสือที่จริยธรรมสอดคล้องกันน้อยมาก คือ กรอบแก้วลูกคน รักเอง ความสอดคล้องของจริยธรรมที่สอดคล้องกันมากในค่าความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ การเคารพ ขนบธรรมเนียม ความกตัญญูต่อบุคคล ความไม่เห็นแก่ตัว จริยธรรมที่สอดคล้องกันน้อยคือ การดำรงชีวิต และแสวงหาเครื่องเลี้ยงชีพประกอบด้วยธรรม การแก้ไขข้อบกพร่อง การไม่ประทุรร้ายสติสมประดี ของตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณค่าเกี่ยวกับจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษา นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้นประถมศึกษาทั้งสามระดับ จำนวน 34 เล่ม พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.1 - 2 เรื่องที่มีความถี่ของจริยธรรมมากตามลำดับคือ เรื่อง ขันรถไฟไปบ้านนอก จินตนิพนธ์ ก่องขานน้อย และโลกคนเก่ง ระดับชั้น ป.3 - 4 หนังสือที่มีความถี่ของจริยธรรมมากตามลำดับ คือ เรื่องนักปราชญ์ บ้านไร่ของโพธิ์ชัย สายสัมพันธ์ ระดับชั้น ป.5 - 6 หนังสือที่มีความถี่ของจริยธรรมมากตามลำดับคือ เรื่องยังไม่สายเกินไป คนดีมีฝีมือ และจากใจแม่ ซึ่งหนังสือดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งผู้แต่งหนังสือย่อมมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีที่จำเป็นลงไปหนังสือให้มากที่สุด หนังสืออ่านจะซึมซาบจริยธรรมที่มีในหนังสือลงไปได้ และยังเป็นการเสริมเนื้อหาทางกานจริยธรรม ตามความมุ่งหมายของการผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติมในเฉพาะกลุ่มวิชา หนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มวิชา ดังกล่าวจึงมีจริยธรรมปรากฏอยู่มาก สมควรที่จะได้นำหนังสือเหล่านี้ไปแนะนำให้แก่เด็กอ่านจนกว่าจะเพิ่มเติมแล้ว ยังเป็นการปลูกฝังจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กระดับประถมศึกษาเป็นอย่างดี

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.1 - 2 เน้นจริยธรรมมากในการเคารพบูชาที่ถูกต้อง ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ในหน้าที่ การมีมารยาทในการเคารพและเชื่อฟัง ความกตัญญู กตเวที หนังสืออาจเป็นเพราะผู้คนหาเห็นจากศาสนาอีกมาก อันเนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยี และสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป ผู้แต่งหนังสือจึงมีความเห็นสอดคล้องกันว่า หนังสือที่ให้เด็กอ่านนอกจาก เสริมความรู้เฉพาะวิชาแล้ว ควรจะปลูกฝังจริยธรรมในการเคารพบูชาที่ถูกต้อง การมีมารยาท ในการเคารพและความกตัญญู กตเวที เพราะการเคารพบูชาเป็นทางนำไปสู่วัฒนธรรม คุณธรรมอันดี งามของไทย และผู้ควรแก่การเคารพบูชาจะสมบูรณ์ได้ ก็ควรทำตัวให้เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ เด็กด้วย ส่วนความรับผิดชอบ เป็นพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งของการมีจริยธรรม ที่นำไปสู่การปฏิบัติ ตามหน้าที่ที่ถูกต้อง ความรับผิดชอบ เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนที่ควรสั่งสมไวแต่เด็ก เพื่อจะ ได้พึ่งตนเองได้ไม่เป็นภาระแก่ใคร และความซื่อสัตย์ในหน้าที่นั้น ก็เป็นจริยธรรมที่ควรมีการ เน้นให้มาก ดังผลการวิจัยของบุญเกษม ดวงจิต (บุญเกษม ดวงจิต 2527 : 13) และ ศรีอรุณ แดงออน (ศรีอรุณ แดงออน 2527 : 3) ที่พบว่า หนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถม ปีที่ 4 มีการเน้นคุณธรรมค่อนข้างมาก เนื่องจากความซื่อสัตย์ซื่อช่วยทำให้กิจกรรมการทำงานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ ในการปลูกฝังให้เด็กมี ความซื่อสัตย์ซื่อ ควรจะกระทำตั้งแต่เด็กอายุยังน้อย เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ซื่อสัตย์ซื่อใน การทำงาน นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ ดังนั้นจึงทำให้มีจริยธรรมนี้ปรากฏอยู่มากในหนังสืออ่าน เพิ่มเติมชั้น ป.1 - 2

สำหรับจริยธรรมที่มีในหนังสือน้อยมาก คือ คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน การไม่ละเมิดของรัก ของผู้อื่น การแก้ไขข้อบกพร่อง หนังสือเพราะผู้แต่งอาจจะเห็นว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมมีอยู่แล้วใน จริยธรรมข้ออื่นหรือเห็นว่าเมื่อเน้นคุณธรรมข้ออื่นแล้ว ก่อให้เกิดจริยธรรมตามนี้ตามมาได้ จึงไม่ได้ เน้นให้ปรากฏชัดเจนในหนังสือ นอกจากนี้แล้วจริยธรรมด้านคุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน และการไม่ ละเมิดของรักของผู้อื่น ไม่ใช่จริยธรรมที่กำหนดสอนในชั้น ป.1 - 2 แต่จริยธรรมด้านการแก้ไข ข้อบกพร่อง การทำจิตใจให้สงบ มีสมาธิ นั้น เป็นจริยธรรมที่กำหนดสอนในชั้น ป.1 - 2 ผู้วิจัย

เห็นว่า ควรให้มีการเพิ่มปริมาณของจริยธรรมนี้เข้าไปในหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพราะหนังสือมีส่วนในการสร้างความจริงของงานให้เกิดขึ้น ทั้งด้านความรู้ความคิดอย่างกว้างขวาง (สุภาวกร กำนึกเพ็ชร 2520 : 40) นอกจากนี้การแก้ไขข้อบกพร่องของเนื้อหาไปสู่ความถูกต้อง ให้เด็กได้รู้จักสำรวจตัวเองและพยายามแก้ไข ส่วนการทำใจให้สงบ มีสมาธิ เมื่อได้ฝึกจิตเป็นสมาธิมีอารมณ์มั่นคงจะมีประโยชน์ต่อการศึกษามาก จึงควรมีการปลูกฝังจริยธรรมดังกล่าวให้มากขึ้น ส่วนจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้น ป.1 - 2 ได้แก่ การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น และการไม่ประทุษร้ายสิทธิของตนเอง เพราะผู้แต่งเห็นว่ามีความสำคัญต่อเด็กน้อยเกรงว่าจะไปเน้นให้เด็กอยากลองอยากทำ หรืออาจจะเป็นเพราะจุดมุ่งหมายในการสอนจริยศึกษาไม่ได้นำข้อธรรมทั้งสองนี้มาสอน ผู้แต่งจึงไม่สอดแทรกจริยธรรมนี้ไว้ในหนังสือ

3. จริยธรรมที่พบความถ้อยในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชั้น ป.3 - 4 คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ การเคารพบูชาที่ถูกต้อง ความกตัญญูทักเตือน ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะจริยธรรมดังกล่าวเป็นจริยธรรมเบื้องต้นในการดำเนินชีวิต ซึ่งในสภาพการดำรงชีวิตของพวกเรา ต้องใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เช่น โรงเรียน กลุ่มสังคม ฯลฯ จึงต้องมีความโอบอ้อมอารีต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ในปัจจุบันสภาพของสังคมเป็นแบบทาง คนทางอยู่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันมีน้อย เด็กมีกิริยามารยาทแข็งกระด้าง ไม่เคารพบนอบผู้ใหญ่ จำเป็นที่จะต้องเร่งปลูกฝังจริยธรรมดังกล่าวให้เด็กได้มากขึ้น ผู้แต่งหนังสือจึงนำมาสอดแทรกไว้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งผลการวิจัยนี้คล้ายกับผลการวิจัยของ วิจิตรา สุภากร (วิจิตรา สุภากร 2523 : 85) ที่พบว่า หนังสืออ่านสำหรับเด็กประเภทวรรณกรรม มีคุณธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ปรากฏมาก และงานวิจัยของ บุญเกษม ดวงจิต (บุญเกษม ดวงจิต 2525 : 20 - 22) ซึ่งพบว่า หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้น ป.4 มีจริยธรรมความขยันหมั่นเพียร มารยาทในการเคารพ และความรับผิดชอบ ปรากฏมาก ผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การปลูกฝังจริยธรรม การแสดงความรักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละนั้น ควรเน้นพบก่อกองเราจะต้องช่วย และตนเองมีความพร้อมด้วย จึงจะเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

สำหรับจริยธรรมที่มีความน้อยในหนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้น ป.3 - 4 ได้แก่ การไม่ประทุรร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีเหตุผล ความเป็นผู้วางนอนสอนง่าย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมในระดับชั้นนี้ ส่วนมากจะเป็นหนังสือเพื่อเสริมความรู้ในกลมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยเน้นในเนื้อหาวิชาและการเสนอข้อมูลทางวิชาการเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นเรื่องยากที่จะสอดแทรกจริยธรรมดังกล่าวไว้มากพอ และจากการพิจารณาพบว่าขอธรรมการไม่ประทุรร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น และความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีเหตุผล เป็นจริยธรรมที่กำหนดให้เรียนในชั้น ป.3 - 4 ด้วย จึงควรให้ความสำคัญในการสอดแทรกจริยธรรมนี้ในหนังสือที่จะผลิตต่อไป

ส่วนจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในหนังสือเลย คือ การไม่ประทุรร้าย การไม่ประทุรร้ายชีวิต ร่างกายสิ่งมีชีวิต การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การไม่ประทุรร้ายสถิติสมประดีของตนเอง และการทำจิตใจให้สงบ มีสมาธิ ซึ่งพบว่าเป็นจริยธรรมที่กำหนดให้เรียนในชั้น ป.3 - 4 แต่ที่ไม่มีในหนังสือ อาจเป็นเพราะว่า ผู้แต่งมุ่งเสริมความรู้ในเนื้อหาวิชา โดยเน้นเนื้อหาเฉพาะเรื่อง จึงคัดสรรบางประการของเรื่องออกเสีย ทำให้จริยธรรมดังกล่าวไม่มีในหนังสือ อนึ่ง จำนวนหนังสืออ่านเพิ่มเติมในชั้นนี้พบว่าวิเคราะห์ว่ามีจำนวนน้อยกว่าชั้นอื่น ๆ จึงวิเคราะห์จริยธรรมในหนังสือออกมาได้น้อย จึงควรให้มีการเพิ่มปริมาณของจริยธรรมเหล่านี้ เข้าไปในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่จะผลิตต่อไป

4. จริยธรรมที่มีความสูงในหนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้น ป.5 - 6 คือ ความรับผิดชอบ เพราะเหตุว่า ความรับผิดชอบ เป็นพื้นฐานสำคัญของการมีจริยธรรม นำไปสู่การปฏิบัติตนตามหน้าที่ได้ถูกต้อง ผู้แต่งหนังสือจึงมีความเห็นสอดคล้องกันในการปลูกฝังจริยธรรมด้านนี้ไว้ในหนังสือ จริยธรรมที่มีความถนัดมากรองลงมาคือ การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ และความอดทนอดกลั้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของ กุศล มธุรสจันทร (กุศล มธุรสจันทร 2527 : 108) พบว่า หนังสือเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้น ป.5 - 6 มีคุณธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ มารยาทในการเคารพหลักธรรมในการอยู่ร่วมกัน ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบ ปรากฏอยู่มาก ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะ จริยธรรมดังกล่าวเป็นการปลูกฝังพื้นฐานจริยธรรม วัฒนธรรมทางความประพฤติ และการ
อยู่รวมกันผู้อื่น เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ประกอบกับจริยธรรมเหล่านี้ปรากฏอยู่มากใน
ชีวิตประจำวันของคนในสังคมไทย จึงได้มีการสอดแทรกไว้ในหนังสือ เพื่อปลูกฝังให้เด็กได้เป็น
สมาชิกที่ดีของสังคม

สำหรับจริยธรรมที่มีความเกี่ยวข้อง ได้แก่ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การไม่ประทุษร้าย
ร่างกายผู้อื่น การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น เนื่องจากจริยธรรมด้านการไม่ละเมิดของ
รักของผู้อื่นนั้นคือ การไม่ล่วงละเมิดความอยากของผู้อื่น ดังเห็นในสิ่งที่เจ้าของรักห่วงแหน ไม่แต่ละของ
ชมเชยของผู้อื่นหวังหมายรวมไปถึงการไม่ประพฤติผิดในกาม ผู้แต่งหนังสืออาจจะเห็นว่า ผู้อ่านอยู่
ในวัยเด็กปัญหาทางด้านนี้ไม่ค่อยเกิดขึ้น จึงไม่เน้นหรือกล่าวถึงน้อย ส่วนจริยธรรมการไม่ประทุษร้าย
ชีวิต ร่างกายของผู้อื่น และการไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น ที่ปรากฏน้อยอาจเป็นเพราะว่า
ผู้แต่งเน้นจริยธรรมด้านอื่นที่ก่อให้เกิดจริยธรรมทั้งสองนี้ตามมา เช่น ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีเหตุผล
ความเมตตาการุณา ความซื่อสัตย์สุจริต ไปในหนังสือแล้ว จริยธรรมทั้งสองจึงมีน้อย แต่อย่างไรก็ตาม
จริยธรรมที่ปรากฏน้อยก็เกี่วข้องจำเป็นที่ควรนำมาสอดแทรกไว้ในหนังสือ เพื่อปลูกฝังให้เด็ก
เพราะปรากฏว่า ปัจจุบันอาชญากรรมได้เพิ่มมากขึ้น สถิติเด็กและเยาวชนของศาลคดีเด็กและเยาวชน
มีคดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์มากที่สุดในปี เพราะภาวะเศรษฐกิจบีบคั้นทำให้คนเกิดความโลภอยาก
ได้ของของผู้อื่นมาเป็นของตนเองก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ถ้าเด็กมีจริยธรรมเหล่านี้
ประจำใจแล้วปัญหาเหล่านี้คงไม่เกิด

5. เมื่อพิจารณาจริยธรรมที่มีในหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้ง 3 ระดับชั้น ปรากฏว่า จริยธรรม
ที่มีความสำคัญตามลำดับคือ การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ การเคารพบูชา
เทวดา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุศล
มธุรสจันทร (กุศล มธุรสจันทร 2527 : 107) ซึ่งพบว่า หนังสือเรียนสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้น ป.3 - 6 มีจริยธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ และมารยาทใน
การเคารพปรากฏอยู่มาก การที่เน้นให้มีการปลูกฝังจริยธรรมเหล่านี้มาก ทั้งนี้เป็นเพราะเนื้อเรื่อง
ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมส่วนมากจะเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต และ

สิ่งแวดลอมในหุ้มน้และเล็ก ๆ ที่เด็กจะตองมีความสัมพันธ์ด้วย ผู้นี้แกจึงพยายามสอดแทรกจริยธรรม เหล่านี้ในหนังสือเพื่อปลูกฝังมารยาทในการพูดจา การแสดงมารยาทอันเคารพศอกคอก และการ ปฏิบัติตนตอตนเองและผู้นอื่นใหถูกตอง เหมาะสม ประกอบกับจริยธรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ได้รับการอบรม สั่สอน ทั้งจากทางบ้านและโรงเรียนอนุบาล การเสนอเนื้อหาจึงทำให้รู้สึกว้าไม่ไ้ถูกสั่สอน และผู้อ่านจะนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติไ้เอง ดังนั้นจริยธรรมดังกล่าวจึงปรากฏให้เห็นมากในหนังสือ อ่านเพิ่มเติม

จริยธรรมที่ปรากฏนอຍในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ไ้แก่ การไม่ละเมิดของรักของผู้น การ ทำใจให้สงบ นิสัยดี การไม่ประทุรรายทรัพย์สินสมบัติของผู้น ที่ปรากฏดังนี้ อาจเป็นเพราะจริยธรรม ดังกล่าวเป็น เรื่องที่เกี่ยวกับการให้ละเว่นการประพฤติที่ไม่ดี และเกี่ยวข้องกับความรู้สึกภายในและ ค่านใจใจ จึงเป็นการยากที่จะสอดแทรกเข้าไปในหนังสือประเภทนี้ ซึ่งเน้นเนื้อหาเฉพาะวิชา เพราะหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีลักษณะคือ มุ่งส่งเสริมการเรียน การศึกษาวิชาต่าง ๆ นอกเหนือจาก ที่หนังสือเรียนกำหนด เพื่อให้หาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน (วัลลีย์ ปราสาพทองโอส 2520 : 37) การสอดแทรกจริยธรรมในหนังสือที่จะบอกว้าไม่ควรทำอย่างนั้น อย่าทำอย่างนี้ ผู้อ่านไม่อาจเข้าใจและนำไปปฏิบัติตามไ้ เพราะไม่เห็นผลของการกระทำที่ไม่ดีนั้นชัดเจน ทำให้ การแต่งหนังสือโดยสอดแทรกจริยธรรมนี้ทำให้ยากในหนังสืออ่านเพิ่มเติม

6. ผลการวิเคราะห์ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือ ในระดับชั้น ป.1 - 2 พบว้า ขอบข่ายของจริยธรรมที่มีความถี่มากที่สุดอยู่ใน ระดับ 3 คือการทำความคิดเพื่อประโยชน์ของ ผู้นที่ใกล้ชิด หรือหุ้มน้และเล็ก ๆ รองลงมาคือ ระดับ 2 ซึ่งเป็นการทำความคิดเพื่อประโยชน์ของ ตนเอง ที่เป็นเช่นนั้นเพราะ เด็กในวัยนี้ยังอยู่ในสังคมแคบ ๆ ตองได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจาก ครอบครัว ญาติพี่น้อง การกระทำต่าง ๆ จึงเป็นเพื่อประโยชน์ของตนเอง และผู้นที่ใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท นอกจากนี้ เด็กวัยนี้ยังมีความหวงจริยธรรมอยู่ในระดับกลนกฎเกณฑ์ จะเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตน มุ่งหุ้ผลประโยชน์การถูกลงโทษ โดยยอมทำตามคำสั่งของผู้นใหญ่ ดังนั้นการปลูกฝังจริยธรรมจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ของตนเอง และของผู้นที่ใกล้ชิด ส่วนขอบข่าย ของจริยธรรมที่ปรากฏนอຍอยู่ใน ระดับ 4 ซึ่งเป็นการทำความคิดเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม อาจ

เป็นเพราะเด็กวัยนี้ยังเล็กเกินไป ที่จะเข้าใจและกระทำสิ่งที่มันเป็นประโยชน์เพื่อผู้อื่นในสังคมได้ การแต่งหนังสือจึงเน้นในระดับ 4 น้อย

สำหรับในชั้น ป.3 - 4 และ ป.5 - 6 พบว่า ขอบข่ายของจริยธรรมที่มีความถี่มากอยู่ในระดับ 3 การทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นที่ใกล้ชิด รองลงมาคือ ระดับ 2 การทำประโยชน์เพื่อตนเอง และระดับ 4 การทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม ส่วนขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏน้อยอยู่ใน ระดับ 1 การขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม แสดงให้เห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเน้นให้เด็กทำประโยชน์ให้แก่พ่อแม่ ญาติพี่น้องหรือเพื่อนสนิท เพราะเด็กยังมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลเหล่านี้อยู่เสมอ ทั้งที่บ้านและโรงเรียน นอกจากนี้หนังสือยังสอดแทรกจริยธรรมที่ปลูกฝังให้เด็กทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมมากขึ้น เพราะเด็กเริ่มเติบโต พร้อมที่จะทำงานให้แก่ส่วนรวมแล้ว ส่วนขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏน้อยอยู่ใน ระดับ 1 อาจเป็นเพราะว่า เด็กเริ่มเรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคม การพัฒนาทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจเจริญขึ้นย่อมมีความรู้สึกนึกคิดในการกระทำต่าง ๆ การประพฤติผิดทางศีลธรรม คุณธรรม ความมีน้อยลง เนื้อหาหนังสือจึงเน้นระดับของจริยธรรมในระดับนี้ น้อย โดยเน้นการทำประโยชน์ให้ส่วนรวมมากขึ้น

จากการพิจารณาขอบข่ายจริยธรรมทั้ง 3 ระดับชั้น นี้ให้เห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมได้ปลูกฝังให้ผู้อ่านมีพัฒนาการทางจริยธรรม ในการทำความดี หรือประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นมากขึ้น ในระดับชั้นที่สูงขึ้นอาจเป็นเพราะว่า ผู้เขียนเรื่องมีไคลมผลิตหนังสือเพื่อการคาเฟียะประการเดียว แต่มีจุดมุ่งหมายที่จะปลูกฝังความมีจริยธรรมให้แก่เด็กอย่างแท้จริงพร้อมไปกับการให้ความรู้ทางวิชาการ ทำให้การสอดแทรกขอบข่ายของจริยธรรมในระดับ 1 ลงไปในเนื้อเรื่องน้อยลง และสอดแทรกขอบข่ายจริยธรรมในระดับ 3 และระดับ 4 มากขึ้น ผลการวิจัยจึงควรเร่งปลูกฝังคุณลักษณะทางจริยธรรมในระดับ 4 คือ การทำความดีเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ให้มากขึ้น โดยเฉพาะในระดับชั้น ป.1 - 2 ซึ่งพบว่ามีขอบข่ายของจริยธรรมในระดับที่ 4 ปรากฏน้อย เพื่อพัฒนาจริยธรรมในตัวบุคคลให้กระทำในสิ่งที่มันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นการพัฒนาคูณาของจิตใจ ก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม และสร้างความสำเร็จให้แก่วิถีในที่สุด

7. ความสอดคล้องกันจริยธรรมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น พบว่า หนังสือที่จริยธรรมสอดคล้องกับจริยธรรมที่นำมาสอนมาก ในชั้น ป.1 - 2 คือเรื่อง ฉันช่วยพ่อแม่ ขอกินผัก เวลาเป็นของมีค่า ชั้นป.3 - 4 คือเรื่อง นกน้อย ความฝันของบัวทอง สายสัมพันธ์ บ้านไร่ของไผ่ทรง ในชั้นป.5 - 6 คือเรื่อง ยังไม่สายเกินไป คนที่มีฝีมือ จากใจแม่ เรื่องของออก จากผลการวิเคราะห์พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีความสอดคล้องมากในแต่ละชั้น เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งมีมุ่งปลูกฝังจริยธรรมให้แก่อนุชนเป็นประการสำคัญ จึงมีเนื้อหาที่สอดแทรกจริยธรรมไว้มาก โดยเฉพาะเรื่องนกน้อย (ชั้น ป.3 - 4) และเรื่องยังไม่สายเกินไป (ชั้น ป.5 - 6) นอกจากเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยแล้ว ยังมีเนื้อเรื่องและความยาวมากกว่าเล่มอื่น ๆ ในกลุ่มประสบการณ์เดียวกัน ส่วนหนังสือที่มีความสอดคล้องของจริยธรรมในชั้นต้นลงมา พบว่า เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่กระจายไปทุกกลุ่มประสบการณ์ แสดงว่า ผู้แต่งหนังสือมิได้มุ่งหมายที่จะให้ความรู้ในด้านวิชาการ เฉพาะกลุ่มประสบการณ์เพียงอย่างเดียว แต่ได้ปลูกฝังคุณลักษณะของจริยธรรมที่พึงประสงค์ไปด้วย อาจเป็นเพราะการเสนอเนื้อเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็ก และใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันที่จะสัมผัสได้ จึงทำให้นักเรียนจะสอดแทรกจริยธรรมมาลงประการลงไปด้วย และผู้แต่งหนังสือจะยึดจริยธรรมในหลักสูตรเป็นแนวทางในการเขียน จึงทำให้จริยธรรมมีความสอดคล้องกันระหว่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมกับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละชั้น ส่วนหนังสือที่มีเนื้อหาจริยธรรมสอดคล้องกันน้อย ในระดับชั้น ป.1 - 2 คือเรื่อง ถ้าคงคารว วัวเพื่อนรัก หมูปากกับหมาปาก ชั้น ป.3 - 4 คือเรื่อง อุบัติเหตุ เกิดขึ้นได้ ชั้น ป.5 - 6 คือเรื่อง ครอบครัวลูกตก และเรื่องรักน้อง ซึ่งพบว่าในชั้น ป.1 - 2 เป็นหนังสือในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้แต่งหนังสือต้องการปลูกฝังจริยธรรมด้านใจความหนึ่ง โดยเน้นความดีความชอบของจริยธรรมนั้นเพียงด้านเดียว จริยธรรมที่ปรากฏและสอดคล้องกับจริยธรรมที่นำมาสอนจึงมีน้อย ส่วนในระดับชั้น ป.5 - 6 ซึ่งพบว่า เป็นหนังสือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่สอดคล้องน้อย อาจเป็นเพราะ ผู้แต่งคำนึงถึงการเสนอเนื้อหาในเฉพาะกลุ่มวิชาเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ได้สอดแทรกจริยธรรมหรือให้ข้อคิดที่เด่นชัดมากนัก

จริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้นที่สอดคล้องกับจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือ
ปรากฏว่าจริยธรรมที่มีความสอดคล้องกันมาก ในระดับชั้น ป.1 - 2 คือ ความซื่อสัตย์สุจริต
ในหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความกตัญญูต่อเวท ในระดับชั้น ป.3 - 4 คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
และเสียสละ คุณธรรมในการอยู่รวมกัน ในชั้น ป.5 - 6 คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ
ความซื่อสัตย์สุจริต แสดงให้เห็นว่า จริยธรรมเหล่านี้ทั้งนี้ทั้งนั้น และนักพัฒนาหลักสูตร
ที่กำหนดจริยธรรมที่นำมาสอนในชั้นเรียนให้ความสำคัญเกี่ยวกับจริยธรรมที่จะนำมาปลูกฝังและ
ส่งเสริมให้เกิดแก่เด็กเหมือนกัน หรืออาจจะเป็นเพราะผู้แต่งหนังสือมีจริยธรรมที่กำหนดไว้
ในแต่ละชั้นเป็นแนวทาง โดยเน้นจริยธรรมดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ในหนังสือทุกเล่มประสบการณ์
จึงทำให้จริยธรรมที่สอดคล้องกันมีมาก ดังนั้นในด้านความสอดคล้องของจริยธรรมจะทำให้เด็ก
เกิดการเรียนรู้จริยธรรมดังกล่าวจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้อีกทางหนึ่ง

ส่วนจริยธรรมที่สอดคล้องกันน้อย ในระดับชั้น ป.1 - 2 คือ การแก้ไขข้อบกพร่อง
การทำให้สงบ มีสมาธิ จิตแจ่มใส ชั้น ป.3 - 4 คือ การแก้ไขข้อบกพร่อง การไม่ประทุร
พรัญสมบัติใด ชั้น ป.5 - 6 คือ การดำรงชีวิตและแสวงหาปัจจัยเครื่องเลี้ยงชีพประกอบด้วย
ธรรม การแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งจะสังเกตเห็นว่าการแก้ไขข้อบกพร่อง เป็นจริยธรรมที่สอดคล้อง
กันน้อยในแต่ละชั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้แต่งให้ความสำคัญต่อยุทธจริยธรรมเหล่านี้ เพราะ
เห็นว่าเมื่อปลูกฝังจริยธรรมอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้อ่านประพฤติตนในทางที่ดีแล้ว จริยธรรมดังกล่าวก็ไม่
จำเป็นต้องนำมาสอนแทรกในหนังสือ ประกอบกับมีความเห็นว่าเป็นเรื่องเข้าใจยากสำหรับเด็กที่
จะพิจารณาว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี และแก้ไขสิ่งที่ปฏิบัติไม่ดี ด้วยตัวเองได้ จึงทำให้สอดคล้อง
จริยธรรมในหนังสือได้ยาก ความสอดคล้องจึงมีน้อย

จากผลการวิเคราะห์ดังที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม
ได้สอดแทรกหรือเน้นจริยธรรมในหนังสือแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการผลิตหนังสือ
ในแต่ละกลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
และภาคการงานพื้นฐานอาชีพ การนำหนังสือไปให้เด็กค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่ควรจะมุ่งในด้านเนื้อหา
วิชาเท่านั้น ควรปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมไปด้วย นอกจากนี้การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กนั้น

จะเน้นจริยธรรมด้านใดมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับเด็กแต่ละคนว่าเขาขาดจริยธรรมด้านใด ก็ควรส่งเสริมจริยธรรมด้านนั้นเพิ่มขึ้น โดยอาจใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เน้นจริยธรรมด้านนั้น ให้เด็กอ่านก็จะเป็นการส่งเสริมจริยธรรมในตัวเด็กได้อีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1.1 ครูผู้สอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ควรจะได้มีการสอดแทรก หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ที่มุ่งส่งเสริมและปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน เกี่ยวกับจริยธรรมที่มีน้อยหรือไม่มีในหนังสืออ่านเพิ่มเติมในแต่ละชั้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

1.2 ครูผู้สอนควรแนะนำให้นักเรียนใคร่จึกค้นหาความรู้เพิ่มเติมจากอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม และเมื่อเด็กอ่านแล้วควรให้มีการอภิปราย ซักถาม ทั้งด้านเนื้อหา และจริยธรรมที่มีในหนังสือ เพื่อให้เด็กจะได้เห็นประโยชน์จากการอ่าน และนำความรู้ ความดีไปเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ

1.3 การเลือกหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้เด็กอ่าน ควรพิจารณาหนังสือที่มีคุณค่า ทั้งในด้านเนื้อหาที่ตรงกับจุดประสงค์ของการสอนแต่ละวิชา และการปลูกฝังจริยธรรมที่กำหนดให้เรียนในแต่ละชั้น พร้อมไปกับการพัฒนาจริยธรรมในตัวบุคคล ให้ทำประโยชน์ให้แกผู้อื่น และสังคมให้มากขึ้น

1.4 ครู ผู้ปกครอง และบรรณารักษ์ ควรชี้แนะในการเลือกอ่าน และมีส่วนร่วมในการอ่านหนังสือกับเด็กด้วย เพื่อจะได้ช่วยอธิบายในค่านิยมหาวิชาการ และชี้แนะให้เด็กรู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี ซึ่งจะทำให้เด็กสามารถพิจารณาเลือกสิ่งที่ดีในหนังสือเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติได้ด้วยตัวเองต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ผลิตหนังสือ

2.1 สำนักพิมพ์ควรกระตุ้นผู้แต่งหนังสืออ่านเพิ่มเติม ให้คำนึงถึงคุณภาพด้านเนื้อหาของหนังสือให้มากขึ้น โดยควรเสนอเรื่องที่มีความทางวิชาการควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาจริยธรรมในตัวบุคคลให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นด้วย และควรหลีกเลี่ยงการเสนอเนื้อเรื่องที่มีการกระทำที่แสดงถึงการขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม เช่น การฆ่าสัตว์ การทำร้ายผู้อื่น การพวดย โดยไม่ได้แสดงให้เห็นผลเสียที่เกิดจากการกระทำนั้น และผลดีถ้าประพฤติในทางที่ส่งเสริมให้เกิดจริยธรรม

2.2 กรมวิชาการ สนับสนุนพัฒนาหนังสือ ควรได้มีการปรับปรุง ส่งเสริม การผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้วยการเพิ่มเนื้อหาความรู้ด้านจริยธรรมที่ไม่มี หรือมีน้อยในหนังสือแต่ละระดับชั้น โดยเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติมในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ควรสอดแทรกจริยธรรมให้มากพอที่เด็กจะซึมซาบได้ และปรับปรุงการปรากฏของจริยธรรม ขอบข่ายของจริยธรรมให้สอดคล้องกับจริยธรรมที่กำหนดในหลักสูตร และเหมาะสมกับพัฒนาการทางจริยธรรมของผู้เรียนแต่ละวัย

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ทดลองวิจัย การใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบการเรียนการสอน ในระดับประถมศึกษา ว่าแต่ละโรงเรียนได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปใช้ประกอบการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

3.2 จากผลการวิจัยนี้ควรนำไปทดลองว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีจริยธรรมปรากฏมากกับหนังสือที่มีจริยธรรมปรากฏน้อย มีส่วนในการส่งเสริมจริยธรรมแก่มาน้อยเพียงใด

3.3 ควรวิเคราะห์จริยธรรมด้านอื่น ๆ ของมรรคมงคลแปด ที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่แต่ละจังหวัดผลิตขึ้นใช้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

3.4 การศึกษา ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมที่เด็กได้จากการอ่านหนังสือ ว่าตรงตามที่ถูก ผู้แต่งหนังสือ ต้องการปลูกฝังหรือไม่

3.5 ควรวิจัย บทบาทของหนังสือ ในการเพิ่มเติมนำมาสู่การพัฒนาความรู้ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ศรีเจริญ วิเคราะห์คณธรรมในหนังสือการคูณเล่มละบาท ปริญญาโท กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 150 หน้า อุดมสำเนา
การศึกษาแห่งประเทศไทย, สมาคม บทความวิทยุกระจายเสียงการศึกษาเพื่อคณธรรม
เจริญวิทยุการพิมพ์ 2525, 331 หน้า
- กุดทล มุขสง่าวรรณ การวิเคราะห์คณธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527,
163 หน้า อุดมสำเนา
- โกชัย สาริกบุตร และ สมพร สาริกบุตร การวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียน เชียงใหม่
โรงพิมพ์กลางเวียง 2520, 82 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน กิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษา
ฉบับร่างครั้งที่ 2, โครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2527, 167 หน้า
- _____ โครงการห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2526, 91 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน โครงการพัฒนาศักยภาพครูที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน โรงพิมพ์กรมการศาสนา 2522, 251 หน้า
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์ : ภาคที่ 1
ปรัชญาการศึกษา กราฟิอาร์ต 2526
- ชัยพร วิชาวุธ "แนวทางการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม" คุรุศาสตร์
11(4) : 22 - 23 เมษายน - มิถุนายน 2526
- จรัส บัวขาว และคณะ "การวิเคราะห์หนังสือเรียนภาษาไทยฉบับทดลองชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 เล่มที่ 2 ในด้านเกี่ยวกับการส่งเสริมคณธรรมและความเป็นไทย" วิจัยสหเทศ
2(19) : 1 - 15 เมษายน 2525

ทองเคื่อน พันธมนาวิน พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยา จริยธรรม และจิตวิทยาภาษา
 ไทยวัฒนาพานิช 2524, 130 หน้า

ทองเคื่อน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจิณกุล จริยธรรมของเยาวชนไทย สถาบัน
วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงพิมพ์การศาสนา
 2520, 339 หน้า

ธีระพร อูรรณโกโณ "แล้วเราจะเสริมสร้างจริยธรรมกับคนวัยใด" ครูศาสตร์ 11 : 4
 เมษายน - มิถุนายน 2526

นิตา ชูโต กล่อมจิต พลายเวช และ กานต์มณี ศักดิ์เจริญ "การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือ
 อ่านสำหรับเด็ก" การวิจัยทางการศึกษา 11(3) : 64 - 74 กรกฎาคม - กันยายน
 2526

นันทิลา พงษ์พานิช วรรณกรรมกับเด็ก ไทยวัฒนาพานิช 2521, 138 หน้า

บุญเกษม ทองจิต และคนอื่น ๆ "การศึกษาคุณธรรมในหนังสือเรียนภาษาไทยชั้น ป.4 ที่
 สอดคล้องกับคุณสมบัติที่ต้องการเน้นในหลักสูตรประถมศึกษา 2521" วิจัยสนเทศ 2(17) :
 1 - 24 กุมภาพันธ์ 2525

เบญจมา บุญสนธิกุล วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนที่ได้เข้าโครงจากต่างประเทศ
ราคาเล่มละ 3 - 10 บาท บริษัทวิบูลย์ ๒๕.๓. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2525, 138 หน้า อัดสำเนา

ปราณี โพธิ์สุข และคนอื่น "การวิเคราะห์วิจารณ์หนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา" เอกสาร
ประกอบการสอนวิชา กศ.สศ.532 ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์ 2525

พรพิมล สันติศิริธำภากร การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522, 162 หน้า

ราชวรมณี, พระ "ความหมายของจริยธรรม" ใน แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย

หน้า 9 - 10 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2523

_____ ธรรมบัญญัติ : พหุจริยธรรมเพื่อชีวิตที่งาม พิมพ์ครั้งที่ 11 ม.ป.ท. 2527,

82 หน้า

_____ รากฐานพุทธจริยศาสตร์ทางสังคมเพื่อสังคมไทยร่วมสมัย บริษัทพจนานุกรมการพิมพ์

2528, 67 หน้า

_____ สวน สายยศ และ อังคณา สายยศ สติศึกษาทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 วัฒนาพานิช

2522, 284 หน้า

_____ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์ทวีกิจ 2524, 287 หน้า .

_____ วลีสัย ประสาททองไธสง "แนะนำหนังสือเรียน" สามัญศึกษา 2 : 36 - 38 กันยายน 2520

_____ วิจิตร สุกากร วิเคราะห์หนังสืออ่านสำหรับเด็กในคานคณธรรมเฉพาะที่พิมพ์เป็นภาษาไทย

_____ ระหว่างปี พ.ศ. 2520 - 2522 ปรินธิพานิช กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

_____ ประสานมิตร 2523, 141 หน้า อักษรานา

_____ วิชาการ, กรม กองวิจัยทางการศึกษา การศึกษาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรม

_____ และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรม โรงพิมพ์การศาสนา 2523, 101 หน้า

_____ โครงการทดลองหาแบบที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนจริยธรรม ธนประดิษฐ์

_____ การพิมพ์ 2524, 171 หน้า

_____ การวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เอกสารการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่

_____ 3 - 4 2525, 365 หน้า

_____ วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3

_____ เรือนอักษร 2524, 153 หน้า

_____ วีรวงศ์, สมเด็จพระมหา มงคลชีวิต โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2518, 666 หน้า

_____ ศักดิ์ชัย นิธิภูมิ จริยศาสตร์ศึกษา โอเคชั่นส์โตร์ 2525, 142 หน้า

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ และ นพคุณ คุณาธิระ การวิเคราะห์หนังสือ
แบบเรียน โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2521, 229 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง "คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ในสังคมไทย" ใน
เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาจริยศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
หน้า 83 - 88 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525

คำสั่งที่ วก 452/2526 เรื่อง กำหนดหนังสือเรียนสำหรับใช้ในโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2526

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์การศาสนา 2520, 442 หน้า
ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ การติดตามและประเมินผลการเผยแพร่หนังสือส่งเสริม
การอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม โรงพิมพ์การศาสนา 2523, 59 หน้า

แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย เอกสารการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับ
จริยธรรมไทย โรงพิมพ์การศาสนา 2523, 161 หน้า

บรรณนิทัศน์สิ่งพิมพ์หนังสือส่งเสริมประสบการณ์ระดับประถมศึกษา โรงพิมพ์การศาสนา
2527, 171 หน้า

สงวน ลักษณะ "เทคนิคชีวิตวิเคราะห์เนื้อหาใจความของสื่อทางภาษา" ใน เอกสารการอบรม
วิจัยปฏิบัติการครั้งที่ 3 - 4 เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หน้า 119 - 124

สุภาวคง กำเนิดเพชร "เด็กกับหนังสือ" มิตรครู 21 : 40 15 มิถุนายน 2522

สุนทร มีพร้อม วิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กกับกระบวนการประกวด บริษัทฐานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522

สุปราณี ไกรวัตนุสสรณ์ การวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527

สุรวัช ศรีวัช, ม.ร.ว. "การสอนจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา" ประชาศึกษา
29 : 43 - 46 มีนาคม 2521

สุรางค์ รุ่งเรือง วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนไทยเล่มละ 3 - 10 บาท ปริญญาโท
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 149 หน้า อักษรนา
 หทัย ตันหยง เอกสารคำสอน นส.425 การเขียนหนังสือแบบเรียน คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 337 หน้า
 อวบ สานะเสน "ทำอย่างไรเด็กจึงจะชอบอ่าน" ใน รายงานสัมมนาเรื่อง การจัดทำหนังสือ
สำหรับเด็ก สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย 2515

Berelson, Bernard. Content Analysis in Communication Research.
 New York, Hafner Publishing, 1971.

Carney, T.F. Content Analysis for Systematic Inference from
Communication. London, Balford, 1972.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York, The Maple Press
 Company, 1971.

Kohlberg, Lawrence. "Moral Stage and Moralization : The Cognitive
 Developmental Approach" in Moral Development and Behavior.
 p. 29 - 53, New York, Holt Rinehart and Winston, 1976.

Kulshrestha, Indira. Supplementary Readers Preparation and Evaluation.
 National Council of Education Research and Training, 1972. 86 p.

Mill, John Stuart. Three Essays on Religion. New York, AMS Press,
 1970. 302 p.

Ober, Richard Ernest I. Bentley and Edith Miller. Systematic
Observation of Teaching. New Jersey, Prentice Hall Inc., 1971.

Piaget, Jean. The Moral Judgement of the Child. New York,
 Collier Books, 1962. 410 p.

Rockart, John F. "A Method for the Integrating Learning Resourcer
 in Education" Journal of Higher Education. KLIV. No. 4,
 p. 280 - 298 April, 1973.

Smith, Edward W. Stanley W. Jr. Krouse. and Mark M. Atkinson.
The Education's Encyclopedia. New Jersey, Prentice Hall Inc.,
 1962. 914 p.

Wright, Derek. The Psychological of Moral Behaviour. Middlesex,
 Penguin Books, Ltd., 1975.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก
”
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ข
๒
แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ของ เครื่องมือวิเคราะห์
จริยธรรม มีดังนี้

1. ศ.ดร.จรรยา สุวรรณทัต	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว ประสานมิตร
2. ผศ.บังอร เสงี่ยมพ	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
3. อาจารย์วิสันต์ ภูแก้ว	คณะมนุษยศาสตร์ มศว ประสานมิตร
4. รศ.อารีย์ สหชาติโกสัย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
5. ผศ.สิริวัฒน์ คำวันสา	คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
6. พระเจดิม ชุตินันท์	วัดชลประทานรังสฤษดิ์ ปากเกร็ด นนทบุรี
7. คุณบุญมา จิตจิรัส	กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
8. คุณบุญมี แทนแก้ว	กองวัฒนธรรม กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
9. คุณอศิศักดิ์ ทองบุญ	ผู้อำนวยการกองธรรมศาสตร์และการเมือง
ราชบัณฑิตยสถาน
10. คุณบังอร พุ่มสะอาด	ศน. สปจ. พระนครศรีอยุธยา
11. คุณเพ็ญแข สุภักดิ์	ศน. สปอ. เสนา พระนครศรีอยุธยา
12. คุณมานะ พงษ์พรหมนาถ	โรงเรียนวัดท่าเกวียน ปากเกร็ด นนทบุรี
13. คุณสถิตย สนิทวิโรตม	โรงเรียนวัดคำหนัก นนทบุรี
14. คุณสงสง่า โพธิ์งาม	สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด นนทบุรี

ตัวอย่างแบบสอบถาม (ฉบับที่ 1)

เรื่อง จริยธรรมที่ควรนำมาปลูกฝังแก่เด็กระดับประถมศึกษาในสภาพสังคมปัจจุบัน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่สำคัญด้านจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้นำเอาจริยธรรมเบื้องต้น คือ ความเห็นชอบ ความคำริชอบ เจริญชอบ การกระทำชอบ การดำรงชีพชอบ ความพากเพียรชอบ ความระลึกชอบ และความตั้งใจมั่นชอบ ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กระจายออกเป็นข้อธรรมย่อย 54 ข้อ นำมาเป็นหลักในการศึกษาครั้งนี้

2. ขอความกรุณาให้ท่านอ่าน แล้วพิจารณาว่า ในบรรดาข้อใดนั้น ข้อธรรมข้อใดเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ควรให้ความสำคัญ นำมาเน้นในการปลูกฝังและเสริมสร้างให้เด็กระดับประถมศึกษาอย่างยิ่งสำหรับสภาพสังคมปัจจุบัน โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของข้อธรรมนั้น

3. ถ้าท่านสามารถให้เหตุผลได้ว่า เพราะเหตุใดท่านจึงเห็นว่าข้อธรรมดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปลูกฝังแก่เด็กประถมศึกษา โปรดให้เหตุผลหรือขอเสนอแนะด้วย

บรรทัดที่ 1 สัมมาทิฐิ คือ ความเห็นชอบ หมายถึง ความเห็นถูกต้องด้วยสติปัญญา
ภายในรวมถึงความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อที่ถูกต้องสอดคล้องกับความจริงของธรรมชาติ
ใดแก่ เห็นในหลักกรรม ทำดีได้ก็ทำชั่วได้ชั่ว เห็นในอริยสัจ 4 กระจายออกเป็นข้อธรรมย่อย
ดังนี้

ข้อธรรมย่อย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เสนอแนะ
1. การมีการศึกษาหาหนทางแกไขสถานะแห่งตน (การมีการศึกษาหาหนทางเพื่อรู้จักสภาพและ สถานะของตนเอง จนสามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างถูกต้อง)			
2. การเห็นความจริงของธรรมชาติที่มิใช่ ไสยศาสตร์ (การเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามที่ เป็นจริง ตามที่มีอยู่ตามธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลง ไปไม่หวังพึ่งไสยศาสตร์)			
3. ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีเหตุผล (ความสำนึกในการที่ตนกระทำการกระทำว่า อะไรดีหรือไม่ดี อะไรเหมาะหรือไม่เหมาะ โดยที่เหตุผลอันถูกต้องเป็นเครื่องประกอบ การกระทำสิ่งต่าง ๆ)			
4. การรู้จักความถูกต้องพอดี (การรู้จักการกระทำที่เป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่าย การกระทำนั้นประจักษ์ด้วย ความรู้จักในเหตุ ผล ตน ประมวล กาล ประชุมชน บุคคล)			
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง (การเชื่อในตนเองว่าตนมีค่า มีความสามารถ นายของ เพราะมีการกระทำอันถูกต้องขาดตลอด)			

แบบสอบถาม (ฉบับที่ 2)

ข้าพเจ้า นางสาวสุวิรัตน์ พันธุ์ดี นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาจริยธรรม ที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ จริยธรรมที่ควรเน้นในการปลูกฝังแก่เด็กระดับประถมศึกษา ให้ท่านตรวจสอบให้ความเห็นไปเสีย ผู้วิจัยได้นำความเห็นของท่านมาหาความสอดคล้องของข้อธรรมกับความเห็นของบรรดาคุณครูท่านอื่น ทำให้ได้ข้อธรรมที่จะนำมาใช้ศึกษา 21 ข้อธรรม บัดนี้มีความจำเป็นต้องจัดทำเกณฑ์ของจริยธรรมแต่ละข้อ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์จริยธรรมในหนังสือต่อไป จึงขอความกรุณาให้ท่านช่วยตรวจสอบให้ความเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ของจริยธรรมนี้ด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

คำชี้แจง

ขอความกรุณาให้ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องหมาย โดยพิจารณาว่า ถ้อยคำและวลี ต่อไปนี้ แสดงถึงคุณลักษณะของจริยธรรมในแต่ละข้อหรือไม่ และโปรดให้ความเห็น ดังนี้

1. ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง เห็นด้วย เมื่อเห็นว่าถ้อยคำและวลีนั้นตรงกับลักษณะของจริยธรรมข้อที่กล่าวถึงนั้น
2. ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง ไม่เห็นด้วย เมื่อเห็นว่า ถ้อยคำและวลีนั้นไม่ตรงกับลักษณะของจริยธรรมข้อที่กล่าวถึง

หมายเหตุ

ในกรณีที่ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับข้อความที่ไม่เห็นด้วย ขอได้โปรดให้เหตุผล และข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการพิจารณา และแก้ไขต่อไป

1. ความรู้สึกนึกชอบชั่วดี มีเหตุผล

ข้อ	ถ้อยคำและวิธีที่แสดงคุณลักษณะของจริยธรรม	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1	รู้สึกนึกชอบชั่วดี และสำนึกได้ในการกระทำที่ไม่ดีของตน		
2	ไม่ค่อยตามพวกที่ชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย		
3	ใครครวญหาเหตุผลอย่างรอบคอบก่อนจะกระทำการสิ่งใด ๆ		
4	ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ไม่ควนสรุปโดยไม่มีเหตุผล		

ถ้าไม่เห็นด้วย โปรดเสนอแนะ

.....

.....

2. ความรับผิดชอบ

ข้อ	ถ้อยคำและวิธีที่แสดงคุณลักษณะของจริยธรรม	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1	รู้จักหน้าที่และทำตามหน้าที่ของตน		
2	ควบคุมความประพฤติของตนไม่ให้เป็นการระแฎนุอน		
3	เอาใจใส่และรักษาสุขภาพอนามัยของตนเอง		
4	ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อยทันกำหนด		
5	เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ		
6	เมื่อทำงานผิดพลาดก็ยอมรับ ไม่ได้ความผิดไปให้ผู้อื่น		

ถ้าไม่เห็นด้วย โปรดเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก ก

สูตรและการคำนวณหาค่าความชื้นของ เครื่องมือวิเคราะห์

การหาความเชื่อมั่นของการวิเคราะห์ โดยวิธีของ Scott

ตาราง 18 การหาความเชื่อมั่นของเกณฑ์วิเคราะห์ของผู้วิเคราะห์ 2 ท่าน

จริยธรรม	ความถี่		สัดส่วนของจริยธรรม		ร้อยละความแตกต่าง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2	
1. ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีเหตุผล	2	2	3.70	3.77	0.07
2. ความรับผิดชอบ	2	2	3.70	3.77	0.07
3. ความไม่เห็นแก่ตัว	1	1	1.85	1.89	0.04
4. การเคารพบูชาที่ถูกต้อง	12	12	22.22	22.64	0.42
5. คุณธรรมในการอยู่รวมกัน	2	3	3.70	5.66	1.96
6. ความกตัญญูต่อกฎเกณฑ์	6	7	11.11	13.21	2.10
7. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ	2	2	3.70	3.77	0.07
8. ความเป็นนิยมนอนสอนง่าย	3	3	5.56	5.66	0.10
9. การไม่พยาย	0	0	0	0	0
10. การไม่ประทุษร้ายชีวิตร่างกายสิ่งมีชีวิต	0	0	0	0	0
11. การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินของผู้อื่น	0	0	0	0	0
12. การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น	0	0	0	0	0
13. การไม่ประทุษร้ายสิทธิผลประโยชน์ของตนเอง	2	2	3.70	3.77	0.07
14. ความมีระเบียบวินัยและตรงเวลา	1	1	1.85	1.89	0.04
15. มารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ	10	9	18.52	16.68	1.54
16. การดำรงชีวิตและแสวงหาเครื่องเลี้ยงชีพประกอบคุณธรรม	2	2	3.70	3.77	0.07

ตาราง 18 (ต่อ)

จริยธรรม	ความถี่		สัดส่วนของจริยธรรม		ร้อยละความแตกต่าง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2	
17. ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการงาน	0	0	0	0	0
18. ความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่	4	3	7.41	5.66	1.75
19. การแก้ไขข้อบกพร่อง	3	2	5.56	3.77	1.79
20. การทำใจให้อดทน มีสมาธิ	0	0	0	0	0
21. ความอดทนอดกลั้น	2	2	3.70	3.77	0.07
รวม	54	53	100	100	10.16

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร } \text{Reliability (r)} &= \frac{P_o - P_e}{1.00 - P_e} \\ P_o &= 1.00 - 0.1016 = 0.8984 \\ P_e &= (0.2222)^2 + (0.1852)^2 \\ &= 0.0494 + 0.0342 = 0.0837 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } r &= \frac{0.8984 - 0.0837}{1.00 - 0.0837} \\ &= \frac{0.8147}{0.9163} = 0.8891 \end{aligned}$$

$$\text{การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น} = 0.89$$

การศึกษาวรรณที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
สุวิรัตน์ พันธุกิจ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2529

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์จริยธรรม ขอบข่ายของจริยธรรม ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 และหาความสอดคล้องกันจริยธรรมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละระดับชั้น ตามการแบ่งข้อธรรมของโครงการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนจริยศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ดำเนินการวิจัยโดยนำข้อธรรม 21 ข้อ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทางจริยธรรม มีความเห็นสอดคล้องกันในการปลูกฝังให้แก่เด็กระดับประถมศึกษา มาสร้างเป็นเกณฑ์ประกอบด้วย ถ้อยคำและวลี ที่แสดงคุณลักษณะของจริยธรรมแต่ละข้อ เป็นเกณฑ์วิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละชั้น นำจริยธรรมที่วิเคราะห์ได้ไปหาความสอดคล้องกันจริยธรรม ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม กับจริยธรรมที่นำมาสอนในแต่ละชั้น

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 34 เล่ม แบ่งเป็น ชั้นป. 1 - 2 จำนวน 16 เล่ม ชั้นป. 3 - 4 จำนวน 7 เล่ม ชั้นป. 5 - 6 จำนวน 9 เล่ม จากการวิเคราะห์ปรากฏว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งสามระดับชั้น จริยธรรมที่ปรากฏมากที่สุดคือ ความรับผิดชอบ การมีมารยาทในการเคารพและเอื้อเฟื้อ การเคารพบูชาที่ถูกต้อง จริยธรรมที่ปรากฏน้อยคือ การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การไม่ประทุษร้ายทรัพย์สินมิชของผู้อื่น และ การทำให้ใจให้สงบ มีสมาธิ คำนวณข้อของจริยธรรมในหนังสือทั้งสามระดับชั้น พบว่า ปรากฏมากใน ระดับ 3 คือการทำความดีเพื่อประโยชน์ของผู้ที่ใกล้ชิด รองลงมาคือ ระดับ 2 คือการทำความดีเพื่อประโยชน์ของตนเอง ขอบข่ายของจริยธรรมที่ปรากฏน้อย ชั้นป. 1 - 2 อยู่ในระดับ 4 คือการทำความดีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่วนชั้นป. 3 - 4 และชั้นป. 5 - 6 อยู่ในระดับ 1 คือระดับที่มีการกระทำที่ขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม ส่วนความสอดคล้องของจริยธรรม พบว่า จริยธรรมที่มีความสอดคล้องกันมาก ในชั้นป. 1 - 2 คือ ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความกตัญญูทดแทนที่ ชั้นป. 3 - 4 คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ คุณธรรมในการอยู่ร่วมกัน ชั้นป. 5 - 6 คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ และในชั้นป. 3 - 4 พบว่ามีจริยธรรมที่ไม่สอดคล้องกันคือ การไม่พูดร้าย การไม่ประทุษร้ายชีวิตร่างกายสิ่งมีชีวิต การไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น การไม่ประทุษร้ายสิทธิสมบัติของผู้อื่น และการทำให้ใจให้สงบ มีสมาธิ

A STUDY OF THE MORALITY IN SUPPLEMENTARY READERS
FOR THE ELEMENTARY SCHOOL

AN ABSTRACT

BY

SUREERAT PUNDEE

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1986

The purposes of this study are to analyse the moral concepts and moral levels as appeared in the Supplementary Readers of Prathom 1 - 6, and also to find the conformity of moral concepts in the books and those taught in each class according to the division of the moral studying/teaching development by the National Primary Education council.

The procedure of this research is that, researcher carried 21 of the moral concept which experts have agreed to be used to implant the children in Primary School to be the criteria. The consisting of words and phrases showing the moral values is also used as the criteria in analysing the Supplementary Readers of each class. The results are used to obtain the conformity between the books and the morals taught in class.

34 Supplementary Readers which had been used in the analysis are divided into 3 levels; Prathom 1 - 2, 18 books, Prathom 3 - 4, 7 books and Prathom 5 - 6, 9 books. The results of this analysis are that for all 3 levels, the moral concepts which are used most for responsibility, respectation on manner and correct worship but for the concept of "inviolatation of loving possession", "not taking other's property", "composure and meditation" are found to be used less. The level of moral concepts which are found to be used most in the third level is "to benifit to colleagues closed to yourself". The moral level which rarely appear in Prathom 1 - 2, is in the fourth level; which is "being good to the majority",

and for Prathom 3 - 4 and Prathom 5 - 6 is in the first level ; which is "being action without moral characters". Regarding the conformity of moral, it has been found that the moral concepts which are conformed the most in Prathom 1 - 2 are diligence, responsibility and filial piety, in Prathom 3 - 4 are generosity and justice in living together, in Prathom 5 - 6 are generosity and diligence. And for Prathom 3 - 4 the moral concepts which are not conform are "not to say bad things", "not to injure any creatures", "not to violate loving possession of others", "not to hurt conscious of oneself" and "composure and meditation".